Aydınlık

Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

PERŞEMBE 3 NİSAN 1980 10 LİRA

İşçi aleyhine tasarılar peşpeşe Meclise sevkedilirken

Hükümet, asgari ücretin yükseltilmesini savsaklıyor

İSRAİL ZİNDANLARINDA 7 YIL Faik Bulut anlatıyor

Şam'da ilk günlerim

8. Sayfada

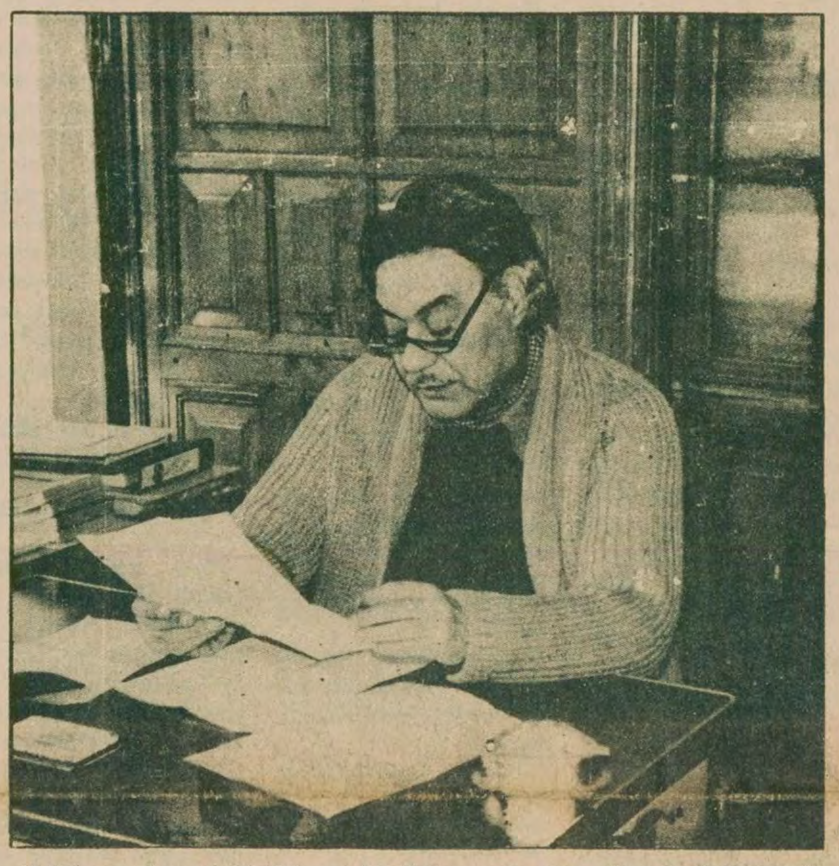
Hükümetin kağıt politikası yayıncıların hayatıyla oynuyor

Yayıncı Yalçın'ın kalbi kağıt sıkıntısına dayanamadı

İSTANBUL

HÜKÜMETİN kağıt politikası yayıncıların hayatıyla oynamaya başladı. İstanbul'da onca yıl emek verip bugüne kadar getirdiği MAY yayınlarının karşılaştığı zorlukları, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Nuri Bayar'a anlatırken Mehmet Ali Yalçın ani bir kalp krizi sonucu öldü.

Görüşme sırasında ansızın fenalık geçirmeye (Devamı sa.7, sü.3'te)

MAY yayınları sahibi Mehmet Ali Yalçın çalışırken. (Fotoğraf: Aydınlık)

- Türk-İş'in asgari ücretin 12 bin liraya yükseltilmesi talebine hükümet cevap vermedi
- Milyonlarca emekçi ailesi hâlâ 3 500 lira ile geçinmeye zorlanıyor

İŞÇİ SERVİSİ

DEVALÜASYONDAN bu yana üç ay geçtiği ve peşpeşe gelen zam dalgaları emekçilerin yaşam düzeyini büyük ölçüde düşürdüğü halde hükümet asgari ücretin yeniden tespiti konusunu hâlâ savsaklıyor.

İşçiler aleyhine çeşitli maddeleri içeren yeni yasa tasarılarının hükümet tarafından hiç aksatılmadan Meclise sunulmasına rağmen, Asgari Ücret Tespit Komisyonunun toplanması yolunda hiç bir adım atılmadı.

Türk-İş mart ayı başındaki Yönetim Kurulu toplantısından sonra yaptığı açıklamada asgari ücretin derhal yeniden belirlenmesini ve bu ücretlerin vergi dışı bırakılmasını, 12 bin lira civarında olmasını istemişti. Ancak Türk-İş'in bu çağrısına hükümet kanadından hiç bir cevap gelmedi.

ERİYEN ÜCRETLER

Geçtiğimiz yıl brüt 5 bin 400, net 3 bin 500 lira civarında tespit edilen asgari ücretin alım gücü son devalüasyonla birlikte korkunç bir şekilde düştü. Halen asgari ücretle yaşayan ve kira ödemek zorunda olan milyonlarca işçi ailesi açlığın sınırında bir yaşam sürdürüyorlar.

Programında ve Televizyon konuşmalarında enflasyona karşı ücretlileri koruyacak ön- (Devamı sa.7, sü.10'da)

Komandolar Atatürk Eğitim Enstitüsü öğrencilerine saldırdı

Dün sabah saat 8.00 sıralarında Kadıköy vapur iskelesinde komandoların Atatürk Eğitim Enstitüsü öğrencilerine saldırmaları üzerine kavga çıktı. Güvenlik kuvvetlerinin müdahalesi üzerine olay önlendi. Resimde bir grup öğrenci aranırken. (Fotoğraf: THA)

Dün de yedi kişi öldürüldü

- Batman'da bir bakkal dükkanı tarandı: Bir sendikacı ve bir bakkal öldü
- Diyadin CHP Yönetim Kurulu üyesi Ağrı'da öldürüldü
- Ankara'da biri sağ görüşlü lise öğrencisi, diğeri sol görüşlü iki genç silahlı saldırı sonucu öldürüldü

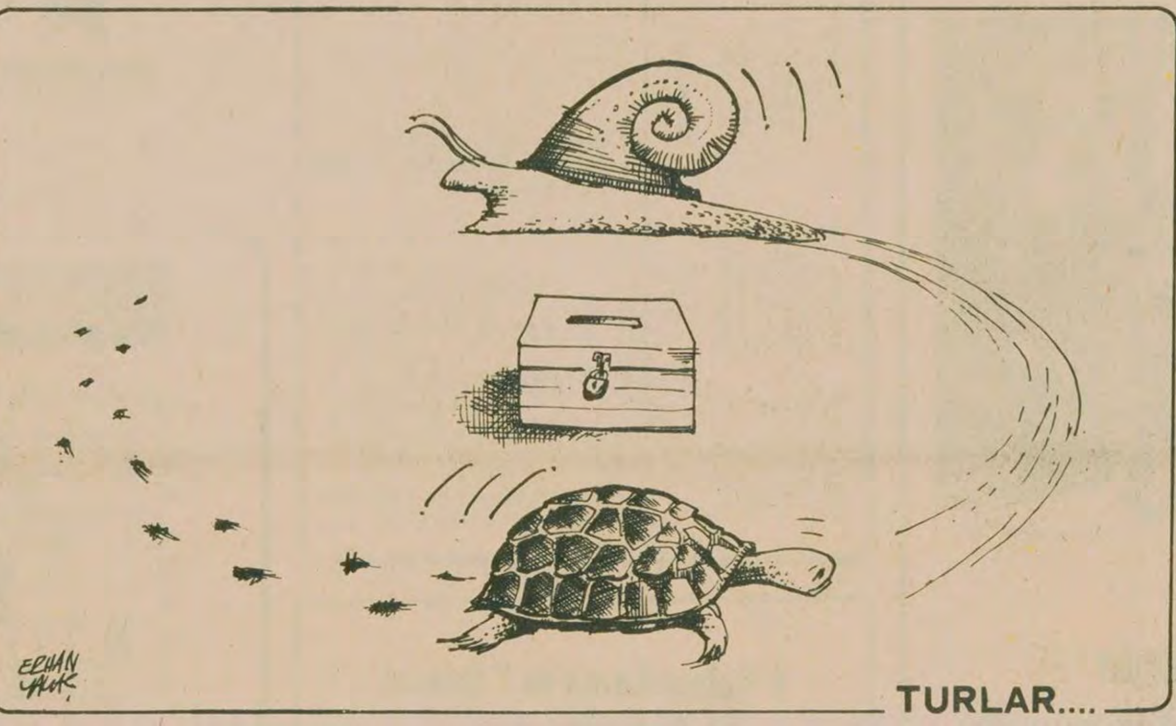
Yazısı 7. sayfamızda

TURLARIN KESİNTİSİZ SÜRMESİNİ İSTİYORLAR

CHP, yarın kendi adayını çıkaracak

ANKARA (ÖZEL)

GÖREV süresi pazar günü saat 17.00'de dolacak olan Cumhurbaşkanı Fahri S. Korutürk'ün yerine yeni Cumhurbaşkanını seçmek için TBMM'de sonuçsuz turlar sürerken CHP bu kez de turların cumartesi ve pazar günü de sürmesi için Danışma Kurulunu cuma günü toplantıya çağırmayı kararlaştırdı. (Davamı sa.7, sü.6'da)

Durmuş Yalçın İstanbul Valisi oluyor

ANKARA (ÖZEL)

İÇİŞLERİ Bakanlığı Müsteşarı, eski Ankara Valisi Durmuş Yalçın'ın yakında bu görevden ayrılarak, Nevzat Ayaz'ın yerine İstanbul'a vali olarak atanacağı öğrenildi.

Bu konudaki kararname üzerinde hazırlıkların tamamlandığı ve bunların yakında onaylanarak yürürlüğe gireceği bildirildi.

Yalçın'ın görevden ayrılma nedeni konusunda bir açıklama yapılmadı.

Adalet Bakanı solcu gardiyanları suçlayadursun

İzmit Cezaevi Müdürünün iki komandoyu kaçırttığı bildirildi

HABER MERKEZİ

VAN Cezaevinden ikidir toplu halde kaçma olayı üzerine yaptığı açıklamada, "eskiden alınan solcu gardiyanların solcu mahkumları kaçırttığını", söyleyen Adalet Bakanı Ömer Ucuzal'ı, İzmit Cezaevi tutuklu ve mahkumları yalanladı. Basına yaptıkları bir açıklamada İzmit Cezaevindeki tutuklu ve mahkumlar, Müdür A.Saim Şener'in iki koman- (Devamı sa. 7. sü. 7'de)

Ecevit, hapisten kaçma olayının devletin laçkalığını gösterdiğini söyledi

ANKARA (ÖZEL)

CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit, AP hükümetinin kurulmasından sonra şiddet olaylarının büyük bir tırmanış içine girdiğini belirterek, "Kaçma ya da kaçırılma olaylarının skandal derecesine vardığını" söyledi.

Ecevit, Van'da önce 33 kişinin, daha sonra 58 kişinin cezaevinden (Devamı sa. 7 sü. 8'de)

Sükan'ın önemli bir bakanlığın başına getirileceği öğrenildi

DP, AP'ye katılıyor

ANKARA (ÖZEL)

1969 yılında AP den kopararak Demirel hükümetinin düşmesine neden olan Demokratik Parti, onbir yıl sonra yeniden AP'ye katılıyor. İki parti yöneticileri arasında uzun süredir devam eden temasların sonuçlandığı ve bu av sonunda düzenle- (Devamı sa. 7. sü. 6'da)

DGBF BAŞKANI ALİ TABLACI:

TABELASI DEĞİŞSE DE ÜGD YAKASINI KURTARAMAZ

ANKARA (ÖZEL)

DEVRİMCİ Gençlik Birlikleri Federasyonu (DGBF) Genel Başkanı Ali Tablacı, Ülkü Yolu Derneği'nin kapatılmasını isteyerek, "İsim değişikliği faşist cinayet şebekesini kurtaramaz" dedi.

Ali Tablacı Ankara'da yaptığı açıklamada, Ülkücü Gençlik Derneği nin (ÜGD), Sıkıyönetim tarafından kapatılmak istenmesi üzerine göstermelik bir kongre yaparak, adını Ülkü Yolu Derneği (ÜYD) biçiminde değiştirdiğini söyledi. Tablacı, bu oyunun daha önce de tekrarlandığını, ÜGD'nin de Ülkü Ocakları Derneğinin adı değiş- (Devamı savfa 7 sü. 1'de)

100 köylü gençten ancak biri üniversiteye girebiliyor

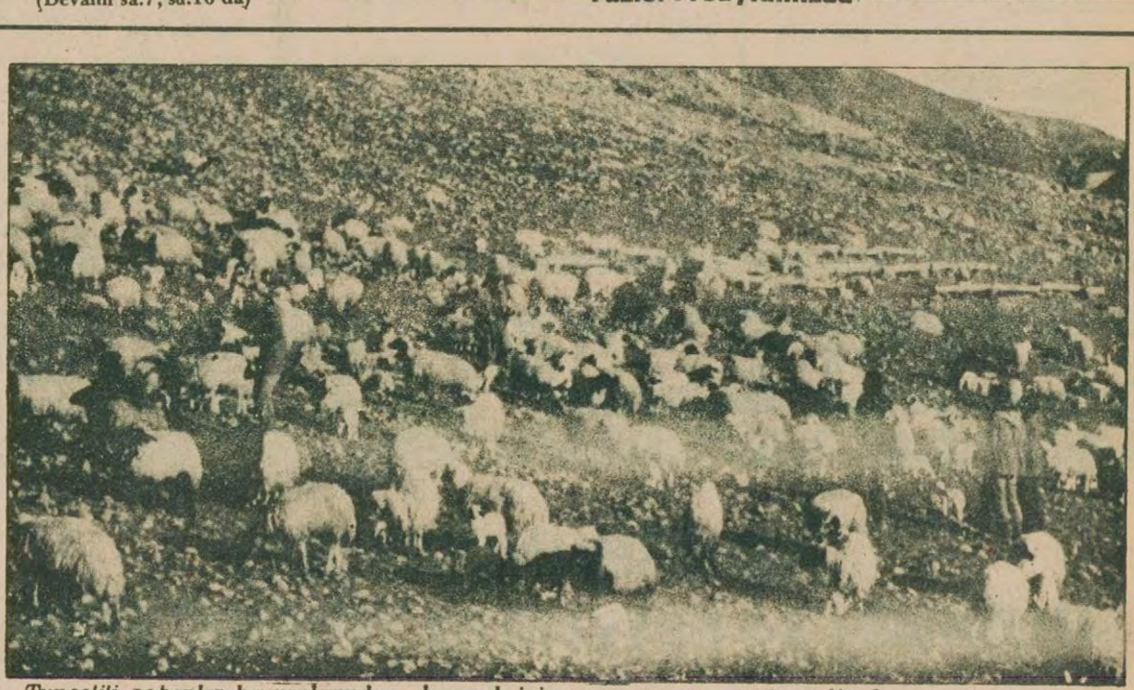
ANKARA (AA)

ŞİMDİYE kadar yapılan Üniversitelerarası Seçme Sınavları sonuçlarının incelenmesi sonucunda kırsal kesim gençlerinin üniversiteye girme şansının yüzde bir olduğu tespit edildi. Devlet İstatistik Enstitüsü ile Kültür ve Milli Eğitim Bakanlıklarının yaptığı araştırma sonucu (Devamı sa.7, sü.3'te)

50. Yıl Lisesi davasında tertipçiler tanık oldu

ANKARA (ÖZEL)

ANKARA Sıkıyönetim Mahkemesinde görülen 50. Yıl Lisesi davasında tanık olarak dinlenen Hüseyin Zorlu isimli İGD'linin ifadesi sanık avukatları ve sanıklarca reddedildi. Nevzat Berber'in avukatı, olayı kışkırtanların bunlar olduğunu söyleyerek gazetemizi mahkeme he- (Devamı sa. 7. sü. 9'da)

Tuncelili çobanlar hayvanlarından olmamak için mera ağalarına binlerce lira haraç vermek zorunda kalıyor.

ÇOBANLAR HARAÇ VERMEKTEN USANDI

Mera ağaları sürülerden adım başına haraç alıyor

- "Yaylaya giderken konakladığımız her yerde mera ağaları Ya para verin, ya da hayvanlarınıza el koyarız diyor"

ŞAHİN TOGAY (TUNCELİ)

TUNCELİLİ sürü sahipleri hayvanlarını otlattıkları meralarda türeyen mera ağalarına haraç vermekten usandıklarını belirterek hükümetin (Devamı sayfa 7 sü. 1'de)

Dostluk havası içinde geçen yıldönümümüzden bir görünüş. Soldan sağa: TİKP Genel Başkanı Doğu Perinçek, Film Yönetmeni Halit Refiğ, Genel Yönetmenimiz Oral Çalışlar, Türkiye Gazeteciler Cemiyeti Genel Sekreteri Mustafa Yücel, Türk-İş 1. Bölge temsilcisi İsmail Topkar.

Gazetemizin ikinci kuruluş yıldönümünü İstanbul'da kutladık

ISTANBUL (ÖZEL)

GAZETEMİZİN ikinci kuruluş yıldönümünü Gazeteciler Cemiyeti lokalinde düzenlediğimiz bir toplantıyla kutladık. Toplantıya 300'ün üzerinde konuk katıldı. Konuklarımız arasında yabancı ülke temsilcileri, sendikacılar, sanatçılar ve basın mensupları bulunuyordu.

TİKP Genel Başkanı Doğu Perinçek ve TİKP Başkanlık Kurulu üyeleri, Yugoslavya Konsolosu Dimitrije Dimitrijeviç Yunan Konsolosluğu Basın Müşaviri Basile Plytas, CHP eski İl Yönetim Kurulu üyesi Hilmi Güner ve İl Temsilcisi İhsan Özgen, Türk-İş 1. Bölge temsilcisi İsmail Topkar toplantımızı onurlandırdılar.

BASIN MENSUPLARI

Çok sayıda basın mensubunun katıldığı toplantıda Gazeteciler Cemiyeti (Devamı sa. 7. sü. 9'da)

içten geldiği gibi
NİMET ARZIK

Uğurlu

Adlar çoğunlukla ters konur doğuşta, anababanın ya özleminden, ya megalomanisinden ötürü!

En ödlek ailelerde, Cengizler, Fatihler, Timurlar kol gezer.

En kısmeti karışık ailelerde, Uğurlular, Cesurlar,, Yiğitler volta atar.

Çoğu zaman, soyadları da, tersine konur.

Örneğin, Uğurlu adını ele alalım, geçen gün TRT'de, anarşi diye feryatlanan, sonra, şölenle, törenle, şiltle, övünle, kıvançla, basın toplantısıyla, sıvazlanmayla, istifa eden Tiryakioğlu'nun ahbabı...

Ve "Müstafiii" emniyet müdürü ne diyor?...

–Canım herkes, istediğini diyor: İşkence yok bile diyor, baksana!

–Peki ya o ayaklar, o sırtlar, şişmiş yüzler, işkenceden öldüğü sanılan Karataş, onlara ne diyorsunuz?

–Öyle bir şey duymadık...biz sağır sultanız! Bilmiyor muydunuz? Uğurluymuş. . . Herhalde ülkeye uğurlu değil!. . .

Sayın "Müstafiii"nin, gerine gerine, özüne özgün bir anarşi tablosu çizmesine dişimizi sıktık, tahammül ettik televizyonda. Şimdi, özüne özgün mantık yürütmesine tahammül edeceğiz ha!

Yeter be!

–Efendim, Uğurlu'nun bürosuna gitmişim de ne olmuş...

Bi kez biz Fransız gavuru değiliz ki:

"Benzerler birleşir" diyelim!

Gene yiğit kişiymiş. Klasik savunuya geçmedi, Tiryakioğlu!

–Efendim, ben, kaçakçılığı yerinde incelemeye gitmiştim demedi şükür.

(Herhalde, Sayın Kayseri Valisi de, Boğaz lokantalarına, öbür "babayla", incelemeler yapmağa gitmiştir!..)

Şu sırada gene bollaşan ey sayın muhbirler, ben gerçekten ama yalancıktan değil, bir röportaj yapmağa gitmiş olsaydım, böyle uğurlu "babalar" iş yerine, hem de sık sık... beni çoktaan, kaçakçı da, her şey de ilan etmemiş miydiniz?.. Çoktaaan!

Yok artık bıktık be!.. Böyle alaturka savunulardan, alaturka kılıf ve kulplardan, alaturka afra ve tafralardan bıktık!

Uğurlularla koklaşırız öpüşürüz, gene "piru pakız"...

"Lockheed skandalı olur...dünya, (açığa çıktığı için skandal, bu gizli skandal ormanında) yerinden oynar. Japon Başvekili, yerinden olur, İtalya kabinesi oynar, Hollanda prensi, teşhir edilir, bizde, çıt çıkmaz. Emniyet müdürleri Uğurlularla, sarmaş dolaş olurlar, "Ne olacak" olur.

–Kardeşim..o bir şey mi?... İşkence yok ya, sen ona bak... Sayın Gülcügil bile demedi mi?...basın toplantısında?...

–Öyle demedi de, "duymadım" dedi.. Olsaydı duyardı. Kimsenin orta kulak iltihabı yok ya!.. olsa duyar.

Gene şu Tiryakioğlu kafamı tırmalıyor.

Kendisine bir vatandaşı ihbar etselerdi, Uğurlu'yla al takke ver külah diye, ekiplerinin en acarını koşturmaz mıydı yakalatmak için.

Canım bizim güzel deyimlerimiz var:

"Hanım yaparsa kaza"
"Hizmetçi yaparsa, ceza"...

–Sonuç?

–Hanım olmağa bakmalı, hanım olmağa!

Çanakkale günü

Televizyon geçen gün Çanakkale şehitlerini andı. Keşke anmasaydı. En ucuz, en kolay, en ezbere yolu seçti. İki mütevazi tören ve bir Yeşilçam stilinde filmle Çanakkale'yi anma geçiştirildi.

Yabancılara Çanakkale üzre film mi ısmarlayalım ne?

Bilmem Çanakkale'ye gittiniz mi? Her esinti orada, her toprak parçası insanı ürpertir. Buralarda Türk gençliğinin ince gülü yaşamını feda etmiştir. Burada, Atatürk bir kumandanın vereceği en güç emri vermiştir: "Ölmenizi emrediyorum"

Bütün bunları televizyon programlarını yapanlar bilmiyor mu kuzum? Üstelik Çanakkale Savaşı Kurtuluş Savaşının ilk adımlarıdır.

Televizyonda, o saçma sapan, o renksiz programların yapılabilmesi bile Çanakkale'den ötürüdür.

Ayıp ayıp.

Hele o Yeşilçam filmi akıllara durgunluk veriyor, ilkelliğinde.

Fon müziği olarak, o Çanakkale için yakılan ağıtlar, söylenen şiirler programcıların belleğinde hiç yok mu?

En olmayacak yerde Mehmet Akif keserler de Çanakkale şehitlerini anarken onun o güzel şiirini nasıl unuturlar.

Tembelseniz, nitelikli hazır malzeme var.

Cahilseniz, üste pazar duygusuzsanız, yapılacak hiç bir şey yok.

Boş yere anmalara girişmeyin. Yaşamını Çanakkale'de feda eden ülkenin gençliğinin ince gülünün ruhunu rahatsız etmeyin.

düşünce dünyası

AŞIK VEYSEL ÜZERİNE

Adil Gülvahaboğlu

AŞIK Veysel, sözüyle, sazıyla canlı bir halk anıtıydı. Sanki yüzyılların Anadolusu onun kişiliğinde dile geliyordu. Dili, kültürü, geleneği, göreneği; tasası, acısı, özlemi, çilesiyle halk edebiyatı, Veysel'le sürdürüyordu soylu geleneğini. Bu gelenekte dalkavukluk yoktu. Zaman zaman sessiz bir ırmak gibi akıp gelmişti. Köpürmüştü, isyan bayrağını çekmişti kimi zamanda. Yunus'un dizelerinde bitmez tükenmez insan sevgisinin nakışlarını dokuyan bu şiir geleneği, Köroğlu'nda, Pir Sultan'da bir isyan bayrağına dönüşüyordu. Anadolu insanının, halkının özüydü bu şiir. Özentisiz, öykünmesiz, yapmacıksız yaratıcı bir damarı vardı. Bu damar kurumamıştı çağlar boyu. Kendi güzelini, çirkinini, acısını-tatlısını bu edebiyatın varlığında buluyordu halkımız. Ulusal olduğu için ulusun ömrüyle yürüyordu. Dilde olsun, yaratıda olsun, zevkte olsun öykünmeci edebiyatlar kalıcı olamazlar. Bu nedenledir ki, ulusal süreç başlayalı, halkımızın duygusuna, düşüncesine, derdine-kıvancına yaklaşmamış olan Arap-Acem karışımı bir edebiyat da can çekişmeye başlıyordu. Yani ulusallık gücü, ulusal olmayanı geriletiyordu. Çünkü devlet yaşamında, sanatta, edebiyatta, müzikte, felsefede, dilde... yeni bir evren görüşü gelişiyordu. Gerçek sanatçı döneminin olaylarını yansıtır. Öyle ki yüzyıllar sonra bile okunduğunda yaratıları tarihsel bir döneme, olaya çağrışım yaptırır. Halk edebiyatının ürünlerinde bu niteliği bilmek mümkündür de divan edebiyatının uzun süren geleneği öylesine katı kurallara bağlıdır ki, bu ürünlerde tarihi çok zor bulursunuz. Örneğin Yunus'ta tüm bir dönemin sosyal olayları insan denen varlığın perspektifi içerisinde canlandırılır. Köroğlu zalim padişahların, derebeylerin halka yaptığı zulmü simgeler. Pir Sultan, yerinde haklı bir başkaldırının ozanı olur. Karacaoğlan görkemli doğanın, orotik insan zevkinin, Torosların gezginci insanlarının karakalem resmini çizer dizeleriyle. Bayburtlu Zihni, bir işgal sonrasının perişanlığını anlatır...

Cumhuriyet dönemi, her şeyi yeniden keşfederken "ulusal"ı bulurken halk edebiyatının bu anıt adamını, Aşık Veysel'in bulunmasına da neden olmuştur. Fakat kendini bulan Cumhuriyet yönetimine asla ihanet etmemiştir Veysel. Öyle ki Cumhuriyet ve kurucusu Mustafa Kemal, yaptıklarıyla, tüm düşünsel, kuramsal yapısıyla Veysel'in şiirlerine yansımıştır. Yukarıda değindiğimiz gibi halk ozanlarının ortak niteliği sayılan "dönem yansıtma" geleneği Veysel ile daha bir somutlaşmıştır. O her şiiriyle halk denen ırmağın ve onun yönetimi olan Cumhuriyetin ozanı olmuştur. Cumhuriyetin ne demek olduğunu bilmeyen bir bilisiz, Veysel'i okuduğu zaman bu ozanın mutlaka yeni ve Cumhuriyetten yana birşeyler söylediğinin bilincine varır.

"Devri Cumhuriyet asırı yirmi/ Uyan bu gafletten uyuma yurttaş/ Dünya ayaklanmış aya gidiyor/Uyan bu gafletten uyuma yurttaş.

. . . .

"Göklere fırlıyor bu kadar füze/Bu işler bir ibret değil mi bize/ İstiyor aydaki sırları çöze/ Uyan bu gafletten uyuma yurttaş.

. . . .

diyerek halkına uygarca bir çağrı çıkaran Veysel, Cumhuriyetin ne demek olduğunun bilincindedir. 29 Ekim 1933'te Cumhuriyetin onuncu yıldönümünde Ankara'da okuduğu şiirleri, Cumhuriyetin halktaki yansımasıydı. Onun bir köy çocuğu olması, 1942-1944 te, köy çocuklarının uyanma yeri olan Köy Enstitülerinde (Arifiye, Hasanoğlan, Çifteler) "halk türküleri" öğretmenliği yapması damarın damara bağlanmasıdır. Eğitimin halk ile bütünleşmesinin bir sonucudur. Osmanlı yönetiminde gerçekçi bir eğitim yoktu ki, halk ozanlarına iş düşsün.

"İtimat edersen benim sözüme/Gel birlik kavline girelim, kardaş/Birlik çok tatlıdır, benzer üzüme/İçip şerbetini duralım kardaş.

. . . . . .

Son verelim iftiraya bühtana/Kardeşane sevişelim can cana/El birlikle çalışalım vatana/Çok okul fabrika kuralım, kardaş".

. . . . . .

Veysel, Cumhuriyetin aynı zamanda "laiklik" devrimiyle birlik ruhunu da getirdiğinin bilincindedir. Çünkü laik düşüncede temel haklar ve özgürlükler korunur. Devlet, bir inancın gölgesine sığınıp bir başka inancı boğmaz. Yavuz Sultan Selim'in 40 bin Alevi vatandaşı katletmesinin yeri yoktu Cumhuriyette:

"Yezit nedir, ne kızılbaş/Değil miyiz hep bir kardaş/Bizi yakar bizim ataş/Söndürmektir tek çaresi.

. . . .

Veysel'in sözleri kanun dışı mı/Mantığa uymazsa kesin başımı/Bana düşman etmiş vatandaşımı/Sebebi ne ise soralım kardaş"

Bu dizelerdeki insancıl çağrıyı, düşünceyi sindiremeyenlerin yirminci yüzyılın son çeyreğinde Anadolu'yu ne duruma getirdiklerini hepimiz gördük. Tarihi büyük soykırımlarıyla inanç ayırımını ne derece körüklediklerini acı bir senaryo gibi yaşadık. Şu dizelerde 27 Mayıs Anayasasının temel haklar ve ödevler bölümünü; fikir, inanç, ibadet, düşünce, bilim ve sanat özgürlüğünü buluruz:

"Kim okurdu kim yazardı/Bu düğümü kim çözerdi/Koyun kurt ile gezerdi/Fikir başka başka olmasa"

Ne yazık ki çağımız Türkiyesinde "fikri balyozla öldürme" savları sürüp gidiyor. Ve de insanlarımız adeta Veysel'ce bir insanlık kültüründen yoksun olarak birbirlerini boğazlıyorlar. Yönetici niteliğindeki kimi kişilerde bunu alkışlıyor, göneniyorlar. Kuru bir (geçmiş) edebiyatının yani tarihle övünüp böbürlenmenin yeri yoktur Aşık Veysel'de:

"...İleriyi gören geriye bakmaz/İnsanlık yolundan taşraya çıkmaz/Allah cömert ama ekmek bırakmaz/Oturup geçmişi konuşanlara

Maziye karışmış yıllarda ayda/Onu tekrar etmek sağlamaz fayda/Gören göze ibret vardır her şeyde/Seyret gökyüzünde yarışanlara.

Veysel oldukça geniş görüşlü, modern düşünceli bir insandır. Onu, zincirlerini parçalamış insanların ozanı yapan güç, kuşkusuz gürleyerek akıp gelen halk şiiriydi. Halkının katıksız, kirlenmemiş, yozlaşmamış, bozulmamış cevheriydi.

"...İnsan bir deryadır, ilim de mahir/İlimsiz insanın şöhreti zahir/Cahilden iyilik beklenmez ahir/İşliği, ameli, hali yalandır."

diyen ozanımız, mutasavvıfça bir yaklaşımla Yunus'un dizelerini anımsatıyor:

"İlim ilim bilmektir/İlim kendin bilmektir/Sen kendini bilmezsin/Bu nice okumaktır."

Modern-çağdaş yaşamın ayırımında olan ozan, insanın yaratısını, özünü de ihmal etmiyor. "Kızılırmak" şiiriyle Anadolu'nun bayındırlık sorununu dile getirmekle kalmıyor. Enerji yoksunluğuna da değiniyor:

"..Parça parça etsem seni/Fabrikaya tutsam seni/Deniz olsam yutsam seni/Kızılırmak seni seni

. . . . .

Üzerine köprü kursam/Arzun yerine getirsem/Seni cehenneme sürsem/Kızılırmak seni seni..."

Yılda "üç beş cana kıyan", "gençler yiyen, koca yiyen", "gelin yiyen, kızlar yiyen" Kızılırmak'tan ozan öcünü yukarıdaki gibi alıyor. Bugün baraj edebiyatı ile tozu dumana katanlardan daha önceleri, yıllarca önceleri enerji sorununa parmak basmıştır Veysel.

O halde, Veysel: Anadolu ihtilalinin getirdiği yeni devlet felsefesinin halk şiirindeki yankısıdır. Çağın, özgür düşüncenin, eşitliğin, kardeşliğin gerçek bir temsilcisidir. Laik ve insancıldır. İnsanın yaratıcı cevherine, emeğine inanır. Modern-çağdaş yaşamın bilincindedir. Yeniliğin yanındadır. Onu alkışlar, bağrına basar. Ve böylece akıp gelen ırmak-edebiyata, halk edebiyatına ihanet etmez. Onu, yeni boyutlarla, perspektiflerle geliştirir. Yeni aşamalara götürür:

Vatan bizim, ülke bizim, el bizim/Emin ol ki her çalışan kol bizim (Dostlar Beni Hatırlasın, 183)

...

İşte Veysel budur. Gerçek Veysel, sözün kısası budur. Toprak şiiriyle gerçek bir toprak devrimi yapan, tüm şiirlerinde kuru değil, yaşayan canlı kültürün hocalığını öğretici bir ruhla veren, yirminci yüzyıla damgasını vuran Atatürk devriminin sanattaki sözcüsü, onu çağdaş bir bakışla yorumlayan gerçek Veysel budur, kanımca! Durmayan, yürüyen, yürüdükçe üreten, ürettikçe var olan!

demokrat gözüyle
lütfü oflaz

Minik not...

Solda gerçekten 49 grup varmış, şimdi inandım...

Bu sütunda, Dev-Yol'cularla yaptığım tartışmaların ardından birçok mektup aldım.

Aldığım mektupları önce gruplara ayırdım, sonra oturup saydım:

Tam 49 adet!

Derken, sırasıyla bu mektupları okumaya başladım.

Biri bitti, bir başkasına daldım.

Eh bu mektuplara öylesine dalmışım ki, vaktin nasıl geçtiğini doğrusu anlayamadım.

Neden sonra saatime baktım.

İşte o zaman, treni kaçırdığımı anladım...

Çünkü ben bu saatlerde yazımı çoktan hazırlamış olmalıydım.

Mektuplara daldığıma, yazımı da henüz hazırlamadığına göre, acaba ne yapmalıydım?

Havayolları grevi nedeniyle gazete erken baskıya girdiği ve bana tanınan "yazıyı teslim etme" süresi bittiği için, çaresiz bugünlük treni kaçıracaktım.

Bunun üzerine oturdum, işte bu minik notu kaleme aldım.

Ve affınıza sığındım.

Ne yapayım, yolladığınız mektuplar kendimden geçirdi beni...

Zaman rüzgar gibi geldi, geçti... Yine de mektupların sonu gelmedi...

Her açılan mektup, bana değişik dünyalardan esintiler getirdi.

Böylelikle de, solda özlenen tartışma ortamı ufakta yeniden belirdi.

Ey mektuplar! Bir güneş gibi doğdunuz dünyama, hoşgeldiniz.

Cevabımı bekleyiniz.

HALKIN SESİ
GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

ERZURUMLU KÖYLÜLER ELLERİNDEKİ 3-5 HAYVANI DA YİTİRMEK ÜZERE

● KÖYLERDE OT SAMAN BİTMİŞ. DAHA 1.5 AY OT VE SAMANA İHTİYAÇ VAR. HAYVANLARI ÖLÜMLE KARŞI KARŞIYA OLAN BU İNSANLAR ŞİMDİ NE YAPACAKLAR

Sizlere, soğuk ve çok karlı geçen kış mevsiminin uzadıkça uzayan günlerinde, çevre köylerinin karşılaştıkları zorlukları, o kadar uğraşıyla besleyip büyüttükleri hayvanların şimdi nasıl ölümle karşı karşıya olduğunu anlatmaya çalışacağım.

Bilindiği gibi ülkemiz nüfusunun çoğunluğu tarım veya hayvancılıkla uğraşmaktadır. Ne var ki tarım ve hayvancılık çoğu yerlerde devletin desteğinden uzak, köylülerin kendi gücüyle yaptıkları bir şeyden öteye gidememiştir. Devletin desteğinden mahrum olduğu içindir ki, tarım ve hayvancılık ülkemizde yeteri kadar gelişememiştir. Günden güne artan hayat pahalılığı da eklenirse yoksul köylüler daha da yoksullaşmaktadır.

Erzurum ilinin ve çevre halkının da tek geçim kaynağı hayvancılık ve tarımdır. Buradaki hayvancılık ve tarım Türkiye genelinden farklı değildir. Hele bu yıl kötü geçen kış, yıllardan beri görülmemiş bir çıkmazı köylülerin önüne sermişti.

Köylerde, ot, saman bitmiş. Daha 1.5 ay ot ve samana ihtiyaç var. Hayvanları açlıktan ölümle karşı karşıya kalan bu insanlar ne yapacaklar. Normal zamanlarda, normal fiyatla aldığı otu, samanı şimdi bırakın normal fiyatla almayı bulabilse ancak dört-beş misli fiyat vererek alacak. Nitekim alıyorlar da bulurlarsa. Samanın tenekesi normal zamanlarda 4-5 lirayken, şimdi 15-20 liradır.

Durum böyle olunca dağ köylüleri hayvanlarını göz göre göre ölüme terk etmemek için ovaya indirmektedirler. Hayvanların yaşaması için verdikleri paralar köylüleri bir sürü borcun altına sokmaktadır.

Bu gidiş Erzurum'da hayvancılığın geleceğinin parlak olmadığını göstermektedir. Elinde 3-5 hayvanı olan köylüler onları da kaybetmeyle karşı karşıyadır. O zaman sen gel de bu hayat pahalılığında bir aileyi geçindir, çocuğu okut. Nasıl yaparsın? Nasıl geçindirirsin?

Hayvan yetiştiriciliğinden başka geliri olmayan bu insanlara, başta Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı olmak üzere, Erzurum ilinin sayın mebusları ve tüm ilgililerin hemen yardım ellerini uzatmaları gerekiyor.

Saygılarımla.

H. AKKILIÇ

SİVAS
UTANIYORUZ

Ülkemizi elli senedir bu hale getirenler, şimdi de kalkıp Batı ülkelerinden yardım dilenmeye gidip ardlarına baka baka geri dönüyorlar.

Bizler bu dilencilikten utanır hale geldik. Daha ne kadar sürecek bu dilencilik, nasıl son bulacak?

Yeter artık. Bu dilencilik oyunlarıyla Türkiye'yi yabancılara peşkeş çekmek, vatan toprakları üzerinde gizli oyunlar tertiplemek yetmez mi?

Artık kendi öz kaynaklarımıza dönelim.

Rıza Uğur

EREĞLİ KONYA
8-9 aydır yevmiyelerimizi alamıyoruz

Biz Konya-Ereğli'de müteahhit Anmet Kaya'nın inşaatında çalışan işçileriz. İşyerinden 252 bin liraya yakın alacağımız var. Ancak 8-9 aydır yevmiyelerimizi alamıyoruz. Paralarımızı almak için haziran ayında 3 günlük direnişe geçtik, ancak hakkımızı alamadık.

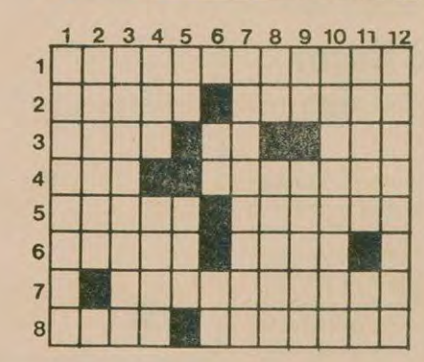
İşveren bize parayı cep harçlığı niyetine veriyor. Hiç bir ihtiyacımızı karşılayamıyoruz. İnşaat bitip oturulacak hale geldiği halde elimize para geçmedi. Paramızın toptan ödenmesini istiyoruz.

Ben Ramazan Kurtoğlu, inşaat bekçisiyim. Bir yıl boyunca 2 bin lira aylıkla çalıştırıldım. Cebimde sigara parası bile yok. Dışardan emekli oldum. Aldığım 47 bin liranın hepsini sağdan soldan aldığım borçlarıma yatırdım. İşverenden 18 bin lira alacağım var, bunun hemen ödenmesini istiyorum. Birçoğumuzun sigortası yok.

Ben Saim Aktaş. Ustabaşıyım. Paramı verseler hemen çıkacağım. Yetkililerin, sigorta müfettişlerinin bu işle ilgilenmelerini istiyoruz.

Hasan Özmen

BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1) Çok yüksek rakamlara ulaşan şeyler için kullanılan bir deyim 2) Sucuk, salam türünden bir gıda maddesi- Rakam 3) TERSİ mahalle, muhit- Askeri konaklama yeri- Bitkilerin bir bölümü 4) TERSİ içkili, müzikli eğlence yeri- TERSİ benzer- TERSİ isim 5) TERSİ bir kadın ismi- Metod, usul 6) Kıbrıs'ta şirin bir kasaba TERSİ Arnavutluk'ta bir şehir 7) ABD ile Kanada arasındaki beş büyük gölden biri- Kırlarda bol yetişen bir bitki 8) TERSİ casus- Hırsız-polis romanlarının ünlü kahramanlarından.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Değerli bir kürk 2) Afrika'da bir ülke 3) TERSİ ünlü bir İngiliz futbolcusu 4) TERSİ İngiliz asalet ünvanlarından- TERSİ çocuk sahibi kadın 5) Osmiyumun simgesi- Açık, sarih 6) Şan şöhret- Bağışlama 7) Bir İngiliz ölçü birimi- TERSİ bir Yunan spor kulübü 8) TERSİ tahılın öğütülmüşü- Tatlı, güzel anlamında 9) Fizikte bir kanun- İzmir elektrik su otobüs işletmesinin kısa yazılışı 10) TERSİ çatı- Eski bir Japon hacim ölçüsü birimi 11) Bir şeyi yapmayı ya da yapmamayı belirleyen iç güç- Molibdenin simgesi 12) Yunanistan'da zeytini ile ünlü bir şehir.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	M	U	S	T	A	F	A	K	E	M	A	L
2	U	■	■	A	B	Û	T	■	L	E	T	O
3	S	İ	N	■	T	A	A	R	I	K	■	Z
4	A	N	A	F	A	R	T	A	■	A	R	A
5	M	A	K	U	L	■	Ü	■	■	N	U	N
6	■	■	S	A	K	A	R	Y	A	■	M	■
7	T	A	A	T	I	■	K	A	M	K	A	Ç
8	K	A	H	■	Z	İ	■	T	E	N	S	İ

AFGANİSTAN...AFGANİSTAN...AFGANİSTAN...AFGANİSTAN

Mısır, Afganistan sorununun Bloksuzlar içinde ele alınmasını istedi

■Nikaragua, Babrak Karmel'i destekliyor

YENİ DELHİ/ MOSKOVA (AJANSLAR)

Mısır, Afganistan'ın bağımsızlığı konusunun Bloksuz Ülkeler Topluluğu içinde ele alınmasını talep etti. İki günlük resmi bir ziyarette bulunmak amacıyla Hindistan'ın başkenti Yeni Delhi'ye giden Mısır'ın Dışişleri ile ilgili Devlet Bakanı Butros Gali, Kahire hükümetinin bu yolda bazı girişimler gerçekleştirdiğini açıkladı. Yeni Delhi Havaalanında gazetecilere bir demeç veren Butros Gali, Afganistan sorununa çözüm bulunması amacıyla Mısır'ın BM Güvenlik Konseyine başvurduğunu belirtti.

Bir soru üzerine, devrik İran Şahının Mısır'a "hastalığı" nedeniyle kabul edildiğini söyleyen Butros Gali, Yeni Delhi'de Başbakan Bayan İndra Gandi'ye Mısır Devlet Başkanı Enver Sedat'ın özel bir mesajını iletecek. Gali'nin Hint Dışişleri Bakanı Rao ile de görüşeceği öğrenildi.

BİR SOVYET ALBAYI DAHA ÖLMÜŞ

Sovyet Savunma Bakanlığının yayın organı "Krasnaya Zvesda" gazetesi, Yuri Lebedev adlı bir Sovyet albayının "Bir harekat sırasında" öldüğünü açıkladı. Gazete harekatın nerede yapıldığı konusunda herhangi bir bilgi vermedi.

KABİL'DE

Sovyet işgalinden sonra Kabil'de yönetime getirilen Babrak Karmel ilk kez bir İngiliz gazetesine verdiği demeçte, "Yabancı müdahale tehdidi sona ermeden Rusların Afganistan'dan geri çekilmeyeceği" yolundaki eski açıklamasını tekrarladı.

SANDİNİSTA CEPHESİ BABRAK'I DESTEKLİYOR

Nikaragua'da iktidara gelen Sandinista Cephesinin resmi bir heyeti Çekoslovakya'nın başkenti Prag'dan Doğu Almanya'nın başkenti Doğu Berlin'e gitti. Doğu Alman Devlet ve Parti Başkanı Honecker ile görüşen Sandinista heyeti üyeleri iki ülke arasındaki ilişkilerin geliştirilmesinden yana olduklarını belirttiler. Batılı emperyalistlerin ve bu arada "hegemonyacı" olarak niteledikleri Çin'in Afganistan'ın iç işlerine karıştığını iddia eden Doğu Alman ve Nikaraguálı yetkililer, bu konudaki görüşlerini yayınlanan ortak bildiriye de geçirdiler.

ABD Pakistan'a yardım etmekten yine vazgeçti

■*Butto'nun öldürülmesinin yıldönümü nedeniyle gösteriler hazırlanıyor*

WASHİNGTON (AA—AP)

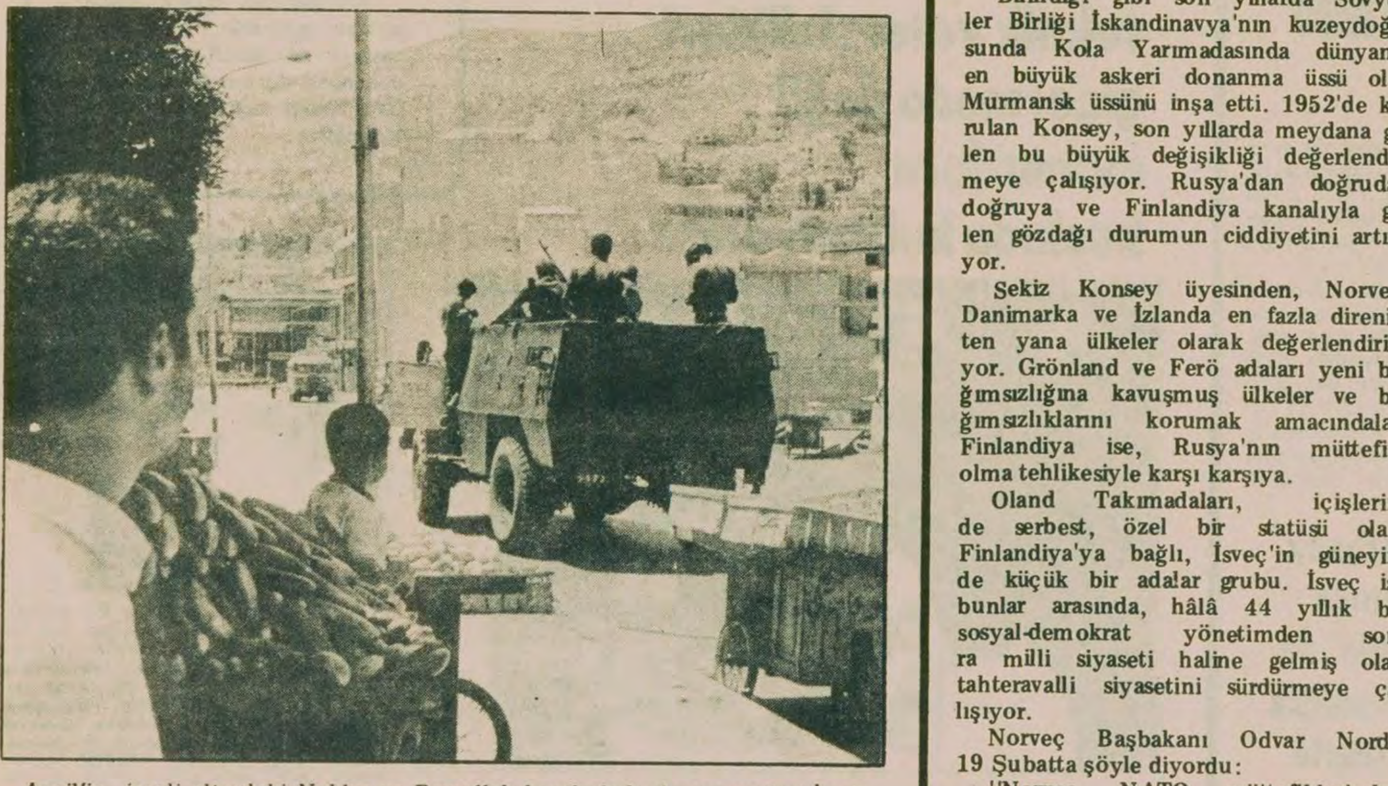
Sovyetler Birliği'nin Afganistan'a yaptığı askeri müdahaleden sonra Pakistan'a yapılan askeri ve ekonomik yardımı artırmayı kararlaştıran Amerikan yönetiminin daha sonraki gelişmeler ışığında bu kararından vazgeçtiği bildirildi.

Amerika'nın 1981 bütçesinin ilk taslağında, Pakistan'a iki yıl içinde 400 milyon dolarlık askeri ve ekonomik yardım yapılmasını öneren Carter yönetiminin bu isteğinden vazgeçtiği ve Kongreye sunulacak son bütçe taslağında bu maddenin yer almadığı haber verildi.

Konu ile ilgili olarak bir açıklama yapan Beyaz Saray yetkilisi "Pakistan için dış yardım önerisinin getirildiği ilk günden bu yana çok şey değişti. Olayların yönü tamamen değişti" dedi. Başka bir Amerikan yetkilisi de ABD ile Pakistan arasındaki temasların sürdüğünü, ancak bu temaslara "görüşme" adı vermenin mümkün olmadığını söyledi.

BUTTO'NUN ÖLÜM YILDÖNÜMÜNDE OLAYLAR ÇIKABİLİR

Yeni Delhi'den bildirildiğine göre, Hindistan' ile Pakistan arasında anlaşmazlık yaratan Keşmir bölgesinde, güvenlik kuvvetleri 4 Nisan günü Butto lehine yapılması muhtemel gösterileri önlemek gerekçesiyle Hindistan Komünist Partili ve Gandi'nin Kongre (İ) Partisinden 100 kişiyi tutukladı. Keşmir Eyaletinin yerel yönetiminde muhalefetteki "Ulusal Kongre Partisi" bulunuyor.

İsrail'in, işgali altındaki Nablus ve Ramallah kentlerinde Arap gençleri İsrail taşıtlarını taşladılar. Olaylardan sonra bu iki kentte okullar kapatıldı. Hebron ve Bethlehem kentlerinde ise protesto gösterileri düzenlendi. Yukarıda, Şeria Nehrinin Batı yakasındaki Nablus kentinde devriye gezen bir İsrail zırhlısı

FİLİSTİN ÖZERKLİĞİ SORUNU 26 MAYISTA ÇÖZÜM BULMAYACAK AMA...

Batı Avrupa "Camp David'e bir şans tanıyalım" diyor

■Güvenlik Konseyine yeni bir tasarı sunulması düşünülmüyor

■Nisanın 7'sinde Sedat, 15'inde Begin Washington'a gidecek

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER (NEW YORK)

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 5 Batılı üyesinin, Camp David Antlaşmalarının son tarihi olan 26 Mayıstan önce Filistin devletinin kurulmasıyla ilgili bir tasarı sunmayacağı öğrenildi. ABD, İngiltere, Fransa, Norveç ve Portekiz heyetlerinden edinilen bilgilere göre, Washington yönetimi 26 Mayıstan önce Güvenlik Konseyine sunulacak bir tasarıyı veto edecek. Batılı ülkeler de bu durumu gözönüne alarak yarı kalan tartışmaları 26 Mayıstan sonra sürdürmeyi istiyorlar. ABD'nin benzeri bir karar tasarısını 1976 yılında veto ettiğini hatırlatan adının açıklanmasını istemeyen Batılı bir diplomat, "Camp David sürecine bir şans tanıyalım. Biz başka rakip bir öneri düşünmüyoruz" şeklinde konuştu.

New York'taki BM çevreleri, Batı Avrupalı delegelerin görüşlerini paylaşırken, 26 Mayıstan sonra yapılacak girişimlerin daha başarılı olacağını belirtiyorlar.

SEDAT VE BEGİN'İN WASHİNGTON ZİYARET TARİHLERİ BELLİ OLDU

ABD Başkanı Jimmy Carter tarafından ayrı ayrı kabul edilecek olan Mısır Devlet Başkanı Enver Sedat'ın 7 Nisanda, İsrail Başbakanı Menahem Begin'in ise 15 Nisanda Washington'a geleceği açıklandı.

Bu arada Beyaz Saraya yakın çevrelerden öğrenildiğine göre Başkan Carter, Sedat ve Begin' ile yapacağı görüşmelerde Filistin'in özerkliği konusunda bir anlaşmaya varılması için baskıda bulunmayacak. Carter'ın bu ikili görüşmelerde çıkış yolları konusunda yeni görüşleri sergileyeceği belirtildi.

"Uzaklara gidip, güven içinde yaşamak istiyorlarmış!"

Afganistan işgali Almanları göçe zorluyor

BONN

Afganistan işgali ve Batı Almanya'da gelir vergilerinin oranlarının iyice artması korkusu yüzünden ABD ve Avustralya'ya göç eden Batı Almanyalıların sayısının gün geçtikçe arttığı bildirildi.

"Der Spiegel" dergisinin verdiği bir habere göre, Rus birliklerinin aralık ayı sonunda Afganistan'a girmelerinden bu yana ülkeden göç etmek için yetkili makamlara başvuranların sayıları yaklaşık olarak iki katına çıktı.

Bremen göçmen bürosundan bir yetkilinin verdiği bilgilere göre, 1979 yılında ABD'ye gitmek için 51 bin Batı Alman vatandaşı müracaat etmişti. Bu yıl ise ocak-şubat ayları içinde 1979'a oranla göçmen adayı sayısı iki katına çıktı.

Frankfurt Havaalanında, göçmen adayları ile konuşan gazeteciler, Batı Almanların ABD ve Avustralya dışında, Yeni Zelanda, Kanada ve Güney Afrika'ya gitmek istediklerini tespit etti. Göçmen adaylarına ülkeden ayrılış nedenlerini soran gazeteciler ise, genel olarak şu cevapla karşılaşıyorlar: "Sovyetlerin Afganistan'a girmeleri, ayrıca Batı Almanya'da gelir vergisi oranlarının artarak bütün gelirlerimizi silip süpürmesi burada yaşamımızı olanaksız hale getirdi. Daha uzaklara gidersek kendimizi daha güvenlik içinde hissedeceğiz."

Rehinelerin durumundaki belirsizlik sürüyor

Beni Sadr, Carter'ın sözlerini yetersiz buldu

■Waldheim son gelişmeleri olumlu buluyor

■Kürdistan bölgesindeki karakol baskınında 4 kişi öldü

WASHİNGTON/TAHRAN (AJANSLAR)

Amerikan ABC Televizyonundan yapılan bir açıklamada, İran Devlet Başkanı Beni Sadr'ın ABD Başkanı Carter'ın yaptığı vaatlerin rehinelerin serbest bırakılması için yeterli olmadığını, ABD hükümetine haberdar ettiği belirtildi.

Bu konuda haberin muhtemelen bir Fransız avukat aracılığıyla ABD Dışişleri Bakanı Cyrus Vance'a telefonla iletildiği ileri sürüldü. Beni Sadr'ın Amerikan hükümetinden İran'a yaptırım uygulanmayacağı konusunda kesin karar almasını istemiş olabileceği kaydediliyor.

Bilindiği gibi, Beni Sadr, yeni seçilecek İran Meclisinin rehineler konusunda bir karar alacağı güne kadar ABD'nin bu konuda provokasyon yapmamayı ve İran aleyhinde propagandayı durdurmayı taahhüt etmesi halinde rehinelerin İran hükümetinin denetimi altına alınacağını söylemişti.

Bu arada, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Kurt Waldheim'ın ABD'nin Tahran Büyükelçiliğindeki rehinelerin geleceği konusunda son gelişmeleri olumlu bulduğu açıklandı.

Öte yandan, İsveç hükümetinin de rehineleri İran hükümetinin denetimi altına alması için İran Devlet Başkanına bir çağrı yaptığı bildirildi.

KÜRDİSTAN'DA ÇATIŞMALAR

Tahran Radyosu, İran'ın Kürdistan bölgesinde silahlı kişilerin bir polis karakoluna ateş açması sonucu 4 sivilin öldüğünü, 10 kişinin de yaralandığını duyurdu. Saldırı Urumiye ile Mahabad arasındaki bir yerde gerçekleşti. Radyo, daha önce de bir polis karakolunun saldırıya uğradığını fakat ölen veya yaralanan bulunmadığını belirtti.

PETROL BAKANININ İSTİFASI İSTENDİ

İran'da petrol sanayisinde çalışan 16 bin işçi bu sanayiyi yönetecek yeteneğe sahip olmadığı gerekçesiyle Petrol Bakanı Moinfar'ın istifasını istedi.

Haberi veren resmi Pars ajansı, Beni Sadr ile görüşen İran Ulusal Petrol Şirketi İslam Konseyi işçi ve üyelerinin şirketin iyi yönetilmediği yolunda eleştirilerde bulunduklarını bildirdi.

İstifası istenen Moinfar, petrol fiyatlarının belirlenmesi konusunda temaslarda bulunmak üzere Cezayir'de bulunuyor.

SEÇİMLERDE İLK TUR SONUÇLARI

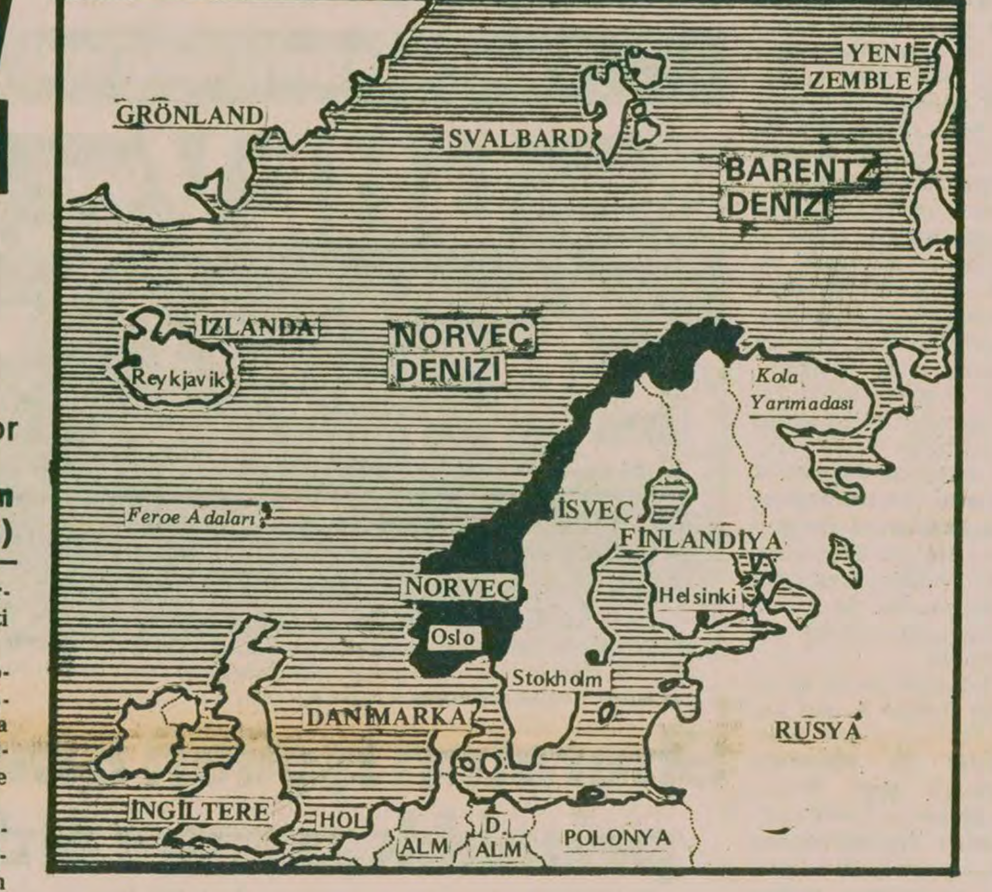
İran'da geçen ay yapılan Meclis seçimlerinin ilk turunda, İslam Cumhuriyet Partisinin seçimleri çoğunlukla kazandığı Tahran Radyosunca resmen açıklandı.

İlk turda İslam Cumhuriyet Partisi 49, Beni Sadr yanlıları 18, Bağımsızlar 21 ve küçük partiler 13 sandalye kazandılar. Meclisin geri kalan 169 sandalyesi ikinci turda belirlenecek.

İSKANDİNAV KONSEYİNİN ARDINDAN

■Norveç, Danimarka ve İzlanda direnişten yana, Finlandiya hep yumuşuyor

Abdullah Gürgün (Stockholm)

Kuzey Konseyi (Nordiska Rodet) martın ilk haftasında İzlanda'nın başkenti Reykyavik'te 28. toplantısını yaptı.

Konseyin, savunma ve dış politika konuları dışında Kuzey ülkeleri arasında işbirliği olanaklarını geliştirme amacıyla kurulmasına rağmen toplantının ilk gününde dünyada artan savaş tehlikesi ve Sovyet tehdidi tartışmalara yol açtı.

Bilindiği gibi son yıllarda Sovyetler Birliği İskandinavya'nın kuzeydoğusunda Kola Yarımadasında dünyanın en büyük askeri donanma üssü olan Murmansk üssünü inşa etti. 1952'de kurulan Konsey, son yıllarda meydana gelen bu büyük değişikliği değerlendirmeye çalışıyor. Rusya'dan doğrudan doğruya ve Finlandiya kanalıyla gelen gözdağı durumun ciddiyetini artırıyor.

Sekiz Konsey üyesinden, Norveç, Danimarka ve İzlanda en fazla direnişten yana ülkeler olarak değerlendiriliyor. Grönland ve Ferö adaları yeni bağımsızlığına kavuşmuş ülkeler ve bağımsızlıklarını korumak amacındalar. Finlandiya ise, Rusya'nın müttefiki olma tehlikesiyle karşı karşıya.

Oland Takımadaları, içişlerinde serbest, özel bir statüsü olan, Finlandiya'ya bağlı, İsveç'in güneyinde küçük bir adalar grubu. İsveç ise bunlar arasında, hâlâ 44 yıllık bir sosyal-demokrat yönetimden sonra milli siyaseti haline gelmiş olan tahteravalli siyasetini sürdürmeye çalışıyor.

Norveç Başbakanı Odvar Nordli 19 Şubatta şöyle diyordu:

"Norveç, NATO müttefiklerinden daha çabuk yardım almaya ihtiyaç duyabilir. İhtiyacımız olmadan yardım istemek yanlısı değiliz. Çünkü bu, gerginliği artırır. Norveç'e önceden ağır silah ve askeri donatım yerleştirirsek bu risk azalır. Böyle bir depolama da Norveç'in temel politikasına olan güvenini zedelemez." Norveç'in temel politikası, barış zamanı Norveç'te yabancı asker bulundurmamaya dayanıyor. Yani silah ve donatım Norveç'te hazır duracak ve gerektiğinde NATO kuvvetleri süratle gelip bu silahları kullanabilecek.

28 Şubatta Norveç'te yapılan ve 24 bin askerin katıldığı "Anorak Expres" manevraları da bunun bir provası niteliğini taşıyordu.

19 Şubatta Sovyetler Birliği resmi yayın organı Pravda Norveç'i bu yüzden tehdit etti. İsveç basınının bildirdiğine göre, Pravda şöyle yazıyordu: "Norveç yöneticilerinin bir bölümü böyle bir adımın sonuçlarının neler olabileceğini düşünmeden ABD'nin Sovyet aleyhtarı çizgisine girmişlerdir."

Sovyetler ayrıca Finlandiya'yı, Afganistan işgalinden sonra Fin basınında çıkan yazılardan ötürü, İsveç'i, NATO'ya yanaştığı ve faşist ülkelere silah sattığı iddialarıyla tehdit etmişti.

Bu nedenlerle daha toplantı başlamadan Konseyde İskandinavya'nın savunması ve dış siyaset konularına değinileceği tahmin ediliyordu. Nitekim daha toplantının birinci günü Danimarka Başbakanı Anker Jörgensen, Sovyetlerin Afganistan'ı işgalini protesto ederek tartışmaları başlattı. Sovyetlerin en temel ilkeleri hiçe saydığını, ülkelerin kendi kaderlerini tayin hakkını çiğnediğini belirten Jörgensen, "Sovyetlerin Afganistan'ı işgali yumuşama siyasetinin tutarlılığı konusunda tereddüt yarattı" dedi.

Buna Finlandiya Halk Demokrat Partisi Milletvekili İnger Hirvele büyük bir hiddetle cevap verdi:

"Avrupa'ya yeni füzeler yerleştirilmesi ve Norveç topraklarına Amerikan askerleri için yığınak yapılması askeri bloklara bağlı olmayan ülkeler için tehdittir.

"Finlandiya'da yabancılar için silah depoları yoktur. Biz hiç bir askeri bloka bağlı değiliz. Fakat Sovyetler Birliği ile aramızda uzun bir sınır var. Sovyetlerle iyi bir işbirliği içindeyiz. Halkımız ve Sovyet halkı bu şartlar altında güven içinde yaşamaktadır."

Norveç'in Muhafazakar "Hoyre" Partisi Başkanı Kore Willoch ise buna karşı Sovyetlerin Afganistan'a girişinin Rusya'nın nasıl bir barış siyasetine sahip olduğunu gösterdiğini söyledi. Norveç kuvvetlerinin, Sovyetlerin korkunç yatırımları karşısında bir itfaiye birliği gibi kaldığını açıkladı.

Finlandiyalı Sovyet yanlısı milletvekili tekrar söz alarak Afganistan'daki olayların, Kuzey Konseyine üye olmayan iki bağımsız ülkenin kendi meseleleri olduğunu ve bu iki ülke arasında hukuki bir anlaşma bulunduğunu iddia etti.

Sertleşen tartışmalar karşısında, Konsey Başkanı ve İsveç Sosyal Demokrat Partisi Başkanı Olaf Palme bir dengelemeye giderek hem İskandinavya'nın hazır bir savaş alanı olduğunu söyledi, hem de hiç bir büyük devletin İskandinavya'ya saldırmak için bir nedeni bulunmadığını iddia etti. Palme şöyle konuştu:

"Bölgemiz hazır bir savaş alanıdır. Dünyanın herhangi bir yerinde çıkan, süper devletlerin karıştığı bir kriz bölgemize sıçrayabilir. Fakat kuzeye saldırması için hiç bir büyük devletin bir nedeni yoktur."

İskandinavya Konseyi yapılırken, Sovyet basınının özellikle Finlandiya'nın açıklamalarına yer verdiği ve bu arada Norveç ile Danimarka'nın tutumunu eleştirdiği görüldü. Kuzey Konseyinde bütün tarafların temsil edilmediğini ileri süren Moskova basını, İskandinavya ülkelerindeki "Gerici çevrelerin Amerika'nın dümen suyuna gittiklerini" iddia etti.

Gözlemciler, geçtiğimiz yıl Sovyetler Birliği'nin Finlandiya aracılığı ile Konseye üye olmak için başvurduğunu hatırlatarak, Moskova'nın İskandinav ülkeleri arasındaki anlaşmazlıkları kullanmaya özel önem verdiğini belirtiyorlar.

WALDHEİM'IN KIBRIS RAPORUNU GENEL KURULA SUNMASI BEKLENİYOR

■*EOKA (B) Örgütünden 3 kişi bir patlama sonucu öldü*

LEFKOŞE

Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Kurt Waldheim'ın Kıbrıs görüşmelerinin geleceğine ilişkin bir raporu Genel Kurula sunması beklenirken bir BM sözcüsü, Waldheim'ın bu yoldaki raporu sunmasında meydana gelen gecikmenin Türk ve Rum toplumları temsilcileri ile yapılan görüşmelerden doğduğunu açıkladı.

Öte yandan BM temsilcileri, görüşmelerin yeniden başlatılmasını sağlamak amacıyla Kıbrıs ve Rum toplumlarının yetkilileriyle önceki gün görüşmelerde bulundular.

GÜNEY KIBRIS'TA PATLAMA

Güney Kıbrıs'ta Limasol ilçesinin Kolos köyü yakınlarında, önceki gun meydana gelen şiddetli bir patlama sonucunda 3 kişi öldü. Ölenlerin tedhişçi Rum örgütü EOKA (B)'nin önde gelen üyeleri olduğu bildirildi.

SEÇİM YASAKLARI BAŞLADI

Bu arada Kıbrıs Türk kesiminde 1 Haziranda yapılacak yerel seçimler için resmi seçim dönemi 2 Nisandan itibaren başladı.

Yüksek Seçim Kurulunca saptanan seçim takvimine göre, yerel seçimlerin başlangıç tarihi 2 Nisan, siyasal partilerin aday saptamalarının son günü de 22 Nisan olarak belirlendi. 6 Mayıs ile 31 Mayıs tarihleri arasında ise seçim propagandası yapılacak.

"KENNEDY BARIŞI DARBELİYOR"

Öte yandan Kıbrıs Türk Yönetimi Başkanvekili ve Meclis Başkanı Oğuz Ramadan Korhan, Kıbrıs sorununu bilmeyen ABD Demokratik Parti Başkan adayı Senatör Kennedy'nin Kıbrıs'ta soykırımı ve ahlaksızlığı teşvik ettiğini söyledi.

9 AFRİKA ÜLKESİ ZİRVEDE BULUŞTU

LUSAKA

Dokuz Afrika ülkesinin devlet ve hükümet başkanları ekonomik zirve toplantısı için Zambiya'nın başkenti Lusaka'da biraraya geldi. Toplantıya, Angola, Botswana, Mozambik, Tanzanya, Zambiya, Malavi, Swaziland, Lesotho ve Zimbabve devlet ve hükümet başkanlarının Güney Afrika'ya olan ekonomik bağımlılığı azaltmanın yollarını görüşecekleri bildiriliyor.

Toplantıda ayrıca, daha önce bakanlar düzeyinde hazırlanan 7 maddelik programın da ele alınacağı öğrenildi. Program ulaşım ve haberleşme komisyonunun ve Güney Afrika Kalkınma Fonunun kurulmasını öngörüyor.

Bu arada bir açıklama yapan Zambiya Devlet Başkanı Kaunda, gruplaşmanın amacının yeni bir özgür Afrika görüntüsü yaratmak olduğunu söyledi ve yalnızca Güney Afrika'ya yönelik çalışmalar yapılacağı yolundaki haberleri reddetti. Kaunda ayrıca, Zimbabve'den sonra Güney Afrika'nın boyunduruğundaki Namibya'nın bağımsızlığını kazanacağı günlerin de pek uzak olmadığını kaydetti.

Gözlemciler, toplantının diğer bir ilginç yanının da, Zimbabve Başbakanı Mugabe'nin seçim zaferinden sonra katıldığı ilk dış gezi olduğunu belirtiyorlar.

Çad'da çarpışan taraflardan birisinin arkasında Libya var

■Başkent Nicemana'daki Sudan Başkonsolosu öldürüldü

NICEMANA (AA)

Savunma Bakanı Habri'ye bağlı birliklerin Çad'da yönetimi ele geçirmek için giriştikleri son saldırı sonucunda Başkentin bir bölümünü ele geçirdikleri haber verildi.

Karşı tarafın Libya ile işbirliği yaptığınını duyurmak amacıyla Habri tarafından düzenlenen bir basın toplantısı nedeniyle bir ara çatışmalar durdu.

Habri'nin bir sözcüsü, Libya birliklerinin Devlet Başkanı Gukkoni'yi güçlendirmek amacıyla ülkenin güneyine doğru yol aldıklarını söyledi.

Öte yandan, Çad'ın başkenti Nicemana'da görevli Sudan Başkonsolosu Ahmed Hamza'nın başkentte mevzilenen FAT grubuna bağlı silahlı kişiler tarafından öldürüldüğü bildirildi.

EL SALVADOR'DA TEDHİŞ EYLEMLERİ SÜRÜYOR

■**İnsan Hakları Komitesi cuntayı eleştirdi**

SAN SALVADOR

El Salvador'da tedhiş eylemleri sürerken teröristlerin salı günü de Guetemala Büyükelçisine suikast girişiminde bulundukları bildirildi.

Guetemala Büyükelçisinin arabasına ateş açan tedhişçilerin girişimlerinde başarı kazanamadıkları ve Büyükelçinin hafif yaralı olarak kurtulduğu haber verildi.

Öte yandan El Salvador'daki ABD Kültür Merkezinin bombalandığı ve bir başka olayda da iki Hollandalı gazetecinin vurularak yaralandığı bildirildi. 15 maskeli gencin otomatik silahlarla Kültür Merkezi binasına saldırdıkları ve ardından da bomba atarak kaçtıkları belirtildi.

"İNSAN HAKLARI" CUNTAYI SUÇLUYOR

Bu arada El Salvador'daki İnsan Hakları Grubu yönetimdeki Cuntayı köylülere karşı yürüttüğü işkence ve "baskıcı girişimlerinden" dolayı eleştirdi.

Avukat, işveren ve muhalefet partilerinden kişilerin oluşturduğu İnsan Hakları Komisyonu, Cuntanın işbaşına gelişinden bu yana ülkede siyasi şiddet olaylarından 1029 kişinin öldürüldüğü ve kaybolduğuna dair belgeler sunabileceğini açıkladı.

Yapılan açıklamada ayrıca İnsan Hakları Komisyonunun pazar günü Başpiskopos Romero'nun cenaze töreninde çıkan olaylardan "sol örgütlerin" sorumlu olduğu görüşüne katılmadığı belirtildi.

Öte yandan Cunta, yaptığı açıklamada, köylülere karşı kötü davranıldığı yolundaki suçlamaları reddetti.

Siyasi gözlemciler ise Cuntanın en büyük sorununun güvenlik kuvvetlerini kontrolü altında tutabilmek olduğunu vurguladılar.

ABD'NİN ASKERİ YARDIMI

Bu arada ABD Senatosu Alt Komitesi El Salvador'a yapılacak 5,7 milyon dolarlık askeri yardımı yeniden programlama yetkisini Başkan Carter'a verdi.

Senatonun Dış Harekatları Onaylama Alt Komitesinin, programı 3'e karşı 6 oyla onayladığı belirtildi.

örse çekiç

Gülay Göktürk

Haçlı seferi

Son ayların gelişmelerine, hükümetin uygulamalarına ve hazırlıklarına topluca bir baktığımızda görünen şu: İşçi haklarına karşı bir haçlı seferi düzenleniyor. İçerde TİSK'ler, MESS'ler, TÜSİAD'lar, dışa bağımlı sanayi ağaları, dışarda IMF'ler, Dünya Bankaları ve emperyalist akıl hocaları, Demirellerin, Özalların etrafını sarmışlar koro halinde bağırıp çağırıyorlar: "Enflasyonu önlemenin yolu, işçi haklarına saldırı". "Döviz bulmanın yolu, işçi haklarına saldırı". "Kurtuluş için tek yol, işçi haklarına saldırı."

Demirel hükümeti de, kulağı bu koronun sesinde, bakanları ve müşavirleri ile birlikte, sıvamış kolları peşpeşe yasa tasarıları sevkediyor, genelgeler yayınlıyor, uygulamalara girişiyor.

Hazırlanan yasa tasarılarına, genelgelere ve uygulamalara bakıyorsunuz, hepsinin hedefi aynı: İşçi ücretlerini asgaride tutmak. İşçinin eline geçen parayı ne yapıp edip şurasından burasından tırtıklamak. Ama bunu yapmak o kadar kolay mı? Toplusözleşme düzenine dokunmadan işçi ücretlerini sınırlamak mümkün değil. O zaman gözler kaçınılmaz olarak sistemin kendisine yöneliyor. Hedef, toplu pazarlık sisteminin kendisi oluyor ve ortaya şu fikir atılıyor: 'Türkiye ekonomisinin bu darboğazdan çıkması için toplu pazarlık sisteminden geçici bir süre vazgeçilmesi gerekir.' Ne kadar bir süre? Bunun cevabını IMF, Demirellere gönderdiği raporda veriyor: 'Beş yıl süreyle.'' Derken bakıyorsunuz daha IMF'nin mektubunun mürekkebi kurumadan, eşel mobil yasa tasarısı Meclise geliyor. Yasa tasarısı kamu kesiminde toplusözleşmeleri beş yıl süreyle rafa kaldırıyor.

Ancak, Demirellerin de işverenlerin de yasanın yürürlüğe girmesini bekleyecek halleri yok. Bu yüzden ek bir tedbir olarak derhal Toplusözleşme Koordinasyon Kurulu denilen bir kurul oluşturuluyor ve kamu kesimindeki toplu sözleşmeler bu kurulda merkezileştiriliyor. Bu arada, işveren kesiminin çalışma raporlarında, dergilerinde ve çeşitli yayınlarında, -hepsi de toplusözleşme hakkının ortadan kaldırılması anlamına gelen- 'Toplusözleşmelerin merkezileştirilmesi'', ''tek tip toplusözleşme'' ve ''İşçi-İşveren-hükümet üçlüsünden oluşan merkezi toplu sözleşme komitesi'' fikirleri giderek daha yoğun bir şekilde işleniyor, kamuoyu yaratma çalışmalarına hız veriliyor.

Kısacası, bütün bu hazırlıklar, ön adımlar ve uygulamalar da gösteriyor ki, işçi sınıfının kazanılmış hakları üzerinde, özellikle de toplu sözleşme hakkı üzerinde tehlike çanları çalmaktadır. Haçlı ordusunun komutanları, atlarına binmiş, kılıçlarını çekmiş saldırıya hazırlanmaktadır.

Peki bu ''tarihi'' seferin başarı şansı nedir? Türkiye'nin ve işçi sınıfının bugünkü şartlarında, toplusözleşme hakkının askıya alınması ve ücretlerin sınırlandırılması imkanı var mıdır?

İşçi sınıfının, uzun mücadeleler sonucu kazandığı 17 yıllık bir hakkı, toplusözleşme hakkını öyle kolay kolay geri vermeyeceği, böyle bir girişime karşı tepkisinin çok şiddetli olacağı besbellidir. Ancak, şu da bellidir ki, tabandaki tepkinin güçlü olması tek başına hükümeti geriletmek için yetmez. Hükümeti geriletebilmek, işçi haklarına yönelen saldırıyı boşa çıkarmak için bu tepkinin doğru bir önderlik altında toplanması, bir örgüt tarafından yönlendirilmesi de gerekir.

İşte bu noktada, mevcut konfederasyonların durumu önem kazanmaktadır. Bugün Türkiye'deki iki konfederasyonun güçlü bir şekilde ''Hayır'' diyeceği herhangi bir yasanın çıkması düşünülemez. Ancak, DİSK'in içinde bulunduğu zaaf ortadadır. DİSK'in bugünkü yapısıyla hükümetin karşısına güçlü bir işçi hareketi ile dikilmesi zordur. Son dönemde girişilen provokatif eylemler örgütü daha da yıpratmıştır. Hele hele ''genel grev'' gibi bir maceraya kalkışıldığı takdirde, hükümet için, DİSK engelini ''bertaraf'' etmek ve başsız kalan kitleye karşı saldırıya geçmek daha da kolaylaşacaktır.

Türk-İş'e gelince... Yukarıdan beri anlattığımız şartlar, bugün Türk-İş'e son derece önemli bir görev yüklemiştir. Bugün, hükümetin işçi haklarına karşı açtığı bu saldırıyı püskürtmede esas görev ve sorumluluk Türk-İş'in omuzlarındadır. Türk-İş'in takınacağı tutum, hem işçi sınıfı açısından hem de Konfederasyonun kendi geleceği açısından belirleyici bir önem taşıyacaktır. Anlaşıldığı kadarıyla, hükümet, böyle bir saldırıya kalkışırken, Türk-İş yönetiminin pek fazla zorluk çıkarmayacağını, üyelerine karşı bir parça direniyor görünse bile sonuçta uzlaşacağını hesap etmektedir ve bu hesabın rahatlığı içindedir.

Hükümetin bu niyetlerine karşılık, Türk-İş'in tutumunun ne olacağı ise henüz belli değildir. Türk-İş, hükümetin kendisine duyduğu güveni boşa çıkarmaz ve saldırı karşısında protesto demeçleri ile, uyarılarla yetinirse, bu işçi sınıfının işini gerçekten güçleştirecektir. Ama, o zaman kitlesinin temel çıkarlarıyla ters düşmüş, kitlesinin karşısına geçmiş olan Türk-İş'in de işi güçleşecektir.

O zaman, sınıf mücadelesinin ihtiyaçları, yeni çözümleri de doğuracak, gelişmelere ayak uydurabilen örgütler ya da kişiler güçlenerek yollarına devam ederken, yolda kalanlar, dökülenler, parçalananlar olacaktır.

Bütün işçi sınıfı için de, Konfederasyonun geleceği için de, doğru ve gerekli olan tutum, Türk-İş'in gerçekten bir işçi örgütüne yaraşır tarzda davranması, kitlesi ile birleşerek bu saldırıya göğüs germesidir.

Türk-Iş önemli bir sınavla karşı karşıyadır.

Sadece hazırlanan tasarılar ve genelgeler değil

Hükümet 4 aylık uygulaması ile işçi sınıfını karşısına aldı

- Köy İşleri Bakanlığındaki grevi erteleyen hükümet THY' deki uzlaşmaz tutumu ile ulusal çıkarlara da zarar veriyor
- YSE' de ve Kooperatif Birliklerinde girişilen kıyımlar yer yer patlayan işçi hareketlerinin temel etkenlerinden birisi oldu

İŞÇİ SERVİSİ

Hazırladığı yasa tasarıları ve genelgelerle kurulduğu günden beri işçi haklarına savaş açan hükümet, kooperatif birliklerinde, YSE'lerde uyguladığı işçi kıyımı, grev ertelemeleri, THY grevinde takındığı tutum ve Türk-İş'in 700 bin işçiyi kapsayan sözleşmelerini yüzde 60 zamla sınırlandırmak istemesi ile çok geniş bir işçi kitlesini karşısına aldı.

İşçiler aleyhine hazırladığı yasa tasarılarını peş peşe Meclise sevkeden ve genelgeler yayınlayan hükümetin kooperatif birliklerinde uygulamaya koyduğu işçi kıyımları aylardır binlerce işçiyi huzursuzluğa sevketti. Tariş'te hazırlanan kıyım listeleri, şubat ayında bu işletmede büyük olayların meydana gelmesinde başlıca etkenlerden biri oldu. Olayları bahane eden hükümet, 800 civarında işçiyi Tariş'ten attı. Aynı politika Antbirlik'te 2 aya yakın bir direnişin doğmasına yol açtı. Şu sıralarda ise Çukobirlik'ten 3 bin civarında işçinin işten atılacağı, yetkililer tarafından açıklanmakta ve parça parça işten atmalar sürmektedir.

Köyişleri ve Kooperatifler Bakanı Ahmet Karayiğit daha göreve başladığının ilk günlerinde Türk-İş'e bağlı YSE-İş Sendikasının YSE'de imzaladığı toplusözleşmeyi yasadışı bir şekilde iptal etti ve binlerce işçinin mağdur olmasına yol açtı Bakanlık bu kadarla da kalmadı, YSE'den bini aşkın işçiyi işten attı, yüzlerce işçiyi sürdü.

Dört aylık dönem içinde hükümetin, her zamankinden daha fazla grev ertelemeleri yoluna başvurduğu görüldü. Son olarak MESS'e bağlı iki işyerinde başlayan grevi ve Sabancı Holding'e ait Marsa Yağ Fabrikasındaki grevi ertelemesi kamuoyunda ve işçiler arasında tepki yarattı.

Hükümetin THY grevindeki tutumu ise sadece işçi haklarına değil ulusal çıkarlara da zarar veren boyutlara ulaştı. THY grevini ve Hava-İş'i önce ''ideolojik amaçlı'' diye karalamaya çalışan hükümet çevreleri, bu suçlamanın kamuoyunda itibar bulmadığını görünce ağız değiştirerek ekonomik şartları öne sürmeye başladılar.

Ancak THY'nin grev nedeniyle uğradığı maddi kayıp, sendikanın toplu sözleşmede istediği toplam maddi hakların boyutuna erişince hükümetin maddi konuda da ''samimi'' olmadığı ortaya çıktı

THY'de Kadro İstihdam Kurulu gibi çalışma düzenini sağlayıcı kuruluşları da lağvetmek isteyen hükümet yetkilileri Türkiye'nin bu dönemde ihtiyacı olan işçi-işveren ilişkilerindeki sağlıklı diyaloğu dahi sağlayamayacak bir zihniyette olduklarını gösterdiler.

Hükümet Türk-İş'e bağlı sendikaların 700 bin işçiyi kapsayan toplu sözleşme görüşmelerindeki önerileri ile adeta bütün bu uygulamalara ''tüy dikmeye'' hazırlanıyor. Ücret artışları ''eşel-mobil'' perdesi altında yüzde 60 oranında sınırlandırılmak isteniyor.

Ecevit hükümeti ile girişilen ''Toplumsal Anlaşma''dan ağzı yanan Türk-İş yönetimi ''eşel-mobil''e karşı şimdiden tepki göstermeye başladı. Türk-Iş yöneticileri fiyat artışlarının hiç bir denetime tabi olmaksızın yükseldiği bir ortamda ücretleri sınırlama girişiminin hükümetin kaderini etkileyeceğini belirtiyorlar.

Demirel hükümetinin işçi haklarına yönelik yeni önlemlerinin ne derece uygulamaya geçebileceğini ise önümüzdeki dönemdeki gelişmeler tayin edecek.

Pera Palas grevi sona erdi

1979 Haziran ayından beri grevde olan Pera Palas Oteli işçileri toplusözleşmenin imzalanmasından sonra işbaşı yaptılar

Sheraton işçileri 8 bin lira pahalılık zammı aldılar

- İDMMA' da çalışan işçilere de 5 bin lira pahalılık zammı verildi

İSTANBUL (ÖZEL)

Oleyis Sendikasının yetkili olduğu Sheraton Otelinde çalışan işçilerin aylıklarına 8 bin lira ''hayat pahalılığı zammı'' alındı. 1978-1979 yıllarında imzalanan toplusözleşmelerin yürürlükte olduğu işyerleri için ''pahalılık zammı'' talep eden Oleyis Sendikası, İDMM Akademisinde çalışan işçiler için de 5 bin liralık ücret artışı sağladı. Diğer işyerlerinde de ''pahalılık zammı'' görüşmelerinin sürdürüldüğü bildirildi.

Öte yandan Pera Palas Otelinde Oleyis Sendikasına üye işçilerin 10 aya yakın bir süredir sürdürdükleri grev de sona erdi. İşyerinde imzalanan sözleşme ile işçilerin ücretlerine 1. yıl 5 bin, 2. yıl 7 bin lira zam yapıldı. Grevde geçen süreler için de her bir işçiye net 40 bin lira ödenmesi kararlaştırıldı.

Bu arada Cafe Pandrosa ve Kosova Et Lokantasında Oleyis üyesi işçilerin sürdürdükleri direnişler de sona erdi. Toplusözleşmenin imzalandığı Cafe Pandrosa'da işten çıkartılan tüm işçiler yeniden işe alındılar. Kosova Et Lokantasında da imzalanan protokolle iş akitleri feshedilen işçilerin tamamının yeniden işbaşı yapmaları sağlandı.

İşçiler birinci yıl 225, ikinci yıl 230 TL zam istiyorlar

Bilcanlı Kiremit Fabrikasındaki grev 200. gününü doldurdu

BALIKESİR (ÖZEL)

Balıkesir Bilcanlı Kiremit Fabrikasında başlayan grev 200. gününü doldurdu. Bağımsız Beton-İş Sendikasına üye 96 işçinin toplusözleşme görüşmelerinde anlaşma sağlanamaması üzerine başlattıkları grev aradan geçen 200 güne rağmen birlik içinde ve canlı bir şekilde sürüyor. İşçiler haftada bir kere grev meydanında toplanarak davul zurna çalıyor ve eğleniyorlar.

Konuştuğumuz grevci işçiler, işyerinde sağlık koşullarının çok kötü olduğunu ve komik denecek ücretlerle çalıştıklarını belirterek sendikanın birinci yıl için 225, ikinci yıl için 230 lira zam istediğini, işverenin ise 150-150 lira zam verdiğini ve greve karşı lokavt ilan ettiğini söylediler.

İşçiler ayrıca, işverenin 15 arkadaşlarını işten atmak için baskı yaptığını da sözlerine eklediler.

İşverenle aralarındaki anlaşmazlık noktalarından birinin de grevde geçen sürenin ücretleri olduğunu belirten işçiler bu konuda şunları söylediler:

''İşveren, grevde geçen süre için bize ayda 1500 lira ödemeyeceğini söylüyor. Biz ise, grev süresi için normal ücretlerimizi ödemesini istiyoruz.''

Sümerbank Yarımca Seramik' de 45 işçi politik nedenlerle işten çıkartılmak isteniyor

KOCAELİ (ÖZEL)

Sümerbank Yarımca Seramik ve Çini Fabrikasında 8 aydır çalışan ve halen geçici statüye tabi tutulan Çimsa-İş üyesi 45 işçinin işten çıkartılmak istendiği bildiriliyor.

Çimse-İş Kocaeli Şubesi tarafından yapılan açıklamada, fabrikada 80 işçi kadrosu boş olmasına rağmen, 45 işçinin işten çıkartılmak istenmesi politik nedenlere dayanan bir girişim olarak nitelenerek, ''Seramik Müessesesinde bugüne kadar kadrolu işçiler belirli bir zaman geçici işçi olarak çalışmışlardır. Fakat kendi arzusu dışında hiç bir işçinin çıkışı olmamıştır. Bu tamamen politik çevrelerin Bakanlık kanalı ile devlet teşekküllerinde yaratılan huzursuzluklardan birini de Seramik Müessesesinde yaratmak istediklerini göstermektedir'' denildi.

Çimse-İş'in açıklamasında hükümetin işçi haklarını gasbetmeye yönelik siyaset ve uygulamaları da eleştirilerek, Türk-İş'in bu duruma seyirci kaldığı kaydedildi.

MEHMET SEYDA/Roman

ÜŞÜTÜKLER 3

...Birşeyler doğacaktı bende

çevresinde dört dönerek çalıp söylemişler:

''Başımızda bir ağrı maşımızda bir sızı
Tanrılar tanrısından bize en son armağan
Savaş alanlarının kahraman güzel kızı
Bundan böyle yanında cümleten yaya kaldık
Devletlimizin başı yarılıp doğdu aman
Akıl akıl diyerek dertsiz başa dert aldık!''

Erkek tanrılar gargaraya getirip böyle söylerlermiş, yeni mahallenin, Kuşdili'nin tüm kocakarılarıyla dişi tanrılarsa, başka:

'Masal masal matatas
Kaynanamın dibi tas
Pır pır eder uçamaz
Çukura düştü çıkamaz.''

Çıksın çıkmasın. Athena (nam-ı diğer Minerva)'nın sağlık ve esinliğine o gece Olympus'ta başlamış şenlik. Kimi der ki, evlere şenlik. Nasıl bir cümbüşse bu, aklına esen kalkıp şakır şakır oynuyor. Bahriye çiftetellisi, horon, kaşık havası, bar, harmandalı, çayda çıra ve sarı zeybek şu dağlara yaslanır. . larla toprağa diz vuruyor. Batıcılar geri, Anadolucular ileri: bunlar Grek'lerden bize, bizden Grek'lere kalmış ve geçmiş oyun figürleri. Ve ayrıca, ''Tüm oyunlarla düzenler tanrılar katı Olympus'tan çıkar!'' gibisine bir söylenti.

Ve uzun sözün kısası, tanrılarla tanrıçalar oyuna doyamazlar. Perçemli genç oğlanların sunduğu Nektar şarabı -ki sonradan Kevser olurtas tas içilir. İçilmeyeni ise süzülür, bıyık sakal dudak ve sofradan aşağılara dökülür. Şıp şıp damlar. Aşağıda oturan Atina'lılar: ''Tavan arasında kedi sansar dolaşmıyor, tilki çakal da yok, ama nedir, nerden gelir bu serpintiler?'' der, yukarıya bakarlar. İşin içinden bir türlü çıkılamaz, olup bitenler gereğince anlaşılamaz.

İmdi
tıpatıp bu masaldaki gibi
her sanatçının
ya da sanatçılığa özenmiş her bahtı karanın başından
göze görünmez boynuzlarından
böylesi kahramanlar çok çıkmıştır

Kimi ''vucud-u beşer'' olduğundan birkaç ayda ölmüş gitmiş, kimi eş dost elindeki ''pompayla şişer'' olduğundan uzun süre havalarda kalmıştır.

—Ha. . diye eklemiş. Ben burada ne yersem o da onu yiyecek. Bizden sonraki kuşaklarsa, ne yerlerse yesinler, ne yerlerse yesinler!

Zeus'taki oburluk bir başka oburlukmuş. Bu yüzden, erkek ve dişi tanrıların gözleri ister istemez Olympus'takilere kaymış. Kayıp:

—Daha, daha? diye üstelemişler.

—Kendini bilmez kişileri, saltanatıma son vermek isteyen fitnecileri haklayacak. Giriştiğim savaşlarda kızım kölem yardımcım olacak. . demiş bitirmiş Zeus ya da Juppiter.

Zeus ya da Juppiter gibi ben de çıkmıştım doğum sancılarına benzer sancılar. Hâlâ çekerim. Sezerek beklemekteydim, bir şey çıkacaktı benden, bir şeyler doğacaktı bende- hâlâ beklerim- ama ne ? Yazık ki bunu bilemiyordum. Bilemeyişim nedeniyle kendime destek verip, ''Sen bir sanatçısın!'' diyordum. ''Hemen, bugün, şimdi değilse bile, gelecek pazartesi ya da perşembe dehşet bir sanatçı olabilirsin. Ve sanırım - at kafadan gitsin!-, tanrılar tanrısınınkine kül yutturur karpuz gibi bir oğlan doğurabilirsin. Olgun karpuz olmamış da ham kelek olmuş zarar yok. Hiç doğurmazsan olmaz, bunca yıllık yazarlık hakkını yerler, adama kısır derler!''

Her ne demekse, her nasılsa, araya taraya buldum sonunda: Baktım kapanın elinde kalıyor, büyüklerden çok çocuklar, çocuklardan çok genç kızlar okuyor: o merak, o heves beni de sarıverdi, başladım hırsızlık polislik ve casusluk romanlarının her çeşidini üst üste devirmelere. İnsan kısmı her zaman okumalı: okudukça bir şeyler buluyor, anlıyor, yoksa eşeğini yitiren Nasreddin Hoca gibi tüm umudu şu tepenin ardında kalıyor. Bu konuda ben de anlamıştım ki şimdi bir çiçekle yaz olmazmış: önce Mike Hammer'ı sevmeli, Nouveau Roman'ın ömrü çok azmış. Önce Mike'ı sevmeli, gönül sevgiyi denesin, o Mike solunca çünkü sıra James Bond'a gelsin. Gene anlamıştım ki biz uyumuşuz ve biz uyurken millet almış yürümüş. Nasıl yürümüş? Sözgelimi, bir yazarımız, sağ elinde kalem, sol elinde çizgi tahtası, önünde New York'un paftası, üç günde bir yallah bismillah der bir Mike Hammer döktürmüş. Mickey Spilaine'ın on üç serüvenine karşılık, bizimkinde serüven seksen üçü bulmuş. Bir başka yazarımızınkini okuyanlarsa, ''haset ve hırslarından'' kudururmuş. Neden derseniz, adı not defterimde yazılı bu ünlü yazar yerli kopyayı asıl yabancı kopyasından daha güzel uydururmuş.

(DEVAMI VAR)

PTT emekçileri sorunlarına çözüm istiyor 4

Amirler yetkilerini teknik yetersizlikleri gidermede değil memurlara baskıda kullanıyorlar

Muhabirimiz bugün şehirlerarası santralde... PTT dünyasının en dertli köşelerinden birisi de burası. Çalışanların hemen hepsi genç kız ve kadınlar.

Şehirlerarası ve milletlerarası santrallerde çalışanlar ''Geri teknikten ve az kişiyle çok iş yaptırılmasından'' şikayetçiler. Bir de belki şaşıracaksınız ama ''Amirlerin baskısı ve aşağılayıcı sözlerinden'' çok şikayet ediyor santral memureleri...

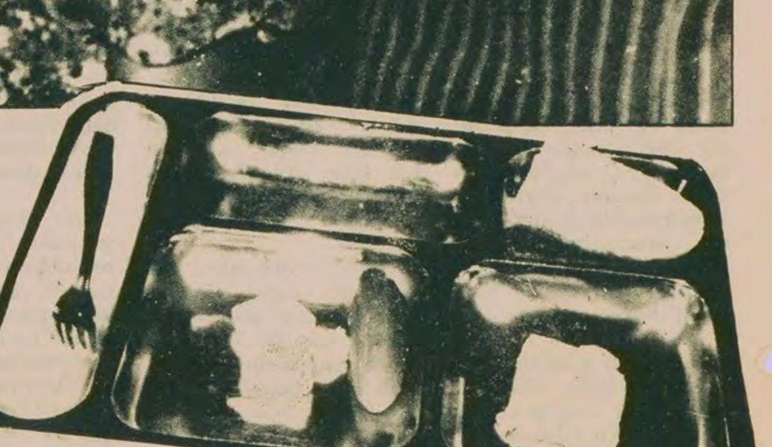

Yukarıdaki fotoğraf geçen yıl izin alamayan ve amirinin sözlerine dayanamayıp pencereden atlayarak intihar eden Feza Tarsus adlı santral memuresine ait... Çoğu zaman 03'ün geç cevap vermesinden, bir türlü rahat konuşamamaktan, geç bağlanmalardan şikayet ederiz. Hele bu şikayetlerini memurelere küfür etmeye, tehditler savurmaya kadar vardıranlarımız da var. Peki memurelerin ne şartlar altında çalıştığını düşündük mü hiç? İşte bize bir örnek Feza Tarsus'un dramı...

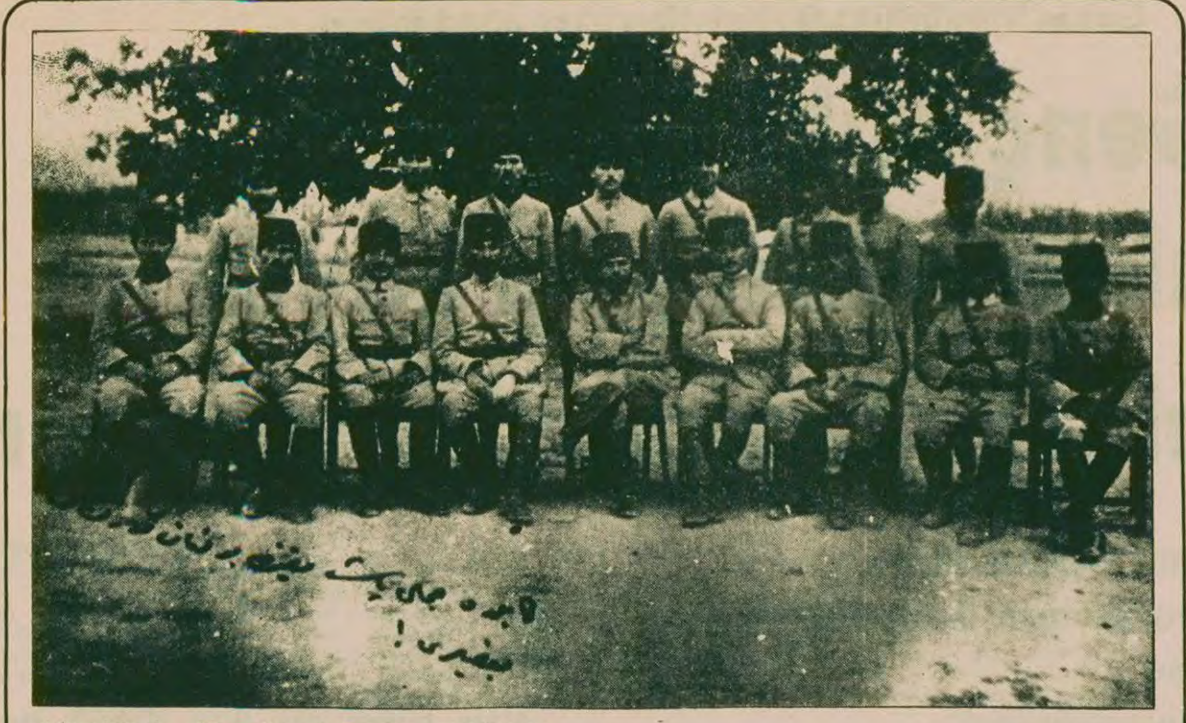

stanbul Üniversitesi Çapa Tıp Fakültesi Psikiyatri Kürsüsü Başkanı Prof. Dr. Özcan Köknel, memurelerin sürekli gürültü içinde bulunmalarının bir süre sonra dikkatlerinin dağılmasına yol açtığını ve dikkatlerini toplamak için aşırı çaba harcadıklarını bunun da ruhsal çöküntü ve depresyonlara yol açtığını söylüyor. Ve kulaklıkla gürültü içinde çalışma sonucu ''Kulaktaki duyma hassasiyetinin azaldığını ve ağır işitme halinin meydana geldiğini'' söylüyor.

• • •

Santral memureleri nöbetle çalışıyorlar. Hizmet gece-gündüz aksamıyor. Ama ne pahasına... O kadar çalıştıktan sonra koğuşa benzer yatakhanelerde yatarak... Yukarıda gece nöbetine kalan memurelere 13 saat çalışma karşılığında verilen bir kumanya görülüyor. Bir salatalık, biraz peynir ve ekmek.

Afganistan'a giden Cemal Paşa ve Kabil'deki Türk subaylarından bazıları (Türk Tarih Kurumunun arşivinden)

Hakimiyeti Milliye gazetesi: Afganistan' daki mücadele ruhu asla sönmemiştir

Kurtuluş Savaşımızda Türk-Afgan ilişkileri

4

ZEKİ SARIHAN

● Afgan Emiri Emanullah Han, 1920 sonlarında Mustafa Kemal' e bir mektup göndererek bir askeri heyet gönderilmesini istemişti

Afganistan Emiri, İngiliz zulmünden kaçanları ülkesine kabul etmek konusunda cesur bir tutum almıştır. Hakimiyeti Milliye'ye Antalya'dan bildirildiğine göre, İngiltere Hükümeti, Afganistan'a bir nota vererek Hint yurtseverlerinden Afganistan'a sığınanların kabul edilmemesini istemiştir. Emanullah Han bu isteğe şu cevabı vermiştir. "Yalnız Hindistan'dan değil, dünyanın neresinden olursa olsun hükümetime sığınanlara kapılarımız açıktır!. . ." (20)

10 milyonluk nüfusu, kıt kaynakları ile Afganistan dünyanın en azılı emperyalistine kafa tutmaktadır.

Afganistan'ın Türkistan elçisinin Mustafa Kemal'e mektubu:

AFGANİSTAN'DAKİ MÜCADELE RUHU ASLA SÖNMEMİŞTİR

23 Nisan 1920'de Ankara'da Büyük Millet Meclisi açılmıştır. Bu yine devletin henüz hiç bir devletle diplomatik ilişkisi yoktur. Mustafa Kemal, Lenin'e bir mektup yazmış ve diplomatik ilişki kurulması dileğini bildirmiştir. Afganistan ile de bazı ilişkiler gelişmektedir.

1920 Ekiminde Mustafa Kemal'e Türkistan'dan bir mektup gelir. Altında Afganistan'ın Türkistan Elçisi Vezir Muhtar imzası vardır. Mektup Farsca aslındaki yazılış biçimi taklit edilerek, Türkçesiyle birlikte Hakimiyeti Milliye'de yayınlanmıştır. Vezir Muhtar, Mustafa Kemal'e hitaben şunları yazmaktadır:

"Bundan önce, nizamiye kumandanlarından Muhammet Kamil Han ve Hintli Mansur Hazretleri ile takdirlerimi bildirmiş ve saygılarımı sunmuştum. Zatıalileri ile teşerrüf etmişlerdir. Bu defa, Anadolu kutsal meclisi üyelerinden Osman Bey'in oraya gelişi vesilesiyle bu yazıyı yazarak soylu Osmanlı milleti ve devletinin iyiliği için çalışan zatı muhteremlerinin afiyetine dua ederim."

Hakimiyeti Milliye, mektubu yayınlarken şöyle bir açıklama da koymuştur:

"Asya'nın müslüman milletleri arasında, en uyanık, en teşkilatlı, en canlı bir milleti de Afganlılar olduğu bilinmektedir. Afganlılar hatta, son savaş sırasında İngilizler aleyhine ayaklanmışlardı. İngilizlerin şiddetli tedbirlerine maruz kalan Afganistan'da mücadele ruhu asla sönmemiş, aksine bütün kuvvetiyle feveranda bulunmuştur. Pek yakın gelecekte, Afganistan'ın yeni bir ayaklanma ile hareket edeceği şüphesizdir. Afganlılar ile Türkler arasındaki bağlılığın samimiyet derecesi de öteden beri bilinmektedir. Bugün, gazetemiz, bu samimiyetin yeni bir delili demek olan bir belge yayınlıyor." (21)

ANKARA'NIN ASKERİ HEYETİ

Afgan Emiri Emanullah Han, Mustafa Kemal'e 1920 sonlarında bir mektup göndererek, bir askeri heyet gönderilmesini istemiştir. Heyetin en seri yollarla gönderilmesi de ricada yer almaktadır. Emanullah Han, "cesur Osmanlı askerinin" Orta Asya'da birlik bağlarının kurulmasına ve sağlamlaştırılmasına sebep olmasını dilemektedir. Gazete, "Afganistan ile Türkiye arasındaki bu dostluk ve samimiyeti özellikle kaydetmeye ve anmaya değer" gördüğünü yazmakta, Afganistan hakkında okuyucularına tekrar kısa bilgiler vermektedir. Afganistan İngilizlerin yıllardır sürdürdükleri fırıldaklarına rağmen esaret altına girmemiştir. Afganistan, Orta Asya'da İslam hareketinin odağı durumundadır. Hindistan'dan kaçıp gelen özgürlükçüler de Kabil'de toplanmakta ve buradan Hindistan harekatını yönetmektedirler. Seracal Ahbar gazetesi de Afganistan'daki İslam hareketinin şu günlerde pek önem kazandığını yazmaktadır. Afgan başkenti Doğu'nun Kabesi olmaktadır. (22)

Ankara hükümeti, Afganistan'ın subay isteğini olumlu karşılamış ve "seçkin" bir askeri heyeti 1921 başlarında Afganistan'a volcu etmistir. (23)

ENVER CEMAL, HALIL PAŞALARIN AFGANİSTAN'LA İLGİLENMESİ

Kurtuluş Savaşımız boyunca, İttihatçı Şefler yurt dışında bulunuyordu. 12 Kasım 1918 gecesi bir Alman denizaltısıyla Odesa'ya, oradan da Rusya içlerine ve Almanya'ya geçen İttihatçıların ileri gelenleri yeniden siyaset sahnesine çıkmak için çeşitli yollar aradılar. Orta Asya ve Hindistan'da İngilizler aleyhine ayaklanma çıkarmak için planlar yaptılar. Osmanlı Teşkilatı mahsusasından görevli olarak Birinci Dünya Savaşında Hindistan'da, Türkistan'da, çeşitli kılıklara girerek İngiliz ve Çarlık kuvvetlerine karşı çeşitli faaliyetler yürüten Hacı Sami, 6 yıllık macerasını 17 Eylül 1920'de Karabekir'e verdiği uzun bir raporda dile getirdi.

20 Ağustos 1920' de Moskova'daki İttihatçılar Afgan Elçiliğine gittiler. Bunlara yemek ve yemiş ziyafeti verildi. Afgan elçisi de onları ziyaret etmişti.

Öte yandan, o sıralarda Rusya'da bulunan Cemal Paşa Afganistan'ın Hint devrimi için taşıdığı önemi anlatan bir muhtırasını Sovyet Dışişlerine verdi. Bir suretlerini de Mustafa Kemal'e ve Kazım Karabekir'e gönderdi. 4 Haziranda da Cemal Paşa ve Bahattin Şakir Çiçerin'le görüşerek Afganistan ve İran'da İngilizlerden kurtuluş için düşündükleri planı sundular. Bu öneriler Rus Komünist Partisi Merkez Komitesinde görüşüldü ve kabul edildi.(24)

Cemal Paşa, Mustafa Kemal'e yazdığı 2 Temmuz 1920 tarihli mektupta, kendisinin Afgan Elçisi tayin edilmesini istedi. Ya da Afgan ordusunu düzenlemekte görev alacağını bildirdi. (25)

Mustafa Kemal, 10 Temmuz 1921'de Cemal Paşa'ya verdiği bir karşılıkta çalışmalarının Bakanlar Kurulunda takdir görmüş olduğunu bildiriyordu. (26)

Cemal Paşa 13 Ağustos 1920'de Taşkent'ten Mustafa Kemal'e yazdığı mektupta Afganistan hakkında bazı bilgi ve söylentilere yer verdi. Emanullah Han'ın nasıl tahta çıktığını anlattı. Onun İngiliz düşmanı, fakat bazı vezirlerinin İngiliz dostu olduğunu yazdı. Kendisinin bir yazı ile Afgan Emirine tavsiye edilmesini istedi. Cemal Paşa'nın niyeti, Hindistan sınırlarında bir ihtilal yuvası meydana getirmekti, Afganistan'ı üs olarak kullanmaktı. Afganistan'da İngiliz düşmanlığını pekiştirmekti.

Birkaç gün sonra da Enver Paşa'ya bir mektup yazarak 14 Türk subayı, 9 Türk eri, Taşkentli bir Türk, Hintli bir katiple Kabil'e hareket edeceğini bildirdi. "Bu teşebbüsümde muvaffak olur isem, memleketimiz için ciddi iyi sonuçlar alacağız" dedi.

Enver Paşa, 26 Ağustos tarihli Mustafa Kemal'e mektubunda, gerek Cemal Paşa'nın verdiği bilgiler gerek Afganlılar'dan aldığı bilgilere dayanarak Afgan ordusunda teşkilat ve "kıymeti harbiye" noksanlığı üzerinde durdu. Afganistan'da yol yoktu. Memleket ilkel bir haldeydi. Afganistan ordusunu düzene koymak, bayındırlık işleri gibi Afganistan'ın diğer esaslı işlerinde bir hayat uyandırmak mümkün olacaktı. Enver Paşa böyle düşünüyordu.

Cemal Paşa, 14 Eylülde Afganistan sınırından içeri girmiş ve aynı gün bir yıldan beri Afganistan'da hizmet eden Osmanlı Erkanıharbiye binbaşısı Ziya ve Refet Bey'e rastgelmiştir. Ziya Bey'de Emanullah Han'ın Mustafa Kemal'e yazılmış özel bir mektup vardır. Cemal Paşa da hemen Mustafa Kemal'e bir mektup yazmış ve Ziya Bey'e vermiştir. Afgan Emirinin subay isteğini yerine getirmesini Mustafa Kemal'den rica etmektedir. 25 subayla Afganistan'da mükemmel bir ordu kurulacağına inanmaktadır. Böylece "Gelecekte buralarda yapmaya kararlı olduğumuz hareket için olağanüstü bir araç elde etmiş oluruz. Başarılı olabilirsem İngiliz dostlarımızın başını belaya sokacağıma ve sizin yükünüzü hafifleteceğime inanıyorum" demektedir.

Enver Paşa, 23 Nisan 1921 tarihli Halil Paşa'ya mektubunda "Afganistan Emiri Emanullah, bana Afganistan'ın en büyük asalet ünvanı olan ve yalnız kayınpederi ile başkumandanına verilmiş olan Sardarı Alâ rütbesini ve nişanını verdiğini bildiriyor. Belki, Trablusgarp'ta nasıl damatlık işe yaradıysa, bu da işe yarar" demektedir.

Halil Paşa, 11/12 Ağustos 1921'de Sovyet Dışişleri Bakanlığı Müsteşarı Karahan'la görüşmüş, ertesi gün de Berlin'de bulunan Enver Paşa'ya bu görüşmeyi aktarmıştır. Halil Paşa Karahan'a demiştir ki: "Afganlılar beni askeri hizmetlerine çağırıyorlar. Fakat ben, Afganistan'a geçerek Kuzey Hindistan'daki kabileler arasında çalışmak istiyorum. Rusya'dan istediğim, Almanya'dan gönderilecek silahların geçmesine izin verilmesidir. Kabile reislerinden Hoçhal Han, Almanya'dan ayda beşbin silah göndermek için izin istemiştir" Karahan da cevabında "aynı fikirdeyim" demiştir. Hindistan'a silah gönderilecektir, ancak bu konudaki antlaşmayı Afganistan henüz imzalamamıştır. Halil Paşa demiştir ki " 5 bin silahı, Afganistan'dan geçirerek hemen gönderiniz. Afgan Emiri buna engel olmaz. Çünkü bunun doğrudan doğruya İngilizler aleyhinde kullanılacağını bilir". Halil Paşa, Enver Paşaya, dün Moskova'ya dönen Vezir Muhtar Mehmet Veli Han'ı ziyaret edeceğini ve Hindistan meselesini görüşeceğini de bildirdi.

Cemal Paşa Afganistan'daydı, Afgan Emirine yardım ediyordu. Halil Paşa, Afganistan'a gidemedi. Enver Paşa ise 1922'de Türkistan'a giderek göründüğünün tam aksine Bolşevikler aleyhinde bir hareketin başına geçti. Yağmacılarla işbirliği yaptı. İngilizlerle irtibat kurmanın yollarını aradı. Onun bu macerasında en büyük teşvikçisi olan Hacı Sami, Afganistan'a giderek Emir'den yardım istedi. Emanullah Han'ı Cemal Paşa'nın aleyhine kışkırttı. Afgan Emiri Emanullah Han ve Afgan halkı, Hacı Sami'ye yüz vermediler. Enver Paşa'yı Tacikistan macerasında yalnız bıraktılar. Cemal Paşa, Ermeni intikamcıları tarafından Tiflis'te öldürüldüğü zaman Afganlılar Sovyetlerden suçluların bir an önce bulunmasını istediler. Cemal Paşa, "Türkiye kadar Afganlıların da malı" idi. (26/1)

20. HM, Sayı: 126,7 Mart 1921.
21. HM, Sayı: 66,19 Ekim 1920
22. HM, Sayı: 90,28 Aralık 1920
23 HM, Sayı: 128,7 Mart 1921; Askeri temsilci Abdurrahman Bey 13 Eylül 1921'de Erzurum'dan Gürcistan elçisi Memduh Şevket Beyle yola çıkmıştı. (Kara bekir: İstiklal)
24. A. Fuat Cebesoy, Moskova Hatıraları, s 289; Yerasimos, Türk-Sovyet İlişkileri, s. 159
25. Kazım Karabekir, İstiklal Harbimiz, s. 798.
26. Cebesoy, Moskova Hatıraları, s. 282.
26/2. Karabekir: İstiklal Harbimizde Enver Paşa ve İttihat Terakki Erkanı:

Devam edecek

Bütün göstergeler hükümetin son ekonomik önlemlerinin ihracatı, işçi dövizlerini ve Batı yardımını umulan boyutlara ulaştıramayacağını ortaya koyuyor

"Öldü" dedikleri'Tahtakale Merkez Bankası'bu yıl da işleyecek

● Hükümetin 7,5 milyar dolarlık ithalat hedefine karşılık 1980 yılında ithalat için ayrılabilecek fonlar 5.8 milyar doları geçemeyecek

ALPER GÖRMÜŞ

OCAK ve şubat ayları için kesinleşen ihracat gelirleri ve işçi dövizleri miktarı ile 26 Martta yapılan OECD toplantısında beliren Batı eğilimi hükümetin 1980 yılı için planladığı 7 milyar 500 milyon dolarlık ithalatı gerçekleştiremeyeceğini ortaya koyuyor. Üretimin hiç değilse geçen yılki düzeyini tutturabilmesi ise 'Tahtakale Merkez Bankası' kanalıyla en az 1,5-2 milyar dolarlık ithalat yapılmasına bağlı.

Ocak ve şubat ayları sonuçlarıyla 26 Mart toplantısının ışığında 1980 yılı döviz girişleri ve döviz çıkışları ana kalemlerinin tek tek şöyle bir gelişme izlemesi bekleniyor

İHRACAT

Yılın ilk iki ayında ihracattan elde edilen döviz girişi 570 milyon dolara ulaştı. Bu miktar hemen hemen geçen yılın eş dönemine eşit. Şubat ayı döviz girişi ise 24 Ocaktaki büyük devalüasyona karşın geçen yılın şubat ayına göre geriledi. Bu gelişmeler 3 milyar 200 milyon dolarlık ihracat hedefine ulaşmanın mümkün olmadığını gösteriyor. 1979 yılında 2 milyar 261 milyon liralık ihracat gerçekleştirilmişti. İlk iki aydaki hızıyla ihracat hedefinin bu yıl ancak 2 milyar 500 milyon dolarlık bölümünün gerçekleşebileceği sanılıyor.

İŞÇİ DÖVİZLERİ

Demirel hükümeti büyük devalüasyonu izleyen ilk ayda çok yüksek bir işçi dövizi girişi bekliyordu. Gerçi ocak ayına göre belli bir artış oldu ama bu hükümetin beklediği kadar olmadı. İşçi dövizleri ocak ayındaki 83 milyon dolarlık düzeyinden yüzde 213 artarak 177 milyon dolara çıktı. Oysa örneğin Ecevit hükümetince geçen yılın nisan ayında yapılan daha düşük oranlı devalüasyondan sonra işçi dövizleri nisan ayındaki 128 milyon dolarlık düzeyinden 639 milyon dolara çıkmış yani yüzde 500 artmıştı.

Bu kıyaslama yurt dışında bulunan Türk işçilerinin Türkiye'deki ekonomik gelişmeler konusunda bir güvensizlik duymaya başladıklarını, sık yapılan devalüasyonların sürekli bir devalüasyon beklentisine yol açtığını gösteriyor.

İşçi dövizi girişini olumsuz yönde etkileyecek bir başka gelişme de Türk lirasının dolar dışındaki paralar karşısındaki değerinin sürekli olarak yükseltilmesi. Doların değerinin son zamanlarda sürekli yükselmesi, dolarla diğer yabancı paralar arasındaki karşılıklı oranı (çapraz kur) korumak isteyen hükümeti, liranın değerini sürekli yükseltmek zorunda bırakıyor. Bu da belli bir yabancı para karşılığında elde edilen Türk lirası karşılığının sürekli olarak azalması anlamına geliyor. Bu durum da mart ayındaki döviz girişini azaltıcı bir rol oynayacak.

Bütün bunlar, mart ayından itibaren işçi dövizi girişlerinin normal düzeyine gerileyeceğini, belki de güvensizlik ve mark karşısında liranın değerinin yükselmesi nedeniyle 70-80 milyon dolarlık normal düzeyinin de gerisine düşeceğini gösteriyor. Nitekim, geçen nisan ayında yapılan devalüasyondan sonra gelen büyük yükseliş, ertesi aydan itibaren eski seviyesine düşmüştü.

Bütün bunlar, hükümetin 1.5 milyarlık işçi dövizi girişi beklentisinin abartmalı olduğunu ve bu miktarın en fazla 1 milyar dolar düzeyine çıkabileceğini gösteriyor.

KREDİLER

Ne kadarının geleceği ne kadarının geldiği de muamma haline gelen Batı kredilerinin durumu da geçtiğimiz hafta aşağı yukarı belli oldu. Önce gelenlere bir göz atalım:

Demirel'in hatta içinde yaptığı açıklamalara göre, şimdiye kadar 800 milyon dolarlık kredi kullanıldı. Bunun dışında Dünya Bankasının serbest bıraktığı 200 milyon dolar, Almanya'nın vereceği 300 milyon dolara mahsuben avans olarak verdiği 200 milyon dolar, bankalardan gelen 150 milyon dolar ve IMF'den gelen 50 milyon dolar da kullanılabilir haldeydi. Böylece geçen haftaya kadar Türkiye'ye fiilen gelen, ya da taahhüd edilen yardım miktarı 1 milyar 400 milyon doları bulmuştu.

Şimdi 15 Nisanda yapılacak OECD toplantısının sonuçları bekleniyor. Bu toplantıda, beklendiği gibi, 1.2 milyar dolarlık bir miktar taahhüd edilirse, bunun ancak 950 milyon dolarlık bölümü fiilen gelecek. Çünkü Almanya, önce 50, sonra da 200 milyon dolarlık köprü krediler vermişti ve bu miktar 15 Nisan toplantısında taahhüd edilecek miktardan düşülecek. 1.4 milyar dolarlık geçen haftaya kadar gerçekleşen veya taahhüd edilen miktara bu 950 milyon doları ve IMF'den 3. Stand-by antlaşmasıyla bu yıl içinde gelebilecek en fazla 300 milyon doları eklersek, 1980 yılında Türkiye'ye gelecek dış yardım miktarına ulaşabiliriz. Bu miktar da 2 milyar 650 milyon dolar civarında bir paradır.

Böylece Türkiye'nin 1980 yılı içinde kendi kaynaklarından ve dış kredilerden elde edebileceği döviz miktarı aşağı yukarı ortaya çıkmış oluyor, ihracattan 2.5 milyar dolar, işçi dövizlerinden 1 milyar dolar, kendi kaynaklarımızdan sağlanacak diğer döviz girişleri 650 milyon dolar (planlananın gerçekleşeceğini varsayıyoruz) ve kredilerden 2 milyar 650 milyon dolar olmak üzere toplam 6 milyar 800 milyon dolar.

VE GİDECEK OLANLAR

Türkiye'ye taahhüd edilen dış yardımların bir kısmının, geçen yıl olduğu gibi bir sonraki yıla sarkmayacağı iyimser varsayımla bu yıl gelecek olan 6 milyar 800 milyon dolarla ithalat yapacağız ve vadesi gelen borçlarımızla faizlerini ödeyeceğiz. Borçları ödedikten sonra kalan parayla ithalat yapmakla yetineceğimiz için önce borçlardan işe başlayalım.

NE KADAR BORÇ ÖDEYECEĞİZ

Hükümetin, 1980 yılı için hazırladığı "Ödemeler Dengesi Hedefleri" rakamlarına göre, 1980 yılı içinde 2 milyar 500 milyon dolarlık borç ödeyeceğiz. Bunun 1 milyar 300 milyon doları borç faizlerine, 1 milyar 200 milyon doları da anapara ödemelerine gidecek.

15 Nisandaki OECD toplantısından 1 ay kadar sonra, mayıs ayının son günlerinde bu ülkeler bu kez de borç ertelemelerini görüşecek. Bu toplantı en az "Taze para" toplantısı kadar önemli. Çünkü, görülebileceği gibi, borçlar ertelenmezse yardımlar azami düzeyde gerçekleşse bile, 1980 yılı içinde yapılacak ithalat, geçen yıl gerçekleştirilen ithalattan bile düşük olacak.

Borçların tamamı ertelenebilir, bir kısmı ertelenebilir ya da hiç ertelenmez. Bu toplantıda borçların tamamı ertelense bile, bu, 1980 yılı içinde hiç borç, ödemeyeceğiz anlamına gelmiyor. Çünkü böyle bir karar zaten yıl ortasında alınmış olacak ve hazirana kadar borç ödemeye devam edeceğiz. Kaldiki 26 Mart toplantısında ortaya çıkan havaya göre, borçların tümünün ertelenmesi mümkün değil. Haziran ayına kadar ödeyeceğimiz taksitlerle, ertelenmeyen borçlar, gene de en azından 1 milyar dolarlık bir borç ödemesi 1980 yılı içinde Türkiye'yi bekliyor.

5.8 MİLYAR DOLARLIK İTHALAT

İşte, olağanüstü birtakım gelişmeler olmazsa, Türkiye'nin ödemeler dengesi 1980 yılında kabaca böyle gerçekleşecek. 6 milyar 800 milyon dolarlık döviz girişi, 1 milyar dolarlık borç ödeme ve 5 milyar 800 milyon dolarlık ithalat. Geçen yıl 5 milyar 69 milyon dolarlık ithalat yapmıştık. Görüldüğü gibi, ithalatımız, geçtiğimiz yıldan çok fazla olmayacağı gibi, 1980 yılı için planlanan 7 milyar 500 milyon dolarlık hedefe ulaşması da imkansızdır.

FARK NEREDEN KARŞILANACAK?

1979'da 5 milyar dolarlık ithalat yapmıştık, ama, buna ek olarak da 'Tahtakale Merkez Bankası' kaynakları kullanılarak en az 2.5 milyar dolarlık ek ithalat yapılmıştı. Başka bir deyişle geçtiğimiz yılın fiili ithalatı 7-7.5 milyar doları bulmuştu. Merkez Bankası kaynakları kullanılarak yapılabilecek ithalat belli. Bu durumda en azından geçtiğimiz yılın ithalat ve üretim düzeyini tutturabilmek için 1.5-2 milyar dolarlık bir Tahtakale fonu kullanmak kaçınılmaz görülüyor.

Türkiye'nin 1979 ve 1980 (tahmini) ödemeler dengesi özeti (milyar dolar)

GELİR	1979	1980
İhracat	2.261	2.500
İşçi dövizleri	1.694	1.000
Dış borç	2.037	2.650
Diğer	0.608	0.650
Toplam	6.600	6.800
GİDER		
Borç anapara ve faizi	1.531	1.000
İTHALAT	5.069	5.800
Toplam	6.600	6.800

"1980'lerin Başında Türkiye Ekonomisi" toplantısında konuşanlar, soldan sağa; Prof. Feridun Ergin, Prof. Yüksel Ülken, Michael E.Ely ve Prof. Besim Üstünel.

"1980'lerin Basında Türkiye Ekonomisi" seminerinde

Prof. Üstünel yapısal değişiklik, Prof. Demirgil de tam liberalizm önerdi

İSTANBUL (ÖZEL)

İSTANBUL Üniversitesi İktisat Fakültesi Mezunları Cemiyeti tarafından düzenlenen "1980'lerin Başında Türkiye Ekonomisi" konulu toplantı dün yapıldı.

Toplantıda konuşan Prof. Besim Üstünel, Türkiye'nin ekonomik sorunlarının yüzde 60-70'inin dışarıdan kaynaklandığını öne sürerek mutlaka yapısal bazı değişikliklere yönelinmesi gerektiğini belirtirken, Prof. Demir Demirgil ise bütün piyasalarda tam bir liberalizmin uygulanmasını istedi.

Toplantının açış konuşmasını yapan Cemiyet Başkanı Şeref Özgencil de 1980 Ocak kararlarının boyut ve nitelikleri açısından diğer benzerlerinden farklı olduğunu ve bu kararlarla serbest piyasa ekonomisine yönelindiğini belirtti.

Uluslararası finans uzmanı Michael E.Ely konuşmasında Türkiye'nin daha bağımsız olması için dışarıya olabildiği kadar açılması gerektiğini iddia etti. Demirel hükümetinin uygulamaya koyduğu önlemler paketini olumlu bulan Ely, dış dünya koşullarının pek elverişli olmamasını programın bir talihsizliği olarak değerlendirdi.

Toplantıda daha sonra söz alan İktisat Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Feridun Ergin ise Türkiye'de yapılan devalüasyonların istenilen sonuçları vermediğini belirterek Türkiye'deki gelir akışının "Çok yüksek" olduğunu, bu nedenle devalüasyonların ihracatı artırmadığını söyledi.

YAPISAL DEĞİŞİKLİK

Prof. Besim Üstünel, Türkiye'de sorunların sadece parasal önlemlerle çözülemeyeceğini, mutlaka yapısal değişiklikler gerektiğini belirtti. Prof. Üstünel, devalüasyonun tek başına çözüm olamayacağını, ancak genis bir kurtarma operasyonu içinde ona da yer olabileceğini savundu.

Toplantının öğleden sonraki oturumunda bir konuşma yapan Prof. Demir Demirgil ekonomide artık ara çözümlere yer olmadığını, ya tam kontrolün, ya da tam liberalizmin uygulanması gerektiğini öne sürdü, hükümetin de ikinci yolu seçtiğini belirtti.

İİTİA öğretim üyelerinden Prof. Melih Tümer de hükümetin aldığı önlemlerin iç piyasayı düzenlemekten çok kredi almak için kendimizi dış dünyaya beğendirme amacıyla hazırlandığını söyledi. Talebi kısma girişimlerini eleştiren Prof. Tümer şöyle konuştu:

"Önce hangi talebi kısacağız sorusuna cevap aramalıyız. Emekçilerin ücretlerinin durumu zaten ortadadır, ayrıca talebi kısarak yaratılacak küçük pazarla kapital birikimini hızlandırmak da mümkün değildir."

"1980'lerin başında Türkiye Ekonomisi" konulu toplantıya bugün de devam edilecek.

İSO BAŞKANI ÇAVUŞOĞLU: «KUR FARKLARINI DEVLET ÖDERSE, EKONOMİ PATLAR»

İstanbul Sanayı Odası Başkanı Şaban Çavuşoğlu Danıştayın sanayicilerden kur farkı istenmesine ilişkin hükümet kararnamesini iptal etmesinin yeni bazı sorunlar doğuracağını belirterek, "100-150 milyar lira tutan bu farkların devlet tarafından ödenmesi durumunda ekonomi patlar, alınan bütün önlemler etkisini tamamen yitirir" dedi.

İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mezunları Cemiyeti tarafından düzenlenen "1980'lerin Başında Türkiye Ekonomisi" konulu seminerde bir konuşma yapan İSO Başkanı Şaban Çavuşoğlu kur farkları sorununun hukuki, ekonomik, finansal olmak üzere üç yönünün bulunduğunu söyledi. Devlet görevini yapmadığı için işadamlarının hukuki haklarının doğduğunu öne süren Çavuşoğlu 'Bu soruna devletin mutlaka geçerli bir çözüm bulacağına inanıyoruz" dedi.

Akçakale Mal Müdürlüğünü MHP'liler çiftlik haline getirmek istiyor

AKÇAKALE (ÖZEL)

Akçakale Mal Müdürlüğünde resmi kayıtlarda kayıtları olmayan birçok MHP'nin görev yaptığı ve bunların Mal Müdürlüğünde memurlar üzerinde baskı kurdukları bildiriliyor.

Urfa'nın Akçakale ilçesinde Mal Müdürlüğünü MHP'liler üs haline getirmeye çalışıyorlar. Resmi kayıtlarda bulunmayan birçok MHP'li burada görev yapıyormuş gibi gösteriliyor. Bu MHP'liler Mal Müdürlüğünde çalışan akrabalarının yardımı ile burayı kendi denetimleri altına almak için memurları tehdit ve kışkırtma ile sindirmeye çalışıyorlar. Mal Müdürlüğünde çalışan memurlar ise bu durumun yetkililer tarafından bilindiğini fakat hiç bir önlem alınmadığını belirtip, can güvenliklerinin sağlanmasını istiyorlar.

MHP'liler Akçakale'de kargaşalık yaratmak için çeşitli tertiplere girişip bu emellerini gerçekleştirmek için çocukları kullanıyorlar. MHP'liler tarafından kışkırtıldıkları sanılan Ahmet Gültekin, Mustafa Dağ ve Erhan Tuncay isimli üç çocuk, sahibi gözaltında bulunan bir radyo televizyon tamir atölyesini yakmak isterlerken polisler tarafından yakalandı. Yapılan soruşturma sonucu çocuklar tutuklandı.

Akçakale Emniyetinde bazı polislerin MHP'lilerin bu eylemlerini gerçekleştirmelerine göz yumduğu öne sürülüyor. Akçakale Emniyetinde Komiser İsmail Yalçın ve bazı polislerin MHP'li oldukları kaydediliyor.

BELEDİYE BAŞKANLIĞI SEÇİMLERİNDE YOLSUZLUK

Öte yandan Akçakale Belediyesi için yapılan Belediye Başkanlığı seçimlerinde MHP'lilerin birçok yerde yurttaşlara oy kullandırmadıkları öğrenildi. Sıkıyönetim güvenlik kuvvetlerinin aldığı önlemlere rağmen 756 yurttaşın oyunu kullanamadığı belirtiliyor.

Gazetemizin şenliğinin afişlerini yapıştırırken gözaltına alınan 30 devrimci serbest bırakıldı

İSTANBUL (ÖZEL)

Kartal'da Gazetemizin 3. Kuruluş yıldönümü nedeniyle düzenlenen şenliğin afişlerini yapıştırırken 30 Mart Pazar günü gözaltına alınan 30 devrimci 31 Mart gecesi serbest bırakıldı.

Serbest bırakılan devrimciler gazetemize şu açıklamayı yaptılar: 'Pazar günü afiş yapıştırmak için Kartal Emniyetine haber verdik. Oradan afiş yapıştırabileceğimizi söylediler. Afişleri yapıştırmaya başladık. Sıkıyönetimden devriyeler geldi. Onlar da afişlerin izinli oluğunu görünce devam edebileceğimizi söylediler. Daha sonka Aktancı denilen sahte solcular afiş yapmamazı engellemeye çalıştılar. Bu sırada gelen 2. Şube ekipleri bizi sararak gözaltına aldılar. Kartal Emniyetine götürüldük. Kartal Emniyetinde bize kötü muamele yapıldı. Kendileri afiş yapacağımızı bildikleri halde yine de bizi 1. Şubeye sevkettiler. 1. Şube bizi almadı oradan Selimiye'ye, oradan da tekrar Kartal Emniyetine götürüldük. Ertesi günü Askeri Savcılığa çıkarıldık. Askeri Savcılık sıkıyönetim kapsamına giren bir suç unsuru olmadığını söyleyerek sivil savcılığa sevketti. Bize sivil savcılığı bekleyeceksiniz dediler. Fakat direnmemiz üzerine savcının gelmesini beklemeden bizi serbest bırakmak zorunda kaldılar."

Öte yandan önceki gün de Bakırköy'de Şenlik afişlerimizi yapıştıran dört devrimci gözaltına alındıktan yarım saat sonra serbest bırakıldı.

Saraçhane'de de afişlerimizi yapıştıran Erdoğan Kahyaoğlu ve Muzaffer Özçelik adlı iki devrimci izin belgeleri olduğu halde jandarmalar tarafından gözaltına alındı, ancak kısa süre sonra serbest bırakıldı.

Görcek

İSMET ZEKİ EYUBOĞLU

EDEBİYAT

Sevmem bu "edebiyat" sözcüğünü, anlamı ile günümüzdeki kullanılışı arasında bir bağlantı yoktur, uydurmadır, yakıştırmadır. Arapça "incelik", "güzel yetiştirme", "iyi eğitme" anlamlarına gelen "edeb" sözcüğünden türemiştir, "incelikle ilgili olanlar" "incelikle ilgili konular" demektir "edebiyat" kavramı da. Oysa yazıyla, yazmakla, yazılı ürün vermekle ilgili başarı alanı anlamında söyleriz "edebiyat" sözünü. "Yazın" sözcüğü daha uygun düşüyor bu başarı alanını yansıtmaya. Arapça sözcüğün anlamını düşünün, bir de kendilerine "edebiyatçı" denen kimilerinin yaptıklarını, yazdıklarını gözönüne getirin şaşar kalırsınız. Özellikle "Divan Yazını"nda en utandırıcı, en kaba, en yakışıksız sözleri şiire sokan, yazıya geçiren kişilerin yaptıklarına da "edebiyat" denince bu sözden ürkmemek, tiksinmemek elde mi? Bir başka anlamı daha var "edebiyat"ın kökeni olan "edeb"in, o da "saygı", "eğitim" demektir. "Edib" ise "saygılı, iyi eğitilmiş" karşılığı söylenir. Biz daha çok "yazar" a veririz bu adı. Arapça "kaş çeken, göze sürme çeken" anlamına gelen "muharrir" sözcüğüne de yazar deriz çokluk. Türkçe "yazar"a, "yazın"a uydurma diyenlerin kulakları çınlasın bu Arapça uydurmalar karşısında.

"Edebiyat" bir başarı, bir yaratma alanıdır gerçekte, sorunlara, toplum olaylarına ayrı bir açıdan bakmayı, çözüm aramayı gerektirir, günümüzde. Onun köküyle, kökeniyle bir ilgisi yoktur. Kendini bu alana veren kimsenin önce içinde yaşadığı toplumu oluşturan kurumları, öğeleri bilmesi gerekir. Oysa böyle yapılmıyor bizde. Kimi kadın yazarlarımızın, şu erkek özlemiyle geçen kızlık yıllarının sona ermesinde duyulan düş kırıklığı konusunda dile getirdikleri iç gıcıklayıcı, tatsız tuzsuz duygulara sarılmak yazın değil artık. Başkalarının söyleyip yazmaya utandığını yazarlık becerisine sığınarak ortaya dökmek de "edebiyat" olmasa gerek. Öyle olursa "Nef'i'nin sessiz okurken bile insanı utandıran yergileri, öteki Divan ozanlarının bu tür yazıları birer başarı ürünü sayılırdı. Divan yazınının bu konuda ortaya koyduklarını "Divan Şiirinde Sapık Sevgi" adlı çalışmamda bol örnekler vererek göstermiştim, şimdi ben de utanıyorum o yapıtımı okurken.

Yalnız güzel söz söylemek, duygulu, dokunaklı, içli yazılar yazmak değildir yazın türü. Onun da kendi olanakları içinde olumlu bir yanı vardır, belli bir görüş açısından bakar sorunlara. Bu sorunlar ne denli özel, ne denli kişisel olsa bile, insanın bir yanını açıklama gereğindedir, bütün insanlara seslenen, onlarla bağlantılı olan bir yanını. Bir yazın ürünü için en kaçınılası tutum bütün ağırlığını duygulara, duygusal olana vermek, onun yöresinde yoğunlaşmaktır. İşte dilimizde "edebiyat" deyiminin doğmasına yol açan bu duygusal tutumdur. Sözü uzatmak, gereksiz yere konuşmak, duyguları kımıldatacak nitelikte sözler söylemektir "edebiyat yapmak" günümüzde olduğu gibi. Özellikle şiir, öykü, roman türlerinde bu "edebiyat yapmak" salgınından kurtulamadık bir türlü. Oysa öykü, roman türü Avrupa'dan geldi bize. Tanzimat döneminin Avrupa görmüş aydınları en duygulu, en yüzden romanları, öyküleri okumuş, Türkçeye çevirmiş, örnek edinmişlerdir. Namık Kemal, Hamid ile onların izini süren Recaizade, Halid Ziya, Mehmed Rauf gibi yazarlarımız yazın alanlarında bu duygusallığın en bıktırıcı örneklerini vermişler. Daha sonra gelen öykücüler, romancılar da yeni bir çığır açacak güçten yoksundular, onlar da duygularla olaylar arasında duralayan bir tutumu benimsediler. İçlerinden kimileri de öykü adına, roman adına en iğrenç işleri yaptılar, okuyucuyu yalanla ağlatmayı başarı sandılar

Durum günümüzde de pek değişik değildir, birkaç yazarımızın dışında, "Edebiyat"tan anlaşılan eskilerinden başka türlü değil. Bu yaratma alanının insan sorunlarını, toplum konularını içermesi gerektiğine inanmayan nice ozanımız, öykücümüz, romancımız vardır. Özellikle 1960'lardan sonra ün kazanan, kendilerini "yeni" diye niteleyen kuşak ne yeterince eskiyi,ne gereğince Batı'yı biliyor. Osmanlı ozanının, yazarının Arapca-Farsça kavramlarla yaptığı anlaşılmazlıkları, tutarsızlıkları toplumdan kaçıp "kişisel" olmayı bu sözde "yeni"ler de çağdaş Türkçeyle yaptılar, yapıyorlar. Günün birinde onlarda unutulacak, anılmaz olacak eskiler gibi, Hamid gibi, Haşim gibi ya da "Osmanlı" bağrı yanıklarının bir "tekke geleneği" içinde yaşatmaya çalıştıkları Yahya Kemal gibi, Mehmed Akif gibi. Nerde bundan elli altmış yıl öncesinin ünlü "yeni"leri olan Orhan Seyfi, Yusuf Ziya, Enis Behiç, Celal Sahir, Faruk Nafiz ile benzerleri? Torunları bile unutmuş adlarını. Çok acı bir olaydır, yazın denen türün duyguya dayanmasından dolayı, böyle kısa bir süre içinde toplum dışı kalışı. Neylersin "Kişinin kendine ettiğini dünya başına toplansa edemez" demiş atalarımız. Boşuna değil bu söz, bir yaşama gerçeği saklıdır onda.

Yazın türü kendi başına bir varlık alanı değildir toplum düzeninde, öteki kurumlarla içten bir bağlantısı vardır. Oysa kendilerine "edebiyatçı" adı takılan kimi kişiler başka türlü düşünürler bu konuda, yazını toplum kurumlarından uzaklaştırır, ayırır bambaşka bir varlık gibi gösterirler. Bir yazın kişisi, içinde yaşadığı toplumdan edindikleriyle gelişmez mi, yazınla ilgili bilgileri o toplumdan almaz mı? Bu sorulara verilecek tek karşılık "evet"tir. Kişi toplumdan sıyrılamaz düşündüğü, diri kaldığı sürece. Çağımızda toplumlar da tek başlarına yaşayabilen, içe kapalı varlık olmaktan çıkmıştır artık. Bir toplumun sorunları bütün ulusların sorunlarıdır. Yaşadığımız yeryüzü, ulusları birbirine bağlıyor, yaklaştırıyor. Bunun en yoğun örneği uluslararası yardım kurumlarıdır. Bir ulusun başına gelen deprem, su taşmaları,açlık, salgın gibi büyük yıkımlar bütün çağdaş ulusları ilgilendiriyor, onlar için çözümü gereken birer önemli sorun oluveriyor. Bunlara bilimsel ilişkileri, sanat alışverişlerini, öteki uygarlık kuruluşlarını da katabiliriz. İnsan istese de çağının dışına çıkamıyor büsbütün. Çağın olayları onu kendine çekiyor boyuna.

Mart ayı edebiyat dergilerinden

Yavuz Çekirge

Mart ayının edebiyat dergilerine şöyle bir göz attığımızda, yoğun bir edebiyat etkinliğinin her şeye karşın sürdürüldüğünü görüyoruz. Dergiler, enflasyonun tüm engellemelerine karşın yayın yaşamlarını sürdürmeye kararlılar. Edebiyat dergileri arasında ekonomik sallantılardan en büyük zararı görenler, hiç kuşkusuz, sırtını bir kuruluşa, döner sermayesi olan kurumlara değil de okuyucularına ve maaşını derginin masrafına harcayan yazarlarına güvenerek yayına girmiş olanlar: Oluşum, Yazı, Somut bu tür dergilerden. Bir de Varlık, Yeditepe gibi uzun geçmişi olan hem yayınevi hem de dergi olarak etkinlik gösteren kuruluşlar var. Edebiyatımızın belli başlı adlarının yetişmelerine katkısı olan bu dergilerin de durumunun tehlikede olduğunu söyleyebiliriz. 1950 yıllarının en gözde dergileri Varlık ve yeniden yayına giren Yeditepe de yayıncılık yaşamlarının bir dönüm noktasındalar. Onlar da diğer dergiler gibi yarına kuşkuyla bakıyorlar.

Türk Dili ve Milliyet Sanat dergileri biri devlete sırtını dayaması ikincisi ise bir döner sermayeli anonim şirkete ait olması nedeniyle yukarıda sözünü ettiğimiz dergilerden ayrılmaktalar. Bu iki dergi, yazarlarına telif hakkı ödemesiyle de ayrılıyor diğer dergilerden. Bu iki derginin içinde bulunduğu durum, yukarıda sözünü ettiğimiz 'pir aşkına' çıkarılan dergilerden oldukça 'iyi' denebilir: Doğal olarak ekonomik açıdan sıkıntıları olmadığını söylemek istiyorum, 'iyi' derken. Satışlardan zarar da etseler zararlarını karşılayacaklardır her koşulda. Diğer bir konu da atamalar sorunudur bu iki dergi için. Varlık, Yeditepe otuz yılı aşkın bir süredir aynı kişilerce yönetilirken, Türk Dili, Milliyet Sanat dergilerinin atamalar dengesi sorunu vardır. Nitekim Akal Atilla tarafından yönetilen Milliyet Sanat şimdi Ülkü Tamer tarafından yönetilmektedir. Değişik dengeler değişik atamaları da beraberinde getirecektir doğal olarak.

Eleştiri

ELEŞTİRİ'de "Bedrettin Daima Yaşayacak" başlığı altında Necdet Kurdakul'un Hilmi Yavuz'a yazdığı polemik yazısı yer alıyor. Kurdakul, konuya yeni bir görüş getirmekten çok kendi yaptığı çalışmaların ne kadar değerli olduğunu anlatmaya çalışıyor eğer yanlış anlamadıysam. Kurdakul'un katılamadığı toplantıda yapılan tartışmaların yayınlanması isteğiyse son derece haklı. Şeyh Bedrettin üzerine Nedim Gürsel'in de bir çalışması var. Toplantıda yapılan tartışmaların yayınlanması belki de konu üzerinde araştırma yapan kişilere tartışmayı dergilerde sürdürme olanağını tanıyacaktır. Aynı dergide Adnan Özyalçıner'in "Kağıt Kalem Özgürlüğü" yazısı bugünkü kültür etkinliklerinin çok önemli bir yönünü yansıtması açısından son derece önemli bir yazı.

Edebiyat Cephesi

Edebiyat Cephesi; Doğu Avrupa'dan haberlere verdiği önemi 24. sayısında sıfıra indirmiş bulunuyor. Geçen sayılarda Bulgaristan'dan verilen haberlerin ve yazıların derginin yüzde 75'ini oluşturması oldukça dikkat çekiyordu. Oysa bu sayısında Edebiyat Cephesi edebiyat haberlerini çeşitli kılmayı başarmış. Derginin bu tavrını çok olumlu karşılamak gerekiyor. Öte yandan derginin yönetmeni Demirtaş Ceyhun'un Doğu Avrupa'daki muhalefet yazını üzerine olan görüşlerini yaklaşık altı aydır merakla bekliyorum.

"Edebiyatımızın Sorunları" başlığı altında birkaç sayıdır süren tartışmalara Fethi Naci ve Ataol Behramoğlu da katılıyorlar. Fethi Naci, Lukacs'dan Ataol Behramoğlu'da Belinski'den alıntılar yaparak Türkiye'de eleştirmen olup olmadığını Doğu Avrupa'ya göre araştırıyorlar. Her iki yazar da arayıp tarayıp Türkiye'de eleştirmen bulunmadığından şikayet ediyorlar. Sonuç: Avrupa'da var, bizde yok. Peki sonra? Bu tartışmanın başlangıç noktası sonundan başladığı için pek bir yerlere varılmayacak sanıyorum. Oysa Fethi Naci, Asım Bezirci, Mehmet Doğan alçak gönüllülük gösterme yarışına girdikleri için ortada eleştirmen de bulamıyorlar. Oysa 1960'larda pek sıkı görüşüyorlardı. Birbirlerini tanıyorlardı. Eskiler bir yana şimdi yeni eleştiri yazarlarımız var. Zevkle okuyoruz yazılarını. Selim İleri, Nedim Gürsel, Enis Batur, Oğuz Demiralp...

Türk Dili

TÜRK DİLİ'nde Emin Özdemir'in Tercüman gazetesinde yayınlanan yazılardaki "karşı dil devrimci" yönü konu edinmesi ilgi çekiyor. Emin Özdemir'in bu yazısıyla 30 yıl önceki tartışmaların yeniden gündeme geleceğine inanıyor insan. Öte yandan, Emin Özdemir'in 'Halide Edip ve Mehmet Akif'ten başka yazar tanımayanlar'' tümcesi altında Türk Dil Kurumunun içindeki bir takım "aşırı" ya da "sol" kişileri kastetmediği ortada. Oysa aşırı gidenler de vardır, aceleci olanlar da. Tartışmaların yararı olması için dil devriminin eğer varsa, aşırılıklarının gündeme getirilmesi iyi olur kanısındayım. Aynı görüşlerin iyi-kötü bağlamında yinelenmesinin kendini kabul ettirmiş dil devrimine ne denli yararı olur?

Vecihi Timuroğlu'nun Ceyhun Atuf Kansu şiiri üzerine yaptığı incelemesi dergide göze çarpan ikinci yazı. Tuncer Uçarol ve Mehmet Doğan'ın Necatigil şiirine ilişkin yazıları da yer alıyor dergide.

Milliyet Sanat

Milliyet Sanat'ın artık aylık olarak çıkan ikinci sayısında ilk göze çarpan, derginin 127 sayfalık oylumu. İlk dokuz sayfası sanat haberlerine ayrılmış. Haldun Taner'in bir öyküsü, Aziz Nesin'in şiirleri, Füruzan'ın Heinrich Böll'le yaptığı söyleşisi yer alıyor daha sonraki sayfalarda. Dünya edebiyatının ünlü adlarıyla yapılan bu tür söyleşilerin sürmesini diliyorum. Milliyet Sanat'ın bu yeni tür dergiciliği geniş bir okuyucu kitlesi düşünülerek hazırlanmış. Aylık bir dergi için oldukça kalın bir dergi sayılabilir Milliyet Sanat. Öte yandan felsefeden plastik sanatlara dek açılan geniş bir kapsamı olması daha da ilginç kılabilir dergiyi.

Oluşum

Oluşum'da Ahmet Oktay'ın "Yapay Cennetten Dünyaya" yazısı ilginç bir konuya değiniyor: Esrime ve alkolle sanatın ilişkisine. Ahmet Oktay'ın denemesinden yararlanacak olanlar olacaktır. Oğuz Demiralp, eleştirel alanın batı-doğu karşılaştırmasını yaptığı incelemesinde değerli kaynakları gündeme getiriyor. Eleştiri kuramı üzerinde yapılan tartışmalara yararı olacaktır Demiralp'in yazısı. Cüneyt Ayral'ın Enis Batur'la yaptığı söyleşide önemli şeyler söylüyor Batur: "Sanat yapıtı, kendisini ortaya döken kişiden ve o kişinin içinde yaşadığı tarihsel kesitten, kültürel/sınıfsal konumundan da soyutlanamaz". Marksist eleştiri üzerinde de şunları okuyoruz: "Yıllardır, Sovyet yanlıları yapısalcılığa sövüp duruyorlar; bilmiyorlar ki, en etkin yapısalcı okullardan biri şu anda Sovyet Rusya'da, Tartu Okulu'nda üretimde. Marksçı estetiğin durumu bizde pek az kişi tarafından izleniyor kısacası"

Enis Batur, daha önceki yazılarında da belirtmişti Marksçı estetiğin Doğu Avrupa'daki ve bizdeki durumunu. Sovyetlerde ve diğer Doğu Avrupa ülkelerindeki baskıları kınadığını da eleştiri kitabından okumak olası. (Şiir ve İdeoloji, Derinlik 1979)

Yusufçuk

Ali Püsküllüoğlu'nun sahibi olduğu Yusufçuk şiir dergisi, mart sayısını Cemal Süreya'ya ayırmış. Süreya'nın şiirinin incelendiği dergide bir de şairle söyleşi yer alıyor.

Yeditepe

Uzun bir aradan sonra yeniden yayınlanmaya başlayan Yeditepe dergisini yine Hüsamettin Bozok yönetiyor. Dergide H. Bozok'un "Türkçeden Türkçeye Çeviri" adlı denemesi oldukça ilginç bir konuya değiniyor. Sami Karaören'in şiirimizin kısa bir tarihçesini vermeyi amaçlayan yazısı da isimler sıralamaktan öte bir yenilik aktarmıyor. Dergide Fakir Baykurt'un bir Almanya öyküsüne de yer verilmiş. Fakir Baykurt'un Almanya romanını bekliyoruz artık.

Yazı

Üç aylık Yazı dergisinin 6. ve 7. sayıları kısa bir arayla yayınlandı. "Akdeniz Duyarlığı" temasının işlendiği altıncı sayısında Tahsin Yücel'in "gerçekçilik" akımına ilişkin ilginç görüsleri "köy edebiyatı" öldü dedirtmek istiyor galiba okuyucuya. Tahsin Yücel'in görüşlerine katılmak güç bu bağlamda. Hem "Dönüşüm" öykülerinde de bir "özgünlük" göze çarpıyordu... Ahmet Oktay'ın düşüncelerini "yazmak yargılanmaktır"la noktaladığı söyleşiyi de merakla okuyoruz. Vüs'at O. Bener'in ve Demir Özlü'nün öykülerini daha birçok ilginç yazı izliyor. Selim İleri ve Oğuz Demiralp'in Akdeniz duyarlığı üzerine olan görüşleri de zevkle okunuyor.

Yeni İnsan

Yayın yaşamına mart ayında başlayan Yeni İnsan dergisini Yıldırım Türker yönetiyor. İlk bakışta mizanpajıyla ilgi çeken derginin 50 lira olması düşündürüyor insanı. Bu pahalılıkta 23 sayfalık bir dergi için oldukça yüklü bir ücret bu. Dergide Füsun Akatlı, İlhan Berk, Adalet Ağaoğlu gibi tanınmış yazarların yanı sıra yeni adlar da yer alıyor.

"Devlet Dergi Yardım Fonu" bir çözüm mü?

Edebiyat dergilerinin tümünü taramak olası değil doğal olarak. Kısaca değindiğim bu dokuz derginin dışında kalan edebiyat dergileri de var: Dönemeç, Sanat Emeği, Edebiyat, Mavera, vb. Sayıları yirmiyi bulan edebiyat dergilerinin geleceğinin ne olacağı da kuşkulu. Bu dergilerin birçoğu 80 yılını çıkaramayacaklar belki de. Kağıt fiyatlarının yüzde 300 arttığı bugünlerde daha değişik sonuçlar da çıkabilir ortaya.

Görüldüğü kadarıyla edebiyat dergilerinin ikisi dışında kalanların yaşamını sürdürmeleri hemen hemen olanaksız. Milliyet Sanat türü dergilerin gündeme gelmesinin nedeni de dergi yaşamının içine girdiği bu dar boğaz. Günlük gazatelerin kapılarını edebiyatçılara açtığı son aylarda gerek dergi gerekse de kitap yayıncılığı konusunda yeni atılımların yapılmasının zorunluluğu da tartışılmaya başlıyor.

Bu koşullar altında edebiyat dergileri için iki yol kalıyor: Birincisi, Kültür Bakanlığını edebiyat dergilerine bir yardım fonu açması için zorlamak; diğeriyse Aydınlık gazetesinin yaptığı gibi okuyucularına yönelmek. Kültür Bakanlığının edebiyat dergilerine yardım etmesi beraberinde bir takım sorunlar getirecektir doğal olarak. Bugünkü "siyasi atamalar" devrinde devletin ulusal kültür-milli kültür değişikliklerinin bağımsız kalmaya çalışan edebiyat dergilerinin niteliğini ve niceliğini zorlayacağı ortadadır. Suyu görmeden paçayı sıvamak anlamı verilecek bu tür tartışmaların şimdiden yapılmasının yararı vardır, sanıyorum. Ama, edebiyat dergilerinin okuyucuya güvenerek, okuyucuyu düşünerek davranmaları günümüz koşullarında en çıkar yol galiba.

Genel Müdürlükteki kayıtları esas alındığı için

Genç Milli Basketbol Takımındaki yaşı büyük oyuncular kadrodan çıkartılmıyor

● Mersinli Ahmet Tesislerinde üç gündür kamp yapan Genç Milli Takım aday kadrosu yarın 11 kişiye indiriliyor

İSTANBUL (ÖZEL)

Bir süre önce açıklanan Genç Milli Basketbol Takımı aday kadrosundaki Galatasaraylı Hüseyin ile Beşiktaşlı Mehmet'in 1961 doğumlu değil de, 1960 doğumlu oldukları yolundaki haberlere rağmen bu iki oyuncu Genel Müdürlükteki kayıtları esas alındığı için Genç Milli Takım kadrosundan çıkartılmayacak.

Alınan bilgilere göre Genel Müdürlük kayıtlarına göre 1961 doğumlu Galatasaraylı Hüseyin ile 1962 doğumlu Beşiktaşlı Mehmet'in Genç Milli Takımda oynayabilecek yaşta olduğuna kanaat getiren Federasyon Başkanı Osman Solakoğlu, Milli Takım antrenörleri Önder Seden ile Atakan Karakaplan'a talimat vererek bu iki oyuncuyu kadroya almalarında hiç bir sakınca olmadığını belirtti. Öte yandan salı günü Mersinli Ahmet Tesislerinde kampa giren Genç Milli Basketbol Takımı aday kadrosu yarın sabah yapılacak antrenmandan sonra 11 kişiye indirilecek ve Galatasaraylı Hüseyin ile Beşiktaşlı Mehmet de kesinleşecek bu kadroda yer alacak.

Yalınpala: "Çöküntünün günahı hakemlere yükleniyor"

ANKARA

Türkiye Futbol Hakemleri Birliği Genel Başkanı Sabahattin Yalınpala, "Türk hakemi hiç bir şahsın veya zümrenin vesayeti altında değildir. Dün olduğu gibi bugün de, yarın da yönetimini sadece kendi vicdanının sesinin rehberliğinde tarafsız ve adil olarak sürdürecektir" dedi.

Yalınpala, son haftalarda hakemlere yönelen eleştirilerin yoğunlaşması üzerine yaptığı açıklamada, "Yıllardır şeref ve gurur abidesi olan Türk hakeminin yönetimi ile şampiyonluk kazananların ve başarıdan başarıya koşanların, düştükleri çöküntünün günahını hakemlere yüklemek istediklerini söyledi.

Her yenilgiden sonra bazılarının hakemleri boy hedefi olarak gösterdiklerini söyleyen Yalınpala, şunları söyledi:

"Sporcuya kadar yönelik kaba kuvvet dahil Türk hakemine reva görülen bu insaf dışı eleştirileri ve sorumsuz davranışları kesmek üzere sayın Futbol Federasyonumuzca alınacak her türlü tedbiri ve yasal girişimleri destekleyeceğimizin bilinmesini isteriz."

Jesse Owens

● Owens: "Önümüzdeki dönemde barış ve daha iyi duygular spor sayesinde gelisecektir"

SPOR SERVİSİ

Jesse Owens atletizm yaşamı boyunca 11 dünya rekorunun sahibi oldu. Ancak onun tarihe geçmesindeki en etkili olay 1936 Olimpiyatları sırasında Alman atletini geçerek Hitler'in "Ari ırk" teorilerine darbe vurmasıydı. Yarışma sonunda siyah bir atletin birinci olmasını hazmedemeyen Hitler madalya törenini beklemeden stadı terketmişti

Alabamalı bir tarım emekçisinin oğlu olan Owens 1936 Olimpiyatlarına katılacak Amerikan takımında yedek sporcu olarak yer almıştı.

Owens 1936 Olimpiyatlarında kendi başarıları için ilginç bir yorum yapıyor ve şunları söylüyordu: "Hitler'e karşı yarışmıyordum, dünyaya karşı yarışıyordum"

Owens, Amerika'da da ırk ayrımı yapıldığının farkındaydı ama mücadele etme konusunda hep yumuşak bir tavır takındı. Bir yandan belli ölçülerde üstü kapalı bir şekilde ırkçılığı eleştirirken bir yandan da, "Ben burada yaşıyorum. Benim bütün bildiğim budur. Benim görevim şikayet etmek değil, yaptığımın daha iyisini yapmaktır" diyordu.

Ülkesinde kendi durumunda olanlara karşı takınılan tavrı ise kinayeli bir şekilde şöyle ifade ediyordu: "Ben Berlin'de insanlık adına yarıştım. Fakat ülkemde lokantalara bile giremedim."

Zamanın ünlü boksörü Joe Lois ile yaptığı konuşmada ise ırkçılık konusunda halka yardım etmenin tek yolunun faaliyete geçmek olduğunu söylüyor ve "Aslında içimiz kan ağlıyordu. Ama fazla dışarı vurmadık. O zaman böyle yapmak gerekirdi fakat 60'larda durum değişti" diyordu.

Owens sporun işlevi konusunda ise şoyle konuşuyordu:

"Önümüzdeki dönemde barış ve daha iyi duygular spor sayesinde gelişecektir."

Jesse Owens

ASD Başkanı: Fikret Ünlü: «Bugüne dek yaptıklarına haklılık kazandırmak için Spor Şurası düzenlediler»

ANKARA

Amatör Sporcular Derneği Başkanı Fikret Ünlü geçtiğimiz günlerde toplanan Spor Şurasını eleştirerek, "Spor politikasını çağın koşullarına göre oluşturmanın ön şartının spor kuruluşlarının ve spor adamlarının,çok önce yöneticilerin tutarlı olmasına bağlıdır" dedi.

Önceki gün toplanarak Spor Şurası ve sonuçlarını değerlendiren Amatör Sporcular Derneği Genel Yönetim Kurulu adına bir açıklamada bulunan Genel Başkan Fikret Ünlü "Fikir hapseden kata en korkunç mahpushanedir" diyerek, fikrini söyleyenler hakkında soruşturma açtıran bir zihniyetin hakim olduğu ülke sporunda bir aşama yapılmasının beklenemeyeceğini sözlerine ekledi.

Tamer Kaptan: «Galatasaray düzlüğe çıktı»

İSTANBUL (ÖZEL)

Galatasaray Antrenörü Tamer Kaptan, "Galatasaray artık düzlüğe çıktı" dedi.

Eskişehirspor karşısında alınan galibiyetin takımın moral yönünden düzelmesini sağladığını belirten Kaptan, şu açıklamayı yaptı:

"Eskişehirspor maçına dek futbolcularımın tek bir noksanı vardı. O da moral. Ancak eksik kadromuza karşılık güçlü rakibimizden iki puanı almayı başardık. Galatasaray layık olmadığı yerden uzaklaşarak düzlüğe çıktı. Artık bundan sonra Galatasaraylılara yakışan bir yerde olacağız. Taraftarlarımızdan bizi sonuna kadar desteklemelerini istiyorum."

Gençlik ve Spor eski Bakanı

Mete: "Her ülkede sporcu teşvik edilirken bizde yalnız bırakılıyor"

ANKARA (AA)

Gençlik ve Spor eski bakanlarından Musluhittin Yılmaz Mete, Türk sporunun ancak kitle sporuna yönelmesi ve teknik kaliteli eleman yetiştirilmesi ile kurtulabileceğini söyledi.

CHP Adana Milletvekili M.Yılmaz Mete Türk sporunun bugünkü durumunun herkesçe bilindiğini belirterek sporun okullara girmesi için çalışma yapılması gerektiğini ve spor tesislerinin müesselerle ortaklaşa kullanılması için girişimde bulunulması gerektiğini belirterek şöyle konuştu:

"Her ülkede sporcu teşvik edilirken bizde yalnız bırakılmaktadır. Adeta amatörlere kendi başının çaresine kendin bak denilmektedir.

"Bu bırakılma sonunda güreşimiz ana kaynağından yoksun hale gelmiştir. Türk spor hukuku yoktur diye konuşmalar yapılmıştır. Bu doğrudur ama 1974 yılında başlatılan çalışma sona ereceği sırada niçin yarım bırakılmıştır? Bu araştırılmıyor."

Basketbolda geçen hafta

Eczacıbaşı şampiyonluğu averaj ile devraldı

Eski şampiyon Eczacıbaşı bir yılık aradan sonra geçen yılın şampiyonu Efes Pilsen'i yenerek averajla şampiyonluğu yeniden devraldı. Mükemmel bir oyun çıkartan Necati ve Melih'le Efes Pilsen'i adeta sahadan silen Eczacıbaşı finaldeki başarılı oyunu ile şampiyonluğu gerçekten haketti. Baştan sona aksamayan savunmasını, hucumda oyun kurucu Necati ve şutör Melih'le renklendiren Eczacıbaşı, pota altında da Efe ve Emir'le üstünlüğünü karşılaşma boyunca rakibine kabul ettirdi. ilk yarıdaki yenilgisiz maçlarına güvenerek Faruk Akagün'ün istifasının ardından takımı antrenör yardımcısına teslim eden Efes Pilsen, takımda organizasyon sağlayacak iyi bir coach'u takımın başına getirmemenin cezasını pahalı ödedi. Doğan'ın antrenör dinlemez oyunu yüzünden Efes'in uzunu Mehmet pota altında boşuna dolandı durdu. Etkinlik sağlayabileceği pota altından dışarılara çıkmak zorunda kalan Mehmet'ten yeterince yararlanamayan Efes yenilgiye boyun eğdi.

Şampiyon Eczacıbaşı gelecek yıl Avrupa Şampiyon Kulüpler Sampiyonasında ulkemizi temsil edecek. İkinci Efes Pilsen Kupa Galipleri turnuvasına, üçüncü Beşiktaş, dördüncü Yenişehir İ.B. ve beşinci Karşıkaya da Koraç Kupasına katılacaklar.

HAFTANIN GÖRÜNÜŞÜ

Haftanın maçı: Eczacıbaşı-Efes Pilsen...

Haftanın takımı: Eczacıbaşı,

Haftanın oyuncusu: Necati (Eczacıbaşı),

Haftanın karması: Necati, Melih, Emir (Eczacıbaşı), Aytek (Efes Pilsen), Levent (Yenişehir İ. B.)..:

Haftanın hakemleri: Hüsamettin Topuzoğlu-Hikmet Erdem..

PUAN CETVELİ

Takımlar	O	G	B	M	A	Y	P
Eczacıbaşı	25	22	—	3	2215	1580	69
Efes Pilsen	25	22	—	3	2171	1769	69
Beşiktaş	25	19	2	4	2215	1931	65
Yenişehir İ.B.	25	18	1	6	2250	1916	62
Karşıyaka	25	16	2	7	2096	1871	59
Tofaş SAS	25	17	—	8	1949	1852	59
Taçspor	25	9	2	14	1994	2150	45
Şekerspor	25	10	—	15	1754	1902	45
DSİ Spor	25	10	—	15	1969	2114	45
Galatasaray	25	8	—	17	1886	2127	41
Fenerbahçe	25	7	1	17	1636	1913	40
Ziraat FSK	25	7	—	18	1808	2035	39
İ.T.Ü.	25	4	—	21	1831	2137	33
Kolejliler	25	2	—	23	1717	2194	30

SEDAT ÜRETEN

Talat Asal show veya havanda su dövmek

AKANLIĞA geldikten sonra seri basın toplantıları ile faaliyete geçen Talat Asal, yıllardır çok istendiği halde gerçekleştirilemeyen Türk Spor Şurasını gerçekleştiren ilk bakan olacağını söylemişti. Nitekim gerçekleştirdi de. Ama, bazıları ikinci,bazıları da iki buçukuncu şura derken, o hâlâ ilk şura olduğunda ısrar ededursun birtakım eleştiriler geldi tabii toplantının ardından.

Diğer meslektaşlarımızdan bazılarının yazdıkları gibi, "Yok efendim, Bakan Şurayı bıraktı da başka yerlere gitti" veya "Şuraya katılanlar paralarını aldıktan sonra kayıplara karıştılar" gibisinden kulağımızı tersten göstermeyeceğiz. Maalesef işimiz icabı İstanbul'dan ayrılamadık ve yerinde izleyemedik Şurayı. Dönenlere ise sorduğumuz ilk soru şu oldu:

—Şura toplantısında bugüne kadar yazıp söylediklerimizin dışında ortaya herhangi yeni bir fikir çıktı mı, çıkmadı mı?

—Yok canım, oldu sorumuzun cevabı.

—Her zamanki sorunlar işte. Hepsini, hep bir ağızdan bir daha söyleyip, bir daha dinledik.

O zaman neye varıldı acaba Şuranın sonunda? Yani hareket ettiğimiz yerden ne kadar yol gittik Şura sayesinde? Bilinmeyen neleri çıkardık koyduk ortaya? Hiç, değil mi? Yani hep bilinenleri konuştuk. O zaman ne gerek vardı Talat Asal Şurasına.

Her sorun için devletten yardım bekleniyormuş. Halbuki devlete fırsat bırakmadan kulüpler sorunları çözümlemek için çareler aramalıymışlar!

Partizanlık, eğitimsizlik, tesis yokluğu, malzeme sorunu... Bunları biliyor musunuz bunları? İşte bunlar Sayın Gençlik ve Spor Bakanından çözüm bekleyen sorunlardır. Hem de sadece Spor Bakanından değil devletten çözüm bekleyen sorunlardır.

Sporumuzun belini büken partizanlık, hangi kulüp veya sporcu tarafından giderilebilir? Atamayla gelen federasyon başkanları ve kurulları kulüplerin dışında faaliyet sürdürmekteyken, dizginleri elinde tutan parti tarafından yaratılan ve sürdürülen partizanlık, kurbanlar tarafından nasıl giderilebilir? "Bir değişiklik olduğunda sürülecek ilk adam ben olduğuma göre, ne kapsam kârdır" düşüncesindeki spor görevlisi politikacılar Bakanın o pek güzel kelimelerle savunduğu Spor Hukukunu nasıl gerçekleştirebilirler? Herhangi bir tahsil zorunluluğu aramayan ve sokaktan geçen adama dahi antrenör lisansı verebilen örneğin bir Boks Federasyonu, elindeki antrenörleri eğitmeden Türk sporuna ne kadar katkıda bulunabilir? Mevcut tesisler kumarhane veya diskotek olarak kullanılırken, tesis inşaatları kaba inşaat halinde çürümeye terkedilmişken, tesisler yapmak için yeni arsalar aramaya çıkmışsın, neye yarar. Veya tesisleri açtın diyelim, o salonlara giren sporcularına basketbol, voleybol, masa tenisi topu, jimnastikçine paralel bar, kulplu beygir, atletine tabanını delip de kemiğine dayanan çivili ayakkabı veremezsen, bilmezlikten geldiğin şeyleri böylesine Spor Şuralarında daha çok ararsın.

Hani Nasrettin Hoca karanlık sundurmada kaybettiği anahtarını sokakta ararmış ya, işte öylesine, sporumuzun sorunlarına "oy" amaçlı politik şura (!) toplantılarında çare arayan Bakanımız da Spor Şurasıyla iyi show yaptı doğrusu. İyi show yaptı ama, oyununu gerçeklerle dolu sahne arkasında bakalım daha ne kadar sürdürecek?

Mera...

(Baştarafı 1. sayfada)
tedbir almasını istediler.

Erzurum'un Çat ilçesindeki meralara giderken 300 kilometrelik yolu 33 günde aldıklarını anlatan sürü sahipleri her konaklama yerinde önlerine çıkan zorbalara binlerce lira haraç ödemek zorunda kaldıklarını, vermedikleri takdirde hayvanlarının öldürüleceği tehdidi ile karşılaştıklarını anlattılar. Çemişkezek'e bağlı Payamdüzü köyü muhtarı Halil Yıldırım konuyla ilgili olarak muhabirimize şu açıklamada bulundu:

"Tunceli Hayvan Sağlık Zabıta kararına göre ihale ile satın aldığımız meralarda eskiden hayvanlarımızı rahatça otlatırdık. Ancak nedendir bilmiyoruz, 1979 yılında bu ihale yapılmadı. Bundan da köylerdeki bazı açıkgözler, mera ağaları faydalanıyor. 50 bin liralık mera bize 150 bin liraya mal oluyor. Eskiden bu para köy sandığına girerdi, şimdi şahısların cebine iniyor. Adamın biri geliyor, ya şu kadar parayı verin, ya da hayvanlarınızı alıp gidin, yoksa öldürürüz diyor. Veriyoruz. Birkaç gün sonra bir başkası geliyor. Komisyonca tespit edilmiş yol güzergahında da her konakladığımız yerde yeni bir haraççı beliriyor. Verin şu kadar parayı, yoksa hayvanlarınıza el koyarız."

Konakladıkları her yerde zorbalarla karşılaştıklarını belirten bir çoban da başından geçen bir olayı şöyle anlattı:

89 BİN DÖNÜM YAYLA ZORBALARIN ELİNDE

"Ovacık'ın Havaçor ve Burma köy mevkii bize verildi 1959'da. İhaleyle 89 bin dönüm yaylayı aldık. Bu meralar 5 yıldır kendisine devrimciyim diyen bazı gruplar tarafından işgal edilmiş durumda. Sürü sahipleri sokulmuyor buraya. Ya da büyük paralar karşılığı tekrar satıyorlar. Devlet asayiş görevini yapmadığı için de parasını ödediğimiz halde bu meradan faydalanamıyoruz. Çok mağdur durumdayız. Hükümetin burada tedbir almasını, mera zorbalarının elinden köylüyü kurtarmasını istiyoruz."

Tabelası...

(Baştarafı 1. sayfada)
tirilerek kurulduğunu belirterek şöyle dedi:

"Yıllardır halka ve gençliğe saldırıyı meslek edinmiş bu şebeke her sıkıştığında bu yola başvurmaktadır. Elebaşıları ve suçları aynı kalmakta, tabela değişmektedir. Yurtsever savcı Doğan Öz'ün katili İbrahim Çiftçi ve Türkeş'in bu kongreye mesaj göndermesi de bunun açık kanıtıdır."

DGBF Genel Başkanı bu derneğin yöneticilerinin elini gençliğimiz ve halkımızın kanına buladığını söyleyerek, "Bu son isim değişikliği onları kurtaramaz, yurtsever gençliğimizin ve halkımızın elleri yakalarındadır. İşledikleri cinayetlerin bölücülük ve kışkırtıcılıkların ve yasa dışıeylemlerinin hesabını vermelidirler" şeklinde konuştu.

DGBF Genel Başkanı Tablacı açıklamasında son olarak şu görüşlere yer verdi:

"Anarşi ve terörün son bulması, halkımızın ve gençliğimizin yaralarının sarılması, ülkemizde ve okullarımızda birlik ve kardeşliğin, esenliğin sağlanması için Ülkü Yolu Derneği kapatılmalı ve yöneticileri ve cinayete karışmış üyeleri tutuklanmalıdır."

Savcı, 16 Mart katliamı sanıklarının beraatini istedi

İSTANBUL (AA)

16 Mart 1978 tarihinde İstanbul Üniversitesinden çıkmakta olan öğrencilerin üzerine bomba atılması sonucu, 7 kişinin öldürülmesi ile ilgili davaya dün İstanbul Sıkıyönetim 1 numaralı Mahkemesinde devam edildi.

Düne kadar yayın yasağı ile sürdürülen davada askeri savcı esas hakkındaki görüşünü bildireceğini söyleyerek yasağın kaldırılmasını istedi. Mahkeme de bu isteğe uydu.

Savcı, delil yetersizliği nedeniyle Elazığ'da yakalanan ve hakkında idam cezası istenen tutuklu Sıddık Polat'ın tahliyesini ve beraatini, yine aynı davadan yargılanan ve haklarında en az 15 yıl hapis istenen MHP İl Gençlik Kolu Başkanı Kazım Ayaydın, Ülkü Ocakları eski 2. Başkanı Orhan Çakır, Ülkü Ocakları eski Başkanı Mehmet Gül'ün de beraatini istedi.

Mahkeme heyeti ise tahliye istemini reddederek duruşmayı başka bir güne erteledi.

Huzur üzerine

(Baştarafı 8. sayfada)
madınız'' diyerek açık oturuma katılmayı reddediyor.

AP'liler önce "katılırız" diyorlar. Fakat onlar da son anda İlçe Başkanının fikir değiştirmesi üzerine katılmaktan vazgeçiyorlar.

Sonradan öğrenildiğine göre, CHP ve AP'nin bazı akıldaneleri, bu toplantı yapılırsa, bundan TİKP'nin kârlı çıkacağını ilçe başkanlarına fısıldamışlar. Toplantı bundan gerçekleşememiş.

Sonuç olarak, huzur sağlamada birleşemeyen AP ve CHP yöneticileri, huzur sağlama konusundaki çabaları engellemekte birleşmişler.

100 köylü...

(Baştarafı 1. sayfada)
sanayi kesimi gençlerin şansı yüzde 34.4, işçi ailelerinki ise yüzde 2.8. Sınavlarda en yüksek şansın yüzde 61.8 ile kent kesimli gençlere ait olduğu belirlendi.

Öte yandan aynı araştırmaların sonucuna göre Türkiye'nin üç binden fazla köyünde okul olmadığı ve buralardaki okul çağına gelmiş yaklaşık 1 milyon çocuğun okula gidemediği saptandı.

Yayıncı...

(Baştarafı 1. sayfada)
başlayan gazeteci ve yayıncı Mehmet Ali Yalçın, Bakanın Şeker şirketindeki makam odasında ansızın olduğu yere yığıldı. Bakanın müdahalesine rağmen Mehmet Ali Yalçın hastaneye götürülemeden can verdi.

Bilindiği gibi hükümetin son aldığı ekonomik önlemler paketinin yüzde 350'yi bulan zam ve diğer sıkıntılarla birlikte en çok etkilendiği iş alanlarından biri de basın ve yayın işletmeleri olmuştu.

Malullük-yaşlılık ve ölüm aylığı alanlara 750 lira avans veriliyor

ANKARA (ÖZEL)

Malüllük, yaşlılık ve ölüm aylığı alanlara Bakanlar Kurulu kararıyla 750 lira avans verilecek.

Dün Resmi Gazete'de yayınlanan Bakanlar Kurulu kararına göre, avanslar nisan ayı başlangıç kabul edilerek üçer aylık devreler halinde ödenecek. Yapılan ödemeler ilerde yapılacak olan aylık artırmalardan sonra kaldırılacak.

Karara göre, malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından aylık alırken diğer görevlerinden dolayı yakacak zammı veya avans alanlar 750 liralık avanstan yararlanamayacak.

Avans ödemelerinden icra veya diğer kesintiler yapılmayacak.

ABD'li beş senatör Türkiye ve Yunanistan'ı ziyaret edecek

ANKARA (ÖZEL)

BİRLEŞİK Amerika Senatosundan beş senatörün gelecek hafta Türkiye ve Yunanistan'ı kapsayacak bir geziye çıkacakları bildirildi.

Amerikalı senatörler, 8 Nisanda Atina'ya, 10 Nisan'da Ankara'ya gelerek, yetkililerle ikili ilişkiler ve çeşitli uluslararası sorunları ele alan görüşmeler yapacaklar.

Türkiye ve Yunanistan'ı ziyaret edecek beş kişilik Amerikan Senato heyeti, Howard Baker, Joseph Bayden, Edward Zorinsky, Malcolm Wallop ve Thad Choçran'dan oluşuyor.

Dün de yedi kişi öldürüldü

HABER MERKEZİ

Dün yurdun çeşitli yerlerinde meydana gelen olaylarda 7 yurttaş öldü. Olaylar şöyle gelişti:

BATMAN'DA

Havameydanı Caddesinde bulunan bir bakkal dükkanının otomatik silahlarla taranması sonunda dükkan sahibi Mahmut Güney ve dükkanda bulunan Tuğla Kiremit İşçileri Sendikası Başkanı Yusuf Ziya hayatlarını kaybetti. Katiller kaçtılar.

AĞRI'DA

Diyadin CHP İlçe Yönetim Kurulu üyesi Fevzi Yıldız Ağrı otobüs terminalinde uğradığı silahlı saldırı sonunda ağır yaralandı ve kaldırıldığı hastanede kurtarılamayarak öldü. Aynı saldırıda Yıldız'ın kardeşi Mehmet Yıldız da ağır yaralandı. Kaçan saldırganın kimliğinin belirlendiği bildirildi.

URFA'DA

Merkez Karakolunda görevli Başkomiser Ali Ulvi Alıca kimliği belirlenemeyen kişilerin otomobiline açtığı yaylım ateşi sonucu öldürüldü.

DENİZLİ'DE

Merkeze bağlı Kurtlubey kasabasında Dev-Yolcuların yapmak istedikleri korsan gösteri sırasında güvenlik kuvvetleriyle çatışma çıktı. Çatışma sırasında yoldan geçmekte olan Önder İlim adlı yurttaş ağır yaralandı. Yaralı hastaneye kaldırılırken yolda öldü.

ANKARA'DA

Gece saat üçte evinde silahlı saldırıya uğrayan sağ görüşlü Salim Sakalıoğlu adlı 18 yaşındaki lise öğrencisi öldü.

Demirlibahçe'de de gene 18 yaşında sol görüşlü Sedat Uslu silahlı saldırı sonunda hayatını kaybetti. Aynı saldırıda Nadir Sazak adlı genç de yaralandı.

"Zorla kepenk kapattırma" eylemlerinden sonra, şimdi de "Bilet attırmama" eylemi yapılmaya başlandı. Dün Ankara'da bazı gruplar, otobüslere binerek vatandaşın bilet atmasını zorla engelledi.

Balgat işçi bloklarına gitmekte olan belediye otobüsüne binen 2-3 kişi şoförü "sakın sesini çıkarma" diyerek tehdit ettikten sonra vatandaşın bilet atmasını önledi. "Biz otobüse yapılan zamları protesto ediyoruz, bedava gideceksiniz" diyen kişiler daha sonraki bir durakta inerek ortadan kayboldular.

"Aynı eylem üç durak arayla tekrarlandı, bu yüzden 2 otobüse hiç para atılmadığı öğrenildi.

Eylemler yüzünden EGO otobüs işletmesi 1.Bölge Müdürü M.Ali Albayrak'ın Balgat'a yapılan otobüs seferlerini bir süre durdurduğu bildirildi.

SAMSUN

Samsun Endüstri ve Meslek Lisesi öğrencisi Ali Kol'u işkence ederek öldürmekten sanık Muzaffer Türker ile İbrahim Sezer yakalandılar. Diğer sanıklardan Yusuf Şelen, Muharrem Sezer, Mustafa Özdemir ve Musa Özbek hakkında da gıyabi tutuklama kararı verildi.

Samsun Eğitim Enstitüsünde görevli bazı öğretmenlerin başka illere atanmasını protesto eden iki grup öğrenci arasında çıkan çatışmayla ilgili olarak 45 öğrenci gözaltına alındı.

TRABZON'DA

Çeşitli bombalı pankart asma eylemleriyle ilgileri olduğu tespit edilen sekiz kişi gözaltına alındı. Bu pankartlardan birini etkisiz hale getirmek isteyen polis memuru Şener Şahin ağır yaralanmıştı.

İSTANBUL'DA

Kadıköy'de mermerci atölyesinde çalışmaktayken silahlı saldırıya uğrayan Zekeriya Şen adlı yaşlı bir mermerci ağır yaralandı. Kaçan saldırganların yaralı mermerci ustasının üstüne sahte sol içerikli bildiriler attıkları bildirildi. Yaralı, kaldırıldığı hastanede ameliyata alındı.

Önceki gün Devrimci Gençlik Birliği binasında yapılan arama sonunda gözaltına alınan 6 DGB üyesi serbest bırakıldı. Gençlerin sadece kimlik tespiti yapılacağı söylenerek götürülmelerine rağmen bir gün gözaltında tutuldukları ve arasında "Zafer Afganistan Halkının Olacaktır" adlı broşürün de olduğu bazı kitaplara "yasak yayın" diye elkonduğu bildirildi.

Tophane'deki İstanbul Posta Dağıtım Merkezinde el ilanı ve afiş bulundurduğu gerekçesiyle 18 memur gözaltına alındı. Merkezde bulunan MHP yanlılarınca telefonla yapılan ihbar sonucu gelen güvenlik kuvvetleri gece vardiyasında çalışan memurları gözaltına aldılar.

Konuyla ilgili olarak görüşlerini aldığımız İstanbul Posta Başmüdürü Yusuf Çetinel 'Soruşturma safhasında olduğundan bilgi alamıyoruz. Memurlarımızın serbest bırakılacağına inanıyoruz" dedi.

Öte yandan dün sabah Kadıköy'de Atatürk Eğitim Enstitüsü öğrencileri arasında çatışma çıktı. Taş ve sopalarla birbirine giren öğrencileri polis havaya ateş açarak ayırdı. Olayda yaralanan olmadı.

KAYSERİ'DE

AP Kayseri il binasına atılan patlayıcı madde, binada ve çevredeki işyerlerinde büyük tahribata neden oldu.

AP İl Başkanı Mustafa Derin bir basın toplantısı düzenleyerek olayı kınadı.

Kılıçarslan Mahallesinde ise Şenol Kayur ile Mustafa Mannas isimli lise öğrencileri silahlı saldırıya uğrayarak ağır yaralandılar.

Mimar Sinan İlkokulu Müdürü Yusuf Erdoğan ile Emine Akçakaya İlkokulu Müdürü İsmail Şahin'in evleri gece silahla tarandı. Olaylarda ölen ya da yaralanan olmadı.

KOMANDOLAR MEZBAHADAN DERİ ÇALDILAR

Çanakkale'de 31 Mart günü gece saat 01.00 sıralarında Mehmet Elmas ve Atilla Teoman adlı MHP yanlıları belediyeye ait mezbahadan 10 koyun derisi çaldılar. Deri çalan komandolar hakkında emniyet yetkililerinin soruşturma yürüttüğü açıklandı.

Çanakkale Lisesinde 1 Nisan günü başını Ömer Gülercan, Hamza Gülercan, Feridun Eroğlu, Mehmet Bozkürk, Halim, Nuri Ünlüer, Mehmet Ali Özer, Abdullah Aytaç, Ahmet Terzi adlı Dev-Yolcuların çektiği bir grup Güner Bilgin adlı devrimci bir öğrenciye saldırdılar. Saldırganların "Biz öğrenim özgürlüğünü engelliyoruz, kim karşımıza çıkarsa çıksın" diyerek öğrenciyi dövdükleri bildirildi. Okul Müdürü Hüseyin Bircan ise okulda öğrenimi engelleyenlerin aynı kişiler olduğunu söyledi.

ESKİŞEHİR'DE

Otomobil lastiği ve talaş yakarak Seyitgazi Caddesini trafiğe kesip kargaşa çıkartmak isteyen ilkokul öğretmenleri Dilhan Ada ve Nagehan Karataş ile dört işçi gözaltına alındı.

CHP...

(Baştarafı 1. sayfada)
CHP Grup Başkan Vekilleri bundan bir süre önce de Danışma Kurulunu toplantıya çağırmış, TBMM'nin cumartesi pazar dışında her gün çalışarak Cumhurbaşkanlığı seçimi turlarını sürdürmesini istemişti. Ancak diğer partiler CHP'nin bu önerisine karşı çıkmış ve öneri Danışma Kurulunda reddedilmişti. Daha sonra içtüzüğün 19 maddesi uyarınca önerisini birleşik toplantıya getirmiş ve orada çoğunlukla cumartesi ve pazar günleri dışında TBMM'nin çalışması kararlaştırılmıştı. Bu son önerinin de aynı yöntemle kabul edilmesi bekleniyor.

CHP CUMA GÜNÜ KENDİ ADAYINI GÖSTERMEYE HAZIRLANIYOR

Öte yandan CHP'nin cuma günü Cumhurbaşkanlığı için kendi adayını göstermeye hazırlandığı bildirildi. CHP önce AP'ye diyalog çağrısında bulunmuş bundan bir sonuç alamayınca Genel Başkan Bülent Ecevit grup içinde aday yoklaması yapmıştı. CHP'nin bu yoklama uyarınca hafta sonuna doğru bir aday ortaya atacağı bildiriliyor.

C.H.P'nin ilk olarak Hava Kuvvetleri eski Komutanı Muhsin Batur'u ortaya sürmeyi düşündüğü söyleniyor. Batur'u CHP içinde Senato grubunun bir kısmı ile "sol kanat" milletvekilleri destekliyor.

Batur, Cumhurbaşkanı tarafından senatoya atanmış, sonra da CHP'ye girmişti.

DP AP'ye...

(Baştarafı 1. sayfada)
necek büyük bir törenle katılmanın gerçekleşeceği öğrenildi.

Bu kararın bir sonucu olarak DP'li eski parlamenterlerin önemli görevlere getirildikleri görülüyor. AP hükümeti, DP'nin eski milletvekillerinden Ekrem Dikmen ve Hasan Korkmazcan'ı bazı kuruluşların Yönetim Kurulu üyeliklerine atadı.

DP'nin Parlamentodaki tek temsilcisi olan Faruk Sükan'ın ise önemli bir bakanlığın başına getirileceği öğrenildi.

DP'nin bu karar doğrultusunda ülke çapındaki örgütünde zemin yoklamasına giriştiği, Sükan'ın bu amaçla milletvekili seçildiği Konya'ya giderek teşkilatla temaslar yaptığı bildirildi.

Günko'da grev başladı

GAZİANTEP (THA)

MERKEZİ Gaziantep'te bulunan Güneydoğu Tarım Satış Kooperatiflerinde (GÜNKO) 1150 işçi dün sabahtan itibaren greve başladılar.

Bank-Sen tarafından yürütüldüğü bildirilen grev, Gaziantep ve taşradaki işyerlerini kapsıyor. Sendikanın grev kararı ve uygulamasına karşılık işverenin de lokavt kararı aldığı ve uyguladığı belirtiliyor.

İzmit...

(Baştarafı 1. sayfada)
doyu cezaevinden kaçırttığını bildirdiler.

İzmit Cezaevi tutuklu ve hükümlüleri basına ulaştırdıkları açıklamalarında, Cezaevi Müdürü A.Saim Şener'in komandoların birini müşahededen, ikincisini ise 26 Mart günü koğuştan kaçırttığını belirterek, iki firarın aynı yerden yaptırılmamasına özen gösterdiğini belirttiler. Bu yolla komandoların kaçmasında kendi rolünü saklamaya çalıştığı halde bütün tutuklu ve mahkumların müdürün komandoları bile bile kaçırttığını bildiklerini söylediler.

İzmit Cezaevi tutuklu ve hükümlüleri basına gönderdikleri açıklamalarında şöyle dediler:

"Cezaevimizde son zamanlarda bilhassa Müdür A.Saim Şener tarafından aşırı bir baskı uygulanmakta, suçsuz arkadaşlarımız tutuklu oldukları halde yasalar ve yönetmelikler hiçe sayılarak hücrelere atılmakta, aylarca hücreden çıkartılmadan hayatları tehlikeye atılmaktadır. Ayrıca Müdür Saim Şener tarafından bazı yasal olmayan uygulamalar tertiplenmektedir. Örneğin şimdiye kadar sağ teröristlere tahsis edilen müşahede kısmındaki eylemciler bu yerlerinden alınıp cezaevi kısımlarına dağıtılmıştır. Bu nedenle cezaevinde can güvenliği kalmamıştır. Ayrıca idare bütün uyarılarımıza, bunların firar edebileceğini belirtmemize rağmen hiç bir tedbir almamıştır.

"Nitekim bir sağ eylemcinin kaçırılması 26 Mart 1980 günü Müdür Saim Şener tarafından sağlanmıştır. İşlenilen bu suç baskı altında olayla ilişkisi olmayan kişilere yüklenmiştir. Komandonun bile bile firar ettirildiği su götürmez bir gerçektir.

"Bir müddet önce yine bir komando müşahede kısmından firar ettirilmişti. İkinci bir firarın aynı yerden yaptırılması kamuoyunun gözünden kaçmayacaktı. Bunu göze alamayan Cezaevi Müdürü bu sefer komandoyu başka bir kısımdan kaçırttı.

"Cezaevi Müdürünün komandolarla sıkı bir işbirliği içinde olduğu diğer mahkumların gözünden kaçmamaktadır.

"Yukarıda çok azından bahsettiğimiz gerçekler yüzünden can güvenliğimiz tehdit altındadır. Bu nedenle A.Saim Şener'in varlığı cezaevimizde huzursuzluk ve kargaşalık yaratmaktadır. Duruma tarafınızdan müdahale edilmezse ve cezaevinde yeniden siyasi görüşlüler ayrıştırılmazsa büyük olayların patlaması kaçınılmazdır.

"Biz gerek hükümlüler, gerekse tutuklular olarak cezaevi içinde kanun ve nizamların ayırım gözetmeksizin uygulanmasından yanayız. Ancak cezaevi müdürünün tutumu kargaşalık yaratmaktadır. Hükümlüler ve tutuklular olarak sizden istediğimiz acilen gerekli tedbirlerin alınması, A.Saim Şener'in derhal başımızdan alınması, cezaevinde huzur ve sükunun sağlanmasıdır. Gereğini arzeder, saygılar sunarız."

UCUZAL NEYİ SAKLIYOR?

46 yıla mahkum MHP'li komando Baki Gülcan'ın tüpgaz getiren kamyonla kaçtığını, kaçmaları önlemek için cezaevlerine tüpgaz sokulmaması gerektiğini bildiren Adalet Bakanı Ömer Ucuzal'ın, Van Cezaevinden ikinci kez tünel kazarak çok sayıda mahkumun kacması üzerine suçu eskiden işe alınan solcu gardiyanlara yüklemeye çalışması tebessümle karşılandı. Ucuzal'ın demecinin Van Cezaevinden sağcı ve solcu mahkumların birlikte kaçmalarını açıklayamadığı belirtildi ve AP iktidar olduğundan beri kendi bakanlığı sırasında 16 azılı katil MHP'li komandonun cezaevlerinden kaçmalarına kimlerin yardımcı olduğu konusunu karanlıkta bırakmak isteyen Ömer Ucuzal'ın talihsiz bir demeci olarak yorumlandı.

Ecevit...

(Baştarafı 1. sayfada)
kaçışının devletin artık laçkalaştığını gösterirken Edirne'de müebbet mahkumların tüp gaz almaya gönderilmesinde kasıt unsurunun rol aldığını kanıt olarak belirtti.

CHP Genel Başkanı, haklarında vur emri çıkarılanların listesinde sağ eylemcilerin göze batacak kadar az oluşuna dikkat çekerek, Ağca'nın bulunmamasını hükümetin yan tutuşuna örnek olarak gösterdi.

CHP Genel Başkanı düzenlediği basın toplantısında, Kayseri Valisinin tutumu hakkında hükümeti müteaddit defalarda uyarılarda bulunduklarını belirtti ve makam şoförünün CHP'lilerin evlerine ateş ederken yakalanarak gözaltına alındığını açıkladı.

İŞÇİ HAKLARI

Daha sonra işçi ve memurların sorunları üzerinde duran Ecevit, toplu ve keyfi işten çıkarmanın yanısıra ikramiyelerin de işçilere ödenmediğini ve buna karşılık işçilerin yasal hak grevlerinin önlendiğini belirtti. Toplusözleşmelerin de kasıtlı olarak uzatıldığını savunan Ecevit, pek çok memurun sırf sağ eylemcilerin tuzağına düşmesi için Yozgat'a sürüldüğünü söyledi.

CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit, eşel-mobil sisteminin Meclisten geçmemesi için tüzük kuralları içinde parti olarak ellerinden geleni yapacaklarını açıkladı.

Bir gazetecinin AP-CHP-MSP koalisyonu hakkındaki sorusuyla ilgili olarak Ecevit, böyle geniş tabanlı bir hükümetin yararlı olacağına işaret ederken, "Ancak bu bir milli koalisyon değildir. Gördüğünüz gibi bütün partileri dahil etmiyorum. Böyle bir hükümet elbette sorunlara köklü bir çözüm getirmez. Ancak devletin tahribatının önlenmesi ve demokratik hukuk devleti ilkelerinin uygulanması bakımından yararlı olacaktır" dedi.

50. Yıl...

(Baştarafı 1. sayfada)
yetine delil olarak sundu.

İGD'li Hüseyin Zorlu, Metin Özuğurlu'nun olay günü kışkırtıcı konuşmalar yaptığını öne sürerek, birkaç kişinin elinde de silah gördüğünü iddia etti.

Bu ifadeden sonra söz alan sanıklardan Metin Özuğurlu, tanığın ve Firuze Temizyürek'in İGD nin okuldaki yöneticilerinden olduğunu söyledi. Özuğurlu, Zorlu'nun iftira ettiğini söyleyerek ifadesini reddetti.

Daha sonra söz alan sanık Nevzat Berber'in avukatı ise, tanığın olayı kışkırtanlardan olduğunu belirterek ifadesini reddetti. Avukat ayrıca gazetemizi bu olayla ilgili olarak mahkemeye delil olarak verdi.

Sanık avukatlarından Hüseyin Gökçearslan tanık hakkındaki görüşlerini savunmasında sunacağını söyleyerek tanığa bazı sorular sordu. Zorlu Gökçearslan'ın "Serdar Özgerçin'i vuranı gördün mü?" sorusunu "Görmedim ancak Nevzat Berber olduğunu duydum" diye cevaplandırdı. Zorlu, Gökçearslan'ın "İfade vermeye gelirken tehdit edildin mi?" sorusuna ise "Tehdit edildim. Tanıklık yapmamam söylendi" dedi.

BAŞSAĞLIĞI

MAY YAYINLARI SAHİBİ
DEĞERLİ YAYINCI VE YAZAR
Mehmet Ali Yalçın'ı
YİTİRDİK
AİLESİNE VE YAKINLARINA
BAŞSAĞLIĞI DİLERİZ
TİKP İstanbul İl Başkanlığı

General Elektrik Fabrikasında 150 işçi gözaltına alındı

İSTANBUL

Türkiye Maden-İş Sendikası MESS'e bağlı 8 işyeri ile General Elektrik ve General Elektrik Endüstrisi fabrikalarında greve başladı. Greve çıkıldığı sırada 150 işçi slogan attıkları ve gösteri yaptıkları gerekçesi ile gözaltına alındı. Resimde, fabrikanın duvarı önünde toplanarak gözaltına alınan işçiler görülüyor.

DYF-İş, işçi kıdem tazminatlarının 9 aydır ödenmediğini açıkladı

İSTANBUL (AA)

Dün Haydarpaşa Garında bir basın toplantısı düzenleyen İstanbul DYF-İş Genel Başkanı Zafer Boyar iki bini aşkın demiryolu işçisinin yaklaşık bir milyar 200 bin lira tutan kıdem tazminatı alacağının 9 ay geçmesine rağmen hâlâ ödenmediğini söyledi.

Zafer Boyar basın toplantısında KİT'lerdeki finans politikasını da eleştirerek, çalışanların mali ve sosyal haklarının zamanında verilmediğini belirtti.

Öte yandan dün bir açıklama yapan Türk Metal Sendikası Genel Başkanı Mustafa Özbek de aynı konuya değinerek işçilerin mart ayı ikramiyelerinin hâlâ ödenmediğini söyledi.

Gazetemizin...

(Baştarafı 1. sayfada)
Genel Sekreteri Mustafa Genel Sekreteri Mustafa Yücel, Hürriyet gazetesi Editörlerinden Doğan Koloğlu ve muhabiri Yıldırım Çavlı ve eşi, Gameda Genel Müdürü İsmet Bodur ve Müdür Yardımcısı Bahattin Akman, Güntur Basımevi sahibi Nafiz Ilıcak, Basın İlan Kurumu Genel Müdürü Gültekin Samancı ve Müdür Yardımcısı Mustafa Karaer, TGS İstanbul şubesi Sekreteri Taylan Sorgun, Demokrat gazetesi yazarlarından Emil Galip Sandalcı ile Genel Koordinatörü Aslan BaşerKafaoğlu ile Yazı İşleri Müdürü Işık Yurtçu, Milliyet gazetesi spor yazarı Necati Karakaya, İstanbul Beden Terbiyesi Bölge Müdürü Yusuf Şehirli, Yelken Federasyonu Başkanı Rauf Korol ve Belediye Başkanlığı Basın Sözcüsü Sabahat Toktamış konuklarımız arasındaydı.

Türkiye Genel-İş Genel Başkanı Hüseyin Pala, İstanbul Şube Başkanı Şahin Akbulut, Devrimci Bank-Sen Genel Başkanı Yemliha Türk, Teksif Marmara Bölge Temsilcisi Emre Kocaoğlu, Eyüp Şubesi Başkanı İbrahim Vardar, Yeni Çimse-İş Genel Başkanı Abuzer Uçar toplantımıza katılan sendikacılar arasındaydı.

SANATÇILAR

Yazar Cemal Süreya, İsmet Zeki Eyüboğlu, Haşmet Zeybek ve Feyza Zeybek, Osman Şahin, Tahir Özçelik, film yönetmeni Halit Refiğ ve Gülper Refiğ, Somut dergisi sahibi Necdet Ökmen, yazar Necati Güngör, Tezer Özlü Kıral, Orhan Tümer, Mustafa Öneş ve ressam Ramis Aydın, Hasan Fuat Sarı toplantımızı onurlandırdılar.

Çeşitli nedenlerle toplantımıza katılmayanlar gönderdikleri telgraflar ve çiçeklerle gazetemizi kutladılar.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanı Necdet Üruğ, İstanbul Valisi Nevzat Ayaz ve Özel Kalem Müdürü Mesut Dizdar, CHP İstanbul İl Başkanı Fikret Gündoğan, Boğaziçi Üniversitesi Rektörü Prof Dr. Semih Tezcan, Hava-İş Genel Başkanı İbrahim Öztürk, Devrimci Maden-İş Sendikası Genel Başkanı Şükrü Özbayrak, Eczacıbaşı A.Ş. Basın Danışmanı Bilgin Peremeci, ALARKO Holding Yönetim Kurulu üyesi İshak Alator, gönderdikleri telgraflarla ve telefonla gazetemizi kutladılar.

Aytekin Kotil'in, Gazeteciler Cemiyetinin, Tercüman ve Demokrat gazetelerinin Nafiz Ilıcak'ın, Gameda Limited Şirketinin, Gazete Sahipleri Sendikasının, MATSET Kollektif Şirketinin, Sosyal Demokrat-İş Konfederasyonunun, DEVAS İş Sendikasının, Genel-İş Sendikasının, sinema oyuncusu Ülkü Özen'in gönderdikleri çiçekler salonu renklendirdiler.

MESS'e bağlı işyerlerindeki grev sayısı 59'a çıktı

İSTANBUL (AA)

Maden-İş Sendikası dün gece Ankara Tarım Kredi Kooperatifi Yardımlaşma Birliği Vakfında greve başladı ve MESS üyesi işyerlerinde uygulanan grev sayısı 59'a yükseldi.

Maden-İş Sendikası ilk kademede 13, ikinci kademede 38 fabrikada, dün de 8 fabrikada greve başladılar.

Hükümet...

(Baştarafı 1. sayfada)
lemler alacağını iddia eden hükümet ise asgari ücretin kademeli bir yükseltmeye bağlanmasını dahi istemiyor. Nitekim hükümetçe hazırlanan ve ücretleri sınırlandıracağı gerekçesiyle sendikalar tarafından tepkiyle karşılanan eşel-mobil tasarısında dahi asgari ücret kapsam içine alınmıyor.

İŞVERENLER NE DİYOR?

Öte yandan işverenler asgari ücretin iki yılda bir tespit edilmesine ve bu ücretin bir komisyonca saptanmasına karşı çıkıyorlar. Türkiye İşverenler Sendikaları Konfederasyonunun (TISK) hükümet kurulduktan sonra yaptığı önerilerde asgari ücretin üç yılda bir ve sadece hükümet tarafından belirlenmesi isteniyordu.

IMF'nin ücretlerin dondurulması konusundaki ısrarlarında da asgari ücret önemli bir rol oynuyor. Asgari ücretin yükseltilmesi ve vergi dışı bırakılması halinde Maliyenin önemli kayıplara uğrayacağı öne sürülüyor. Maliyenin açıklarının "bordro mahkumları" olarak adlandırılan ücretlilerden kesilmesinin bir devlet politikası haline geldiği Türkiye'de hiç bir hükümet asgari ücretin vergi dışı bırakılması konusunda ciddi bir adım atmıyor. Demirel hükümeti de bu konudaki vaadlerinin hiç birini henüz yerine getirmedi.

KOMİSYON NE ZAMAN TOPLANACAK?

Asgari ücret sorununun kamuoyunu meşgul eden Cumhurbaşkanlığı seçimlerinden sonra Türk-İş tarafından yeniden gündeme getirilmesi bekleniyor. Türk-İş son yaptığı açıklamada vergi meselesi başta olmak üzere işçi hakları konusundaki tasarıların işçilerin lehine bir şekilde değiştirilmesini istemiş aksi halde Türk-İş olarak tutumunu yeniden gözden geçireceğini belirtmişti. Asgari ücret konusunun hükümetçe savsaklanmaya devam edilmesi halinde önümüzdeki dönemde bu konudaki taleplerin daha da artacağı belirtiliyor.

KAYIP Evlenme cüzdanımızı kaybettik. Hükümsüzdür.
Abdurrahman Şükran TAŞCI

Aydınlık
BAYAŞ Basın-Yayın A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmeni, ORAL ÇALIŞLAR

Yazıişleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S. AYDOĞAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O. GÜRHAN ERTÜR
Ankara Temsilcisi: DOĞAN YURDAKUL

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu - İstanbul
Tel: 26 52 44 - 26 61 78
İdare Tel: 26 54 37
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri
Baskı: İst. GÜNTUR
Dağıtım: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8, Kızılay Tel: 25 38 69 □ İZMİR: Özgüler İşhanı, 452. Sok. 25/3, Konak Tel: 13 10 90 – 25 25 54 □ ADANA: Atatürk Cad.113. Sok. Sefer İşhanı Kat: 3 No:16 Tel: 103 42 □ TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 39 00 □ DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı, Kat: 3, No: 30, Dörtyol Tel: 3857

YURTDIŞI BÜROLARI
ALMANYA: Burgstr. 78, 6 Frankfurt /M 60, Tel: 0611 437 595
FRANSA: 95 Rue de la Jonguiere, 75017 Paris
BELÇİKA: 188 rue Josaphat, 1030 Brüxelles, Tel: 64 72 120
İSVEÇ: Gürgün, Duvgrand 5/A, 1 tr. 17236 Sundbyberg, Tel: 08/296 628
HOLLANDA: Bildstr. 53, Utrecht, Tel: 31 47 61
İSVİÇRE: Ch. des Cotes 1, 1020 Renens, Tel: 34 21 72

ABONE ÜCRETLERİ
Yurtiçi: 3 aylık 900 TL. 6 aylık 1800 TL. 1 yıllık 3600 TL.
Yurtdışı: 3 aylık 1125 TL. 6 aylık 2250 TL. 1 yıllık 4500 TL.
NOT: Yurtdışı abone ücretine gönderilen ülkeye göre uçak postası ücreti eklenir.

İLAN TARİFESİ
2.4.6. sayfalar (Sütun/snt) 250 TL □ 3.5.7. sayfalar (Sütun/snt) 300 TL □ 8. sayfa (Sütun/snt.) 400 TL □ 8. sayfa renkli (Sütun/snt.) 500 TL □ Yayın ilanı (Sütun/snt.) 100 TL □ Doğum, Evlenme, Ölüm (5 sütun/snt.) 500 TL □ Küçük İlanlar (Kelimesi) 10 TL

22340-735

Aydınlık

İSRAİL ZİNDANLARINDA 7 YIL Faik Bulut anlatıyor

ŞAM'DA İLK GÜNLERİM

③

■ Üçüncü büroda ben de indim arabadan. Şoförle asker önde, ben arkada bir binanın en üst katına çıktık. Kapı açılır açılmaz içeri girdik ve o anda üzerimize çevrilen silahlarla olduğumuz yerde kaldık...

■ Bora Gözen:"Bütün yaptığınız dışardan gelen Türkleri bir eve kapatmak. Filistin devriminden para alıyorsunuz, buna karşılık devrime hiç bir şey vermiyorsunuz. Sizin bu vaptığınız bir tür 'kardeşlik ticareti', savaş ağalığıdır"

Şam'a vardığımızda karanlık bastırmıştı. Otobüsten indik. Bir taksi durağına yanaştık. Asker, bir şoförle bizi en yakın Filistin bürosuna götürmesi için anlaştı.

Bir süre sonra araba durdu. Askerle şoför indiler, ben arabada kaldım. On dakika sonra döndüler. Yanıt olumsuzdu, beni kabul etmemişlerdi.

Oradan başka bir büroya gittik. Yine kabul etmediler.

Üçüncüsünde ben de indim. Şoförle asker önde, ben arkada bir binanın en üst katına çıktık. Kapı açılır açılmaz içeri girdik ve o anda üzerimize çevrilen silahlarla olduğumuz yerde kaldık.

Filistinliler askerle Arapça bir şeyler konuştular. Bir bana bakıyorlar, bir askere soru soruyorlardı. Sonunda asker, "Benden bu kadar, artık gidiyorum" dedi ve çıktı gitti.

Bir köşede iki saat kadar bekledim, silahlar üzerime çevrili.

Bu arada birisi geldi. Beni görünce bir şeyler sordu. Anlattılar. Bu adam büronun sorumlusuydu. Arka odaya geçti. Beni de karşısına götürdüler.

— [illegible]

— . . . .

— Do you understand English?

— . . . .

—Parlez-vous Français?

Çat pat Fransızca biliyordum. Sorumluya derdimi anlatmaya çalıştım. Dinledi. Biraz düşündü. Sonra,

— Olmaz, dedi. Seni kabul edemeyiz. Bir otele git.

— Pasaportum yok, dedim. Sen bana git Suriye makamlarına teslim ol, onlar da seni Türkiye'ye iade etsinler diyorsun.

Sonra hiç olmazsa o gece orada kalmam için izin vermesini istedim. Kabul etti. Ben yine köşeme döndüm, yine başımda silahlı nöbetçi. O arada başka bir yol düşündüm ve işaretle beni sorumluya götürmelerini istedim. Götürdüler, şunu söyledim:

— Benden kuşku duyuyorsunuz, haklısınız. Ama burada Türklerin bulunduğunu biliyorum. Onlarla görüşmemi sağlayın. Anlaşabilirsek mesele yok, anlaşamazsak ne biliyorsanız onu yaparsınız.

Sorumlunun aklı yattı bu öneriye. Beni küçük bir odaya kapattılar, 15 gün kadar kaldım orada.

Zoraki misafir

Bir gün iki kişi geldi. Filistin İstihbarat Örgütü'nün Türkiye bölümünden olduklarını söylediler. Neden geldiğimi ve düşüncelerimi sordular, özellikle Deniz Gezmiş ve gerilla savaşı üzerine.

— Ben bireysel teröre karşıyım, dedim onlara. Deniz Gezmiş hareketi devrime bir şey katmıyor, tam tersine devrimin güçlerini dağıtıyor, THKO'nun fokocu mücadele anlayışı işçi ve köylülere hizmet etmiyor.

Hiç ses çıkarmadan dinlediler ve gittiler. Sonradan öğrendiğime göre bunlar Arap değil, Türk'müş. Ve THKO mensuplarıymış.

Ben yine odama döndüm. Olanlara pek anlam verememiştim. Anlaşabilmiş miydik? Biraz tedirgindim. Çünkü işin ucunda Suriye makamlarına teslim edilmek vardı.

Birkaç gün sonra üç kişi daha geldi. Türk olduklarını söylediler. Uçak kaçırma, adam kaçırma gerilla savaşı ve THKP-C hakkında ne düşündüğümü sordular. Bunlara da aynı yanıtı verdim. Dinlediler ve gittiler.

İki gün sonra bir kişi daha geldi. Türk olduğunu, fikirlerimi bildiğini, aramızda görüş ayrılıkları olmakla birlikte ilerde anlaşabileceğimizi umduğunu söyledi ve beni bürodan alıp bir eve götürdü. Şam'da mülteci kamplarına yakın bir "sivil" evdi bu.

Evde üç dört kişi daha vardı. Uzun uzun tartıştık ve ben anladım ki, bunlar Mihri Belli'nin darbeci görüşlerini savunuyorlar. Anlaşamadık. Bir tanesi beni evden kovmaya kalktı. Doğrusu ben de o kadar istekli değildim onlarla birlikte kalmaya. Ama gidecek başka bir yerim yoktu, kimliğim yoktu, hiç bir şey bilmiyordum. Çok zor şartlar altında bu insanlarla bir ay geçirdim.

Bora Gözen:"Bu yaptığınız savaş ağalığıdır"

Filistin'e giden Türkler ilk anda çeşitli zorluklarla karşılaşı lar. Dil bilmezler, geçinme ve barınma zorlukları vardır. Filistin örgütleriyle resmi ilişkiye girmeleri için de bu örgütlerin güven duyduğu kişilerin aracılığına ihtiyaç vardır.

1971-1972 yıllarında THKO THKP-C ya da Mihri Belli'ye yakın olan gruplar Şam'a yerleşmişti. Bunlar birbirleriyle sadece şefleri vasıtasıyla ilişki kurabilen dar gruplardı. Bu şeflerin bütün yaptıkları Şam'da bir ev tutmak ve Türkiye'den gelenleri bu evlere yerleştirmekti. Bunun karşılığında Filistin örgütlerinden maddi yardım alırlardı.

Benim evlerinde kaldığım grup, biraz daha açıktı. Bana başka bir gruba ilişkin olarak şöyle bir olayı naklettiklerini hatırlıyorum:

THKO önderleri Türkiye'den gelen 20 kişiyi bir eve kapatmışlar. Bir gün bunlardan birinin akrabası gelmiş ve görüşmek istemiş. Ancak sorumludan aldığı yanıt şu olmuş,

— Söyleyeceğin bir şey varsa, bize söyle. Sen içeri giremezsin, içerden dışarı da adam çıkamaz.

Kendilerini Türkiye devriminin tek ve gerçek temsilcileri olarak tanıtan bu şefleri Bora Gözen eleştirmişti. Çeşitli gruplarla yaptığı görüşmelerde bunların tutumlarının iyi olmadığını görmüş ve Filistin örgütleriyle bağlarının esas olarak maddi yardım almaktan öteye gitmediğini anlamıştı. Onlara şunu söylemişti:

— Bütün yaptığınız dışardan gelen Türkleri bir eve yerleştirmek. Filistin devriminden para alıyorsunuz, buna karşılık devrime hiç bir şey vermiyorsunuz. Sizin bu yaptığınız bir tür "kardeşlik ticareti", savaş ağalığıdır.

Bora Gözen bu gruplara "birleşik cephe" çağrısında da bulunmuştu. Bu çağrı bazı kimseler tarafından olumlu karşılanmıştı.

Bora Gözen'in bu görüşlerini onunla Nahr El Bared kampında tanıştığımız zaman öğrendim. Ve kendisine görüş birliği içinde olduğumuzu söyledim.

Küba-Vietnam "Orta Yolu"

Evinde kaldığım insanlardan beni bir Filistin kampına göndermelerini istedim. Tek çare bir kampa gitmekti çünkü başka türlü yaşama imkanı yoktu.

Bunlar gerçekten Filistin makamlarıyla görüştüler ve beni İsrail baskınlarından sonra dağılmış olan 20-30 kişilik bir kampa gönderdiler. Burada bir süre kaldım ve askeri eğitimlere katıldım. Sonra İsrail saldırıları yoğunlaştı ve biz kampın çevresindeki çadırlara geçtik.

Evinde kaldığım insanlar yine geldiler. Beni yine çağırdılar. Bu şartlarda anlaşabileceğimizi söylediler. Gidecek başka yerim olmadığı için döndüm. Yine tartışmalar başladı. Sovyetler Birliği ve "sosyalist kamp" konusunda anlaşamıyorduk. Onlar sürekli olarak Küba-Vietnam "orta yolunu" öneriyorlardı. Ben ise kesin olarak karşı çıkıyordum. Tartışmayı kestik.

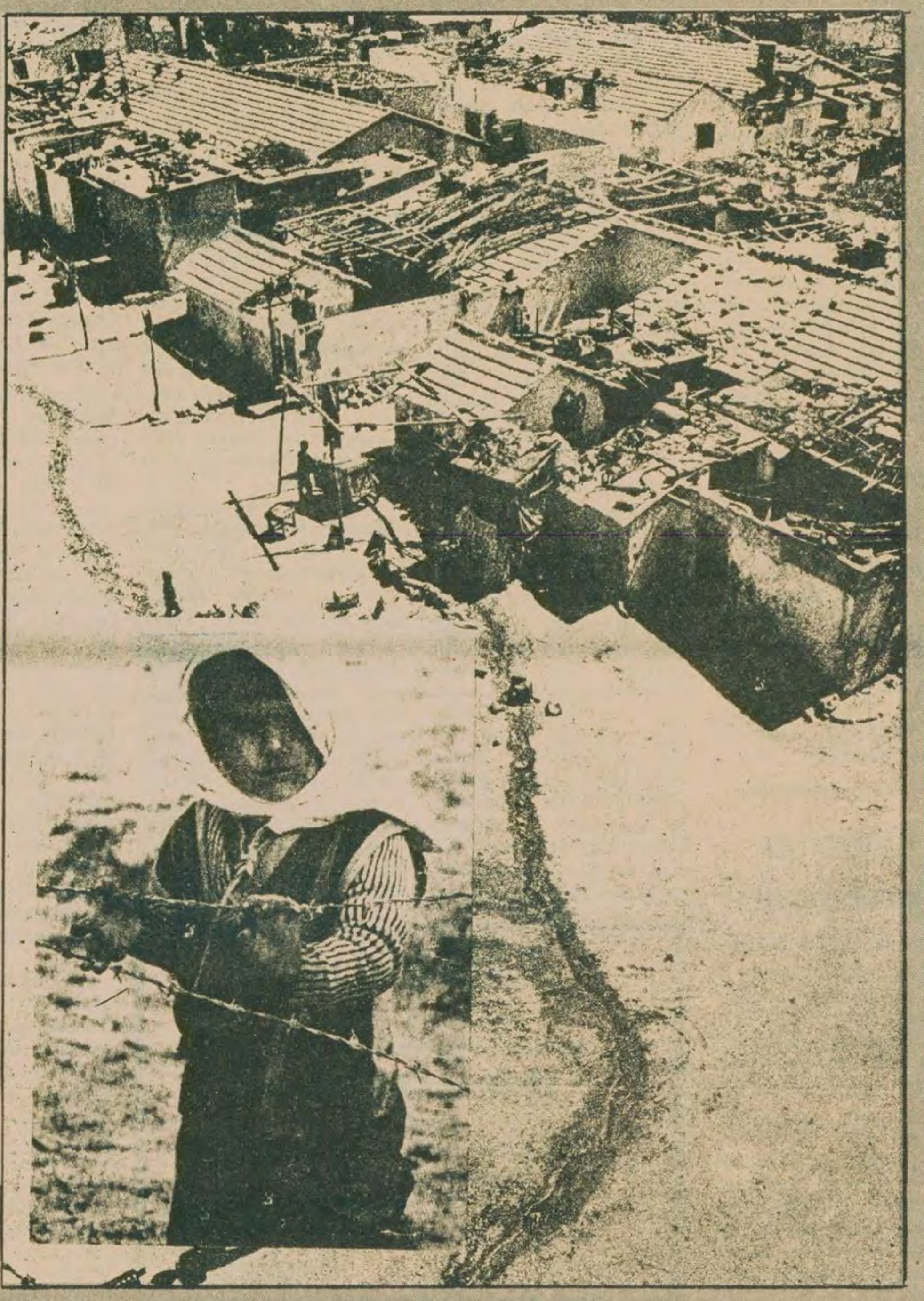
Doğrusunu isterseniz bu arkadaşlarla yeniden tartışmak isterim. Küba-Vietnam orta yolu(!) üzerine yarım kalan tartışmamızı bugün daha sağlıklı bir sonuca vardırabiliriz sanıyorum.

1973 yılının şubat ayına kadar Şam'daki bu evde kaldım. Bu arada Filistin vatandaşı kimliği çıkarmak için uğraştım. Sonunda işgal altında bulunan Eriha kenti doğumlu Ömer Muharrem Mustafa adına bir kimlik sahibi oldum. Ve Lübnan'a gitmenin yollarını araştırmaya başladım.

Gittim de... Vardığım yerin adı Nahr El Fared'di.

Benim 7 yıllık tutsaklığımın ilk durağı, 8 Türk ve 29 Filistinli kardeşimin mezarı, Nahr El Bared...

YARIN: NAHR EL BARED KATLİAMI

YAD ve ŞEM. II. Dünya Savaşında nazilerin Yahudi halkına karşı işledikleri cinayetlerin kurbanlarını anmak için Kudüs'te kurulan bir müzenin adıdır. Felaket ve yiğitlik anlamına gelir.

Filistin'in YAD VE ŞEM'i de mülteci kamplarıdır. Vatanları işgal altında bulunan Filistinlilerin derma-çatma köyleri.. Ve bu köylerde acı ve yiğitlik iç içedir.

İsrail bir yandan YAD ve ŞEM'i bir propaganda aracı olarak kullanırken, öte yandan mülteci kamplarını bombalar.

TKP Genel Sekreteri İsmail Bilen, Sovyetler Birliği'nin güdümündeki partilerin yapmış olduğu toplantıda yüzünü gazetecilerden saklamak için masasının altına indiriyordu.

BİR MERKEZ KOMİTESİ ÜYESİ DOĞU BERLİN TKP'SİNİ ANLATIYOR ③

"Partiyi yönetenler, örgütün seçtiği yöneticiler değildir"

● "Kongre toplamak zehirli mantarların yeşermesini önlemez ama toplamamak kaçınılmaz yapar"

TKP Merkez Komitesinden ihraç edilen Veli Dursun açıklamasında kendisinin çeşitli entrikalarla partiden atılışını ve atılış kararının çeşitli partilere duyurulmasını eleştirmektedir.

Veli Dursun partinin uzun yıllar kongre toplamaması sonucu yöneticilerin taban tarafından seçilemediğini belirtiyor.

"Politik Büro kararı tüzüğe terstir"

Veli Dursun açıklamasının daha sonraki bölümünde davranışının parti tüzüğüne aykırı olmadığını söyleyip, açıklamasına şöyle devam ediyor:

"Tüzüğümüzde bir MK üyesinin MK'dan nasıl çıkarılacağı açıkça belirtilmemiştir. Ne var ki, Politik Büro'nun bu işi yapamayacağı çok açıktır.

"Tüzüğümüzün 33. maddesi 'Merkez Komitesi, iki kongre arasında, partinin en yüksek yönetim organıdır' diyerek, bir MK üyesini kongre dışında ancak MK'nin kendisinin çıkarabileceğini dolaylı olarak belirlemiştir.

"Politik Büro, kendi üstünde bir organ olan ve kendisini seçen ve denetleyen Merkez Komitesinden bir üyeyi görevinden çıkartamaz . Politik Büro'nun, MK'dan üye çıkartma yetkisi yoktur. Bu konuda tüzüğün 33, 34, 35, 36, 37. maddeleri hiç bir yoruma gerek bırakmayacak denli açıktır.

"Politik Büro hırstan gözü kararmış biçimde Veli Dursun'u MK üyeliğinden çıkartmakla (!) tüzüğümüzü açıkça çiğnemiş, disiplin suçu işlemiştir. Bu tutumun hesabını kongrede vermek zorundadır."

Veli Dursun açıklamasında tüzüğün çiğnenmesine örnek olarak cezanın yüzüne okunmamasını şöyle anlatıyor:

"Tüzüğümüzün 45. maddesi, 'Disiplin cezası, cezalandırılanın yüzüne karşı, parti toplantısında verilir. Ceza verilen toplantıya gelmez yahut gizlilik nedeniyle hazır bulunması istenmezse, karar yokken de alınır' der.

"Tüzüğün 42. maddesi de disiplin cezası verilirken, 'yanlışları ve nedenlerini ortaya koymak' der.

"Bu iki madde birlikte değerlendirildiğinde, MK üyeliğinden çıkarma kararının ve o da çok özel durumlarda olmak üzere, MK tarafından, sözü edilen yoldaşın da katılacağı ve sorunun tartışılacağı bir MK toplantısında verilebileceği açıktır. 'Gizlilik nedeni' dışında.

"Politik Büro, sorunun benim de katılacağım bir MK toplantısında görüşülmesini ısrarla engellemiştir. 'Gizlilik' kısıtlaması geçerli olmadığı halde (çünkü ben oradaydım ve yoldaşların tümünü zaten öncelerden tanıyordum) ve defalarca hatırlattığım halde ısrarla engellemiştir. Politik Büro, bu davranışıyla da tüzüğü çiğnemiştir."

"Diğer partilere duyurulması"

"Dahası da var. Bu kararın ardından gelen aylarda Genel Sekreter, pek çok kardeş komünist partisine yazdığı mektupta benim ve yoldaşlarımın partiden atıldığımızı duyurdu. Türkiye'de de bu söylendi.

"Böyle bir karar alındıysa, ilgili kişilere, örgütlere bildirilmesi tüzük gereği uymaları gereken bir zorunluluktur. Oysa, ne bana, ne attıklarını söyledikleri örgüte bu konuda bir duyuru yapmamışlardır."

"Atılma kararı katılmadığım toplantıda alındı"

"Böyle bir karar alındıysa, kim nasıl alabilir? Alındıysa duyurulmayışı bir yana, alınması başlı başına tüzük-disiplin suçudur.

"Tüzüğün 45.maddesi, 'Merkez Komitesi üyesini veya aday üyesini partiden geçici veya büsbütün çıkarma kararı, ancak Merkez Komitesi'nin üçte iki oy çoğunluğuyla alınırsa geçerlidir. Merkez Komitesi bu kararı kongreye bildirir. Disiplin cezası, cezalandırılanın yüzüne karşı, parti toplantısında verilir' der.

"Dolayısıyla, partiden çıkartma kararının geçerli olabilmesi için bu kararın 1-Benim de katılacağım bir MK toplantısında alınması, 2-Üçte iki çoğunlukla alınması gerekir. Oysa o toplantıdan bu yana, benim katıldığım, ya da katılmadığım MK toplantısı yapılmamıştır.

"Diyelim ki, Politik Büro, ben o toplantıdan ayrıldıktan sonra bahçede gezinen MK üyelerini topladı ve orada bulunan yoldaşlar, Politik Büro'nun MK üyeliğinden çıkartma kararını onayladılar. Yine geçersizdir, yine tüzüğe aykırıdır. 1-O toplantı bir MK toplantısı değildi. Atılım'da da öyle duyurulmadı. MK üyelerinin bir kısmının bulunduğu bir Politik Büro ile görüşme toplantısıydı. 2-Benim katılmadığım bir MK toplantısı bu konuda karar alamaz."

Veli Dursun tüzük ihlali konusundaki görüşlerine şöyle devam ediyor: "Tüm bu söyledikleririm oportünistlerin ne denli büyük bir disiplin suçu işlediklerinin kanıtıdır. Aldıkları karar geçersizdir. Klikçi bir davranıştır. Ama bir an için hepsini unutun, deyin ki her şey yöntemince işlemiştir. Bu varsayımla bile, bu kararın kongreye sunulması ve orada görüşülmesi, tüzüğümüzün 45. maddesi uyarınca bir zorunluluktur. Ortada hiç bir 'gizlilik' engeli olmadığına göre benim de kongreye katılarak kararın düzeltilmesi yolunda kendimi savunmama olanak tanınması, yine tüzük gereği, uymaları gereken bir zorunluluktur."

Kongre toplama istemi

Merkezi Doğu Berlin'de bulunan TKP'den ihraç olunan Veli Dursun, parti yöneticilerinin kongrelerde seçilmediğini belirterek kongre toplama konusunda ise şu görüşlere yer veriyor:

"Türkiye Komünist Partisi kuruluşundan bu yana, çok kısa aralıklar dışında, gerçek bir parti olarak çalışmamıştır. Bunun nedenlerini burada tartışacak değiliz. Yalnız ortaya çıkan kaçınılmaz bir sonuca dikkatinizi çekmek gerekir. Türkiye Komünist Partisi, uzun tarihsel dönemler gerçek bir parti yaşamı görmediği için gerçek bir demokratik merkeziyetçilik de yaşamamıştır. Ne gerçek bir parti içi demokrasi, ne de gerçek proleter disiplini yaşamamıştır. Partinin 4.Kongresi 1932 yılında, tam 48 yıl önce yapılmıştır. Kırksekiz yıldır partiyi yönetenler, örgütünün seçtiği yöneticiler değildir.

"Bu durumun bir başka partide benzerine rastlanır mı bilmiyoruz. Duymadık. Herhalde rastlanamaz.

"Kırksekiz yıldır kongre toplamamış bir partide burjuva ahlakının zehirli mantarlarının yeşermesi kaçınılmazdır. Kongre toplamak bu zehirli mantarların yeşermesini önlemez ama toplamamak kaçınılmaz yapar. Kırksekiz yıl kongre toplamamış bir parti savaşamaz. Kirli çamaşırlarını halkın önünde yıkamayan, yaptıklarının hesabını, işçi sınıfına vermeyen bir parti ve yönetim kadrosu gerçek liderlik yapamaz. Bu yanlışın düzelme zamanı çoktan gelmiş geçmiştir.

"Bu yanlışı bugün zaman geçirmeden düzeltmemizi zorlayan bir başka gelişme de partimizde ortaya çıkan Bolşevik-Menşevik kavgasıdır. Sorunlarımızı, gerçek bir kongre toplayarak çözümlemezsek, partimizin bölünmesi tehlikesiyle karşı karşıyayız. Olursa, bu öyle bir bölünme olacaktır ki, giderek derinleşecek ve Türkiye Komünist hareketini sonuna dek etkileyecektir.

"Oportünistler 'benden sonra tufan' anlayışıyla bugün partiye egemen olabilmek için bilerek bu yola gidiyorlar, yarını tehlikeye atıyorlar."

(Devam edecek)

12 Mart dizisi ile ilgili açıklama

12 Mart dizinizde adı geçen Muhtarlık Etiler Muhtarlığı değil, Nisbetiye Muhtarlığıdır. O dönemde Nisbetiye Muhtarı da şarkıcı İlham Gencer'in babasıydı. Herhangi bir yanlışlığa meydan vermemek için bu açıklamayı yapıyorum.

CHP İstanbul Milletvekili Ayhan Altuğ
(Etiler eski muhtarı)

açıkça — DOĞAN YURDAKUL

Huzur üzerine

Toplumda huzursuzluk arttıkça, bize gelen mektuplarda da huzursuzluktan şikayet edenlerin sayısı artıyor. Bugün bunlardan üçünü sunmak istiyorum.

İlk mektup Başbakan Süleyman Demirel'in memleketi Isparta'dan.

Okuyucumuz, mektubuna Isparta'da MHP yanlıları tarafından dağıtılan bir bildiriyi eklemiş. Bildirinin özü, halka katliam tehdidiyle gözdağı vermekten oluşuyor. İşte size bildirinin özünü veren bir bölüm:

"Acaba sivrisinekle mucadele ederken tek tek öldürtmek gibi münferit ve tesirsiz bir yol mu yoksa bataklığın kökten kurutulması gibi müessir bir yolmu takip ederiz. Elbette ikinci yolu tercih edeceğiz."

Bu bildirileri dağıtanların saldırılarından şikayet eden okuyucumuz, bu mektuba köşenizde yer verin ki, Başbakan'ın doğup büyüdüğü yerlerde insanların sokakta gezmekten, okula gitmekten korktuğu öğrenilsin diyor.

* * *

İkinci mektup Seydişehirli bir öğretmenden

"Seydişehir Lisesi ve Ticaret Lisesine çevre ilçelerden getirilen komandoların kaydedilmek istenmesi üzerine okul, bu huzursuzluğu bahane eden sahte solcular tarafından işgal edildi ve okulun içinde barikatlar kuruldu.

"Polis gözyaşartıcı bomba kullanmaya başladı. Bu arada Jandarma Yüzbaşısı, Kaymakam ve Belediye Başkanı da olay yerine gelmişti.

"Bunun üzerine ben polisin gözyaşartıcı bombalarının artması halinde öğrencilerin paniğe kapılacaklarını ve olayın çok büyük zararla sonuçlanabileceğini Kaymakam ve yetkililere anlattım. Öğrencilerin kazasız belasız kimseye dokunulmadan çıkmalarının teminat altına alınmasının en doğru yol olacağını belirttim. Kabul ettiler. Bunun üzerine öğrencilere polisin kimseye dokunmayacağına teminat verdiğini, dışarı çıkabileceklerini belirttim. Bir kaç Dev-Sol'cu, beni vurmakla tahdit ettiler, uşak, faşist diye bağırdılar. Ama öğrenciler bu tehditlere rağmen sakin bir şekilde okulu terkettiler ve olay sakin bir şekilde sona erdi."

Buraya kadar normal sayılabilir değil mi? Öyleyse işin anormal kısmını da dinleyin:

'Beş gün sonra okula gittiğimde, Kaymakamlıkça açığa alındığımı öğrendim. Gerekçe: polise engel olmak ve anarşist öğrencilerle kucaklaşmak!"

Bu da basiretli bir davranışla huzur sağlamaya çalışan öğretmenin başına gelen.

* * *

Son mektup, Gazipaşa TİKP'lilerden.

Gazipaşa'da bir haftada iki kişinin öldürülmesi ve halkın sokağa çakmaktan korkmaya başlaması üzerine, Türkiye İşçi Köylü Partisi Gazipaşalı İlçe Örgütü, "İlçemizde huzur nasıl sağlanır" konusunda öteki siyasi partilerle birlikte bir açık oturum düzenlemek istemiş. Halk bu girişimi çok olumlu karşılamış. TİKP yöneticileri, AP ve CHP yöneticileri ile temasa geçmişler.

İki büyük partinin tavırları şöyle:

CHP'nin 9 yöneticisinden 8'i böyle bir toplantının çok iyi olacağını belirtiyor. Ancak İlçe Başkanı "Siz bizım protesto eylemlerimize katıl

(Devamı sayfa 7 sü. 4'de)

TV'de HABER YORUM MAGAZİN

17.00 BÖLGESEL HABERLER

17.05 AKŞAMA DOĞRU

Program Aliye Akkılıç'ın 'Mendil aldım bir deste" adlı parçasıyla açılacak. Çocuklar için "Karagözün maceralarından" sonra, Şahin Gültekin "Ben giderim odama şahin derler adıma" ve "Kaçma güzel kaçma ben adam yemem" adlı parçaları okuyor. Nevzat Önal'ın tarımsal mücadele ile ilgili sohbetiyle devam edecek olan program, Artvin yöremizin folklor gösterisiyle son buluyor.

18.00 SINAVA DOĞRU

Universite seçme Sınavına hazırlık için hazırlanmış programın üçüncüsünde matematik ve dil yeteneği dersleri yer alıyor. Bu derslerden matematikte fonksiyon, işlem matematik sistemleri, dil yeteneğinde ise, eş anlamlı-zıt anlamlı-farklı sözcük-farklı grup-sözcük grubuna giren sözcüğü bulma yöntamleri gösterilecek.

18.50 BINBIR GECE MASALLARI

Sürekli filmin 'KURNAZ KADIN HIKAYESİ" adlı bölümü yayınlanacak.

19.20 HAFTANIN ŞARKISI

Programda söz ve müziği Saip Egüz'le, çalgı düzenlemesi Nejat Başeğmez'e ait olan "EFEM" adlı şarkıyı Televizyon Çocuk Korosu seslendirecek.

19.25 YAŞAYAN ÜNLÜLER

19.50 UYKUDAN ÖNCE

20.00 HABERLER

20.50 AŞK GEMISI

Bir süredir yayınına ara verilen dizi yeniden başlıyor.

21.40 YUVARLAK MASA

TRT Haber Merkezi tarafından hazırlanacak olan bir program ekrana gelecek

22.25 HABERLER